

Upraviteljsko: Ljubljana, Knattjeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana, Ljub-
ljana št. 11842, Praha št. 105241.

JUTRO

Naročnina znesla mesečno 25 — Din.
za izdajanje 10 — Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knattjeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Te-
lefon št. 2446 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 2 Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

Državljeni! Volilci!

Z manifestom Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1929 so bile določene smernice nove državne in narodne politike.

Vlada, ki ji je Nj. Vel. kralj poveril izvršitev nalog svojega manifesta, je našla polno razumevanje in podporo celokupnega naroda v vseh krajih naše domovine. Tako je mogel šestojanuarski režim uspešno dovršiti svojo misijo. Ta misija je bila, da vrne našemu narodu slogo in notranji mir, da odpravi najtežje pogoje in nedostatke v naši upravi, da združi vse, ki hočejo delati in ki verujejo v napredek, in da učvrsti naše novo državno in narodno življenje na ideji našega popolnega edinstva.

Z zakonom dne 3. oktobra 1930 je Nj. Vel. kralj kronal novo nacionalno politiko, ko je dal naši Jugoslaviji njeno pravo ime in definitivno organizacijo po banovinah. Navdušenje, s katerim je sprejel narod ta zgodovinski čin Njegovega Veličanstva, je dokaz njegove visoke nacionalne zavesti in njegovega globokega političnega razumevanja.

Zvest globokemu nacionalnemu čustvovanju in tradicijam svojega doma, ki smatra skladnost med kraljem in narodom za najjačje jamstvo naše svobode in našega napredka, je Nj. Vel. kralj dne 3. septembra t. l. proglasil ustavo.

S tem činom, ki nadvse drugo postavlja državno celoto kot najbolj dragoceno svetinjo, posvečeno s krvjo in žrtvami naših najboljših sinov, ter narodno edinstvo kot glavni vir sile in napredka, so bili položeni stalni in neizpremenljivi temelji naše notranje ureditve in našega splošnega razvoja.

Ustava z dne 3. septembra predstavlja dovršeno skladnost med interesi posameznih delov naroda in države ter zgodovinsko nujnostjo državne celote in narodnega edinstva. Ona daje državljanom vse bistvene svoboščine, vse osnovne pravice, popolno enakost in ravnopravnost, svobodno izvoljeno Narodno predstavništvo; ona odreja parlamentu najširši delokrog, uvaja široke samouprave, loči oblast upravnih in sodnih organov, jamči svobodo vesti in vere, ravnopravnost posameznih veroizpovedi in spoštovanje verskih čustev, ureja pouk na osnovi svobodne znanosti, določa pravice zdravega socialnega in gospodarskega napredka, obnavlja svobodno izražanje misli ter pravico združevanja in zborovanja.

V naši ustavi, prepojeni po jugoslovenski misli, je v glavnih potezih obeležen program nacionalne in državne politike. Na temelju tega programa naj se združijo k sodelovanju vsi, ki ljubijo svojo državo in žele dobro domovini.

S svojim ukazom o razpisu volitev nudi Nj. Vel. kralj celokupnemu našemu narodu priliko za to sodelovanje. V nedeljo, dne 8. novembra se bodo vršile volitve za Narodno skupščino, ki bo skupno s senatom nadaljevala delo na oživitvi in načetju nove jugoslovenske politike. Kot člani kraljevske vlade se globoko zavedamo pomena zgodovinske misije, ki nam je poverjena, ter svoje velike odgovornosti pred kraljem in narodom. Razbremenjen problema,

ki je tako dolgo in tako usodno rušil njegove sile in ki so ga drugi narodi že davno rešili na edino mogoč način, s strnitvijo vseh razlik in veliko nacionalno celoto, si naš narod ne želi ničesar bolj iskreno in bolj toplo, kakor to, da se more posvetiti plodnemu delu za svoje gospodarsko, socialno in kulturno blagostanje. Ustvarjajoče delo naj združi vse državljane, ki hočejo splošnemu blagru posvetiti žive in zdrave moči, ki jih nosijo v sebi. Samo na ta način bo naša draga Jugoslavija v današnjih težkih časih gospodarskih in socialnih pretresljajev lahko zagotovila sebi v svetu mestu, ki ji gre po sijajnih sposobnostih našega naroda, po njegovih silnih žrtvah in po prirodnem bogastvu naše zemlje. Samo ustvarjajoče delo more našemu narodu zagotoviti oni notranji mir in ono zadovoljstvo, ki sta najjačje varstvo naše svobode in našega obstoja.

Delovni program, ki čaka Narodno predstavništvo, je velik in obsega gospodarski in kulturni napredek najširših narodnih slojev. Tem je treba posvetiti glavno skrb našega bodočega zakonodajstva. Naša gospodarska politika naj pošče pravično izravnava med interesi kmečkega stanu, ki tvori ogromno večino našega naroda, in med potrebnimi zdravima razvoja ostalih gospodarskih panog, brez katerih ne moremo ohraniti svoje gospodarske neodvisnosti.

Revizija celokupnega davčnega sistema bo omogočila pravičnejšo razdelitev obremenitve narodne celote in ukinitve onih davščin, ki so bile uvedene ali povišane le zaradi prehodne potrebe.

Varčevanje, izvedeno v državnem in samoupravnem gospodarstvu do kraja, bo dalo prosta sredstva za pospeševanje kmetijstva, obrtništva, trgovine in industrije, tako da se bo moglo naše gospodarstvo solidarno razvijati in se izpopolniti za konkurenco. Dosledna izvedba štednje nam bo omogočila tudi izpopolnitev našega socialnega zakonodajstva, ki pa bo moralo poleg delavca obsegati tudi kmeta in obrtnika.

Že doslej se je posrečilo urediti našo upravo in jo očistiti krutega birokratizma. Naloga vlade in zakonodajstva bo, da se uprava čim bolj približa ljudstvu ter njegovim potrebam in interesom. Treba bo podvojiti napore in delati z vsemi silami, da naš narod kulturno dvignemo. Nacionalna in državna misel, poznavanje in razumevanje razmer in potreb vseh delov naroda ter zavest nerazrušljive narodne solidarnosti morajo prešiniti kri in življenje vseh jugoslovenskih pokolenj.

V smislu obeleženih smernic bo pripravljen za Narodno predstavništvo konkreten delovni program. Izvedba tega programa zavisi od pozitivnega sodelovanja vsega naroda. Narod je že dosedaj vedno iznova izražal svojo odločno željo, da stori konec starim nadlogam in starim potom. Nove volitve mu prožijo možnost, da to svojo željo uresniči.

Apeliramo na vse državljane, ki so dobre volje, da aktivno pomagajo pri končni ureditvi naših razmer in popol-

nem uresničenju velike ideje, vsebovane v jugoslovenskem državnem in nacionalnem programu. Ta ideja ne pozna nikakih plemenskih, verskih in niti nekdanjih političnih razlik.

Kličemo na sodelovanje vse Jugoslovence, ki uvidevajo, da se more naš narod končno konsolidirati, da se more zagotoviti naš pravičen razvoj v bodočnosti in da se more naše narodno in državno edinstvo očuvati in učvrstiti samo s složnim in požrtvovalnim delom na osnovi polne ravnopravnosti vseh plemen in vseh ver. Vsi Jugoslovenci, prežeti tega prepričanja in navdahnjeni takega duha, so dolžni brez ozira na razdvojenosti prošlosti, z globokim spoštovanjem vsega onega, kar je v tej prošlosti lepega in velikega, združiti svoje sile za doseg glavnega cilja: veličine naroda in moči države.

Volitve dne 8. novembra bodo zgodovinskega pomena. Te volitve bodo manifestacija narodne volje za življenje in za napredek, manifestacija vsega zavednega jugoslovenskega življa za veliko nacionalno državno politiko, ki naj za vedno preseka naše stare nadloge in prepire in povede ves naš narod k miru, blagostanju, sreči in napredku.

V Beogradu, 26. septembra 1931.

Peter R. Živković,

predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev.

Nikola P. Uzunović, minister brez portfelja.

Kosta L. Timotijević, minister brez portfelja.

Andrija M. Stanić, minister brez portfelja.

Dr. V. Marinković, zunanji minister.

Dr. Albert Kramer, minister za gradnje.

Dr. Ivo Paleček, minister brez portfelja.

Dr. Kosta Kumanudić, minister za trgovino in industrijo.

Ivan Pucelj, minister brez portfelja.

Dr. Milan Sršić, minister pri predsedništvu ministr. sveta.

B. Z. Maksimović, prosvetni minister.

Dr. Stanko Šibenik, minister za šume in rudnike.

Dr. Stanko Švrljuga, minister brez portfelja.

Laza Radičević, prometni minister.

Nikola Preka, minister brez portfelja.

Mirko Neudorfer, poljedelski minister.

Dj. Djurić, finančni minister.

Dr. Marko Kostrenčić, minister za soc. pol. in nar. zdravje.

Pavel Matica, minister brez portfelja.

Dr. Avdo Hasanbegović, minister brez portfelja.

Dr. Drag. S. Kojić, minister pravde.

Obnova finančne kontrole nad Avstrijo

Društvo narodov je odobrilo avstrijske finančne reforme in odpošlje za kontrolo na Dunaj svoje strokovnjake

Zeneva, 26. septembra. d. Svet Društva narodov je včeraj popoldne odobril poročilo finančnega odbora o finančnem in gospodarskem položaju v Avstriji in o sodelovanju za odpravo med katerimi se označuje dovolitev kreditov v višini 250 milijonov šilingov kot bistvena zahteva za uspešno obnovo avstrijskih financ.

Poročevalec, norveški zunanji minister Braadland je poročal o reformnem načrtu, ki ga je predložil avstrijski zvezni kancelar dr. Buresch v odobritev, kakor tudi o želji avstrijske vlade glede uvedbe sodelovanja s finančnim odborom in imenovanja enega ali več zastopnikov finančnega odbora, ki naj bi odstopovali na Dunaj, da prouči avstrijski finančni položaj. Končno je predlagal naslednjo resolucijo: Svet odobrava na podlagi prošnje avstrijske vlade od 7. avgusta 1931 podano poročilo finančnega odbora. Izjave zveznega kancelarja in reformni načrt, ki jih vsebujejo, sprejema svet Društva narodov na znanje ter čestita avstrijski vladi k izkazani od-

ločnosti, da obvlada položaj Svet pooblašča finančni odbor, naj sodeluje z avstrijsko vlado v svrhu izvedbe reformnega načrta ter odpošlje enega ali več zastopnikov na Dunaj, da bi v skupnem delu določili izvedbo reformnega načrta ter dovolili avstrijski vladi vso pomoč, ki je v njegovi moči.

Po debati je bil ta predlog soglasno sprejet.

Kakor se zatrjuje, bo Društvo narodov posalo kot svoje zastopnike na Dunaj Arthurja Salterja, Avenola, Lovedaya, Pospišila in kot zastopnika Nemčije Kemp-terja.

Zeneva, 26. septembra. d. Svet Društva narodov je odobril včeraj poročilo finančnega odbora o splošnem finančnem položaju, iz katerega je razvidno, da se izreka za takojšnjo splošno akcijo v interesu vseh držav in v katerem izraža mnenje, da je uspeh v več državah nameravanih finančnih reform v tesni zvezi s hitro rešitvijo vprašanja cen na svetovnem trgu.

Borba za ustavo v Španiji

Dva predloga o obliki republike — Enakopravnost kastiljske — Sprava burbonskega pretendenta na prestol s kraljem Alfonzom

Madrid, 26. septembra. AA. Ustavni odbor je predlagal dve besedili čl. 1. Po prvem besedilu je Španija demokratska republika, drugo besedilo pravi, da je Španija republika delavcev. Zdi se, da bo zmagalo prvo besedilo.

Čl. 4. ustavnega načrta odreja, da je kastiljsko narečje dopušteno v vseh javnih uradih.

Pariz, 26. septembra. AA. Burbonski princ Don Jaime je izjavil poročevalcu Havasove agencije to - le:

Alfonz XIII. me je obiskal 23. septembra

t. l. danes pa sem mu vrnil obisk. Pozabili smo na naše politične borbe ter smatramo odslej, da zahteva bodočnost Španije od nas, da vnovič združimo vse svoje sile za enotno politično fronto proti komunizmu in anarhizmu v Španiji. Ne Alfonz ne jaz se nisva odrekla svojim pravicam.

Uradni komunik. ki je bil izdan od tajništva Dona Jaimeja, navaja med drugim, da sta se oba princa združila v skupni ljubni do Španije in da sta sklenila vzpostaviti med seboj odnose brateškega prijateljstva za skupno delo v korist Španije.

Angleški ukrepi proti spekulaciji

Terminske kupčije na borzah prepovedane — Borzni nakupi dovoljeni le proti gotovini

London, 26. septembra. AA. Ministrski svet pod predsedstvom Macdonalda je dovolil samo borzne posle za tekoče potrebe. Terminski posli so prenovljeni. S tem ukrepom hoče vlada vplivati na tržišče z britskimi papirji.

Svet londonske borze je odredil, da se sme nakupovati le proti gotovini. Ta odredba je zelo omeila spekulacijo. Tečajni efektov so nekoliko padli, dočim so se državni papirji poravnali. Na inozemskih borzah stoji furt nekoliko bolje.

London, 26. septembra. AA. Na manchesterški borzi je bil zadnje dni zelo živahen promet. Gospodarski krogi so mnenja, da se obeta bombažni industriji v Lancashireu boljši časi. Tudi iz drugih industrijskih središč prihajajo vesti o bolj optimističnem

razpoloženju. Ta središča imajo velike zaloge blaga in so v veliki meri odvisna od izvoza. Seziško izboljšanje, ki je v tem času običajno, je bilo zelo mahno, vendar upajo, da se bo izvoz v bodoče hitreje dvigal.

Pariz, 26. septembra. AA. Trgovinski minister Rollin se je danes vrnil iz Zeneve. Novinarjem je izjavil, da ne verjame v povišanje carinskih tarif v Angliji, niso pa izključene nepravilne posledice funtovega padca.

Bruselj, 26. septembra. AA. Novčanice belgijske Narodne banke so krite z zlatom do 67 odstotkov.

Kodani, 26. septembra. AA. Kritični novčanec znaša 59,9 odstotkov.

Predzadnja seja Društva narodov

Zasedanje plenuma bo zaključeno v ponedeljek — Briand ponovno izvoljen za predsednika evropskega odbora

Zeneva, 26. septembra. s. Skupščina Društva narodov, ki bo končala svoje zasedanje v ponedeljek, je popoldne sprejela celotno vrsto sklepov svojih odborov. Resolucija o načrtu glede državljanske pripadnosti poročenih žensk, ki odreja nova vprašanja na vlade, je dovedla do debate, v kateri je angleška delegacija zavzela najbolj ekstremno stališče. Za njo so govorili zastopniki Nemčije, Španije, Avstralije in Nizozemske. V debati je bilo sprejeto poročilo gospodarskega odbora o finančnem delovanju Društva narodov, ki določa v smislu nemškega predloga čim prejšnjo proučitev tako zvanega Francuskega načrta o organizaciji dolgih in kratkoročnih posojil.

O vprašanju prispevkov držav članic k stroškom Društva narodov je poročal švicarski delegat, ki je le ugotovil, da se je

število držav, ki niso plačale prispevkov, od lani zvišalo od 10 na 14. Med njimi je osem držav, ki že dve ali več let niso plačale splošnih nubenih prispevkov. Skupno dolgujejo 14 milijonov frankov. Med dolžnicami ni nobene evropske države. Končno je bil na podlagi poročila španskega delegata soglasno sprejet dogovor o ojačitvi sredstev za preprečitev vojne, ki je bil izročen v podpis tajništvu Društva narodov.

Zeneva, 26. septembra. s. Evropski odbor je danes izvolil za svojega predsednika za nadaljnje leto francoskega zunanega ministra Brianda, za podpredsednika pa švicarskega zveznega svetnika Motto in grškega poslanika v Parizu Politisa. Ob enem je odbor sklenil, da bo prihodnje zasedanje istočasno z zasedanjem sveta Društva narodov meseca januarja.

Likvidacija

grško-bolgarskega spora

Sofija, 26. sept. AA. V soglasju z navodili sveta Društva narodov je bolgarska vlada naročila direktorju državnih dolgov g. Stojanovu, članu bolgarske delegacije v Zenevi, naj odpotuje v Atene, da se z grško vlado dogovori o začasnem ureditvi grških plačil Bolgarski po takozvani Molov-Kafandarosovi konvenciji in o bolgarskih reparacijskih dajatvah. Stojanov je davi odpotoval iz Sofije v Grčijo. Sodijo, da bo g. Stojanovu uspelo olajšati pogajanja o likvidaciji raznih spornih vprašanj.

Vojaška vzgoja italijanske mladine

Rim, 26. septembra. AA. Dne 11. oktobra se prične po vsej Italiji obvezni vojaški tečaj za mladeniče letnikov 1911, 1912, 1913. Tečaje bodo vodili milični oficirji. Po dosedanjih podatkih bo obiskovalo te tečaje 1.200.000 mladeničev, instruktorjev pa bo 8 tisoč.

Kontrola deviznega prometa v ČSR

Praga, 26. septembra h. Češkoslovaška narodna banka je uvedla kontrolo deviznega gospodarstva. Nova naredba se glasi: Da se za čas stalnih izprememb na leviznem trgu v zvezi s še nepojasnjenim vprašanjem stabilizacije angleškega funta omogoči češkoslovaški Narodni banki hitrejši pregled, je Narodna banka naprosila banke, naj ji pošljejo namestitve mesečnih izvev izkazov.

Proces proti atentatorjem na kralja Zogua

Dunaj, 26. septembra č. V sredo, dne 10. t. m., se bo pričel pred porotnim sodiščem v Riedu proces proti atentatorjem na albanskega kralja Zogua. Oblasti so odredile najstrožje varnostne ukrepe, da bi se preprečila vsaka presenečenja in vsaki morebitni incidenti.

Naši kraji in ljudje

Božidar Jakac in njegova Amerika

Iz razgovora s slovenskim umetnikom, ki je prepotoval Zedinjene države – Ob otvoritvi njegove razstave

Ljubljana, 26. septembra.

Po kratkem presledku med dvema razstavama je Jakac poveljnik povratniške vojske. Vanj se je presegel svojeglavi umetnostni svet: stotine slik z ameriškim motivom čaka jutrišnje otvoritve umetnostne razstave Božidarja Jakca. V najrazličnejših barvnih odtenkih, zdaj fantastično vijoličnih, kakor so pokrajine v Arizoni, zdaj bledejših kot je neizmerno vodovje Atlantika, s čudnimi, skoraj abstraktnimi pokrajinskimi liki, ki se vidi kakor bi bili posneti iz sanjskega sveta, se vrstijo številne slike pred zavzetim pogledom. Naš nadarjeni slikar in grafik Božidar Jakac, ki je pred leti lepo uspel s svojimi afriškimi motivi, je bil prinesel iz dolarske dežele obilo žetev — žal ne v dolarjih, marveč v slikah. Jakac je poleg Perusa prvi slovenski slikar, ki se je inspiriral ob ameriški pokrajini in ameriških velenostih. Njegova razstava v ameriški galeriji, ki se bo otvorila jutri ob enajstih, obsega 210 števk, pretežno pokrajinski iz Amerike — majhna zbirka motivov iz Novega mesta je samo prijeten kontrast tujim pokrajinam —, vmes pa je tudi nekoliko portretov in grafik.

Našli smo g. Jakca v paviljonu med slikami: malo uvoda in že smo bili sredi razgovora o njegovih ameriških vtisih.

— Kakšen nemir Vas je prav za prav gnjal v Ameriko? — je bilo prvo vprašanje.

G. Jakac se je nekam zagonetno nasmehnil in se po kratkem premisleku izpovedal: — Nekega dne sem se kar spomnil, da je

njen s stroji: nisem čutil ljudi, ne pravega človeškega ozračja. Prvi vtisi iz New Yorka samega pa so bili silni. Prišel sem na Broadway v večernem mraku in bil kar prevzet od nezasišne simfonije optičnih in akustičnih efektov. Nikjer na svetu ni nič podobnega. Toda Amerike se hitro naveličaš; Evropa ne more preslepti, če je kolikaj kritičen. Bistvo amerikanizacije je: vlada stroja. Mehanizacija. Človek izgublja vrednost kot človek. Občutil sem, da celo ameriška pokrajina nima tega, kar ima vsaka pokrajina v Evropi. Ameriško pokrajino najbolj označuje nekaj demonizem in ta vpliv te nekaj časa priklope na njo, a ne dolgo. Sloveči Grand Canyon, s katerim se Američani radi ponašajo, imenujejo Indijanci »dolino smrtnih duhov«. Je to nekako do ekstreme pretirana podoba ameriške pokrajine. Prepotoval sem Zedinjene države od severa do juga, od vzhoda na zahod, iščoč umetniških doživetij, toda izprva mi je ameriška pokrajina vzlic svoji mnogovrstnosti bila nezanimiva, skoraj že zoprna; šele v zadnjih mesecih sem jo pričel umetniško doživljati in podajati. Na slikah tu naokrog vidite priče tega ameriškega pejzaža.

— In vtisi o Američanih? — Opazil sem precej očitno razliko med ameriškim vzhodom in zapadom. Vzhod — ob Atlantiku — je docela zamerikaniziran, to se pravi: močno industrijski in trgovski. Ljudje so res da gostoljubni, vendar ne kažejo srčne toplote. Vse življenje ima poslovni nadih. Pokrajina je vsaj za moje ob-

cev z g. Lovshetom na čelu potvarja slovenske narodne pesmi; g. Lovshe jih »modernizira« v jazz in take gredo v gramofonske plošče in po radiju! celo v Ljubljani že slišiš neokusno amerikanizirane slovenske popevke.

Sedaj sta se pisec tega razgovora in g. Jakac obrnila k posameznim slikam, ki obsegajo motive od Atlantika do Pacifika.

— Ta zbirka ne predstavlja tistega, kar bi jaz hotel in kar bi utegnil dati, če bi bil potoval po Ameriki v boljših razmerah. Nikar ne mislite, da mi v dolarski deželi ni trda predla; na sam svet večer sem imel borih 10 cent. v žepu. To so trde izkušnje, vendar človek vse premagaja, ako ima pogum in veselje do dela. Če kje na svetu, je treba v Ameriki pošteno prijeti za delo: umetnik ni niti malo izvzet od tega splošnega, vprav kruto neizprosne pravila. Preriti se navzgor — to je teoretično mogoče, a praktično kaj težko dosegljiva reč: borba za obstoj je silno težka. V teh-le slikah leži mnogo dela in truda, vanje so tudi zakopani visoki izdatki.

— In končni posledek Vašega ameriškega potovanja?

— To, da sem odkril domovino. Zdaj nimam več fantastičnih pojmov o tujini in dobro vem, kakor mrzla je vsakemu tujcu, zlasti pa še umetnikovu srcu. Nikdar nisem tako ljubil domačih tal kot jih ljubim po dveh letih tavanja širom Amerike. Naša slovenska zemlja je prelepa. Vidim, da ima umetnostno še toliko neobdelanega, da se mi zdi, kakor da se naša umetnost še vedno ni niti začela. Povem vam naravnost, da sovražim tuj stil; moje globoko prepričanje mi veleva, da nam od zapada in zlasti še od amerikanizacije ni rešitve. Tam se ne moremo prav ničesar naučiti — in kar bi se naučili, bi bilo naša poguba. Često premišljam in si pravim, da je slovenska čustvenost bolj orientalska kakor zapadnjaška in da je tako prav. Seveda, zapad je pri nas moda, ki nam zastruplja inteligenco; preverjen sem, da bo naše bistvo, naša elementarnost zmagovito uveljavil samo naš kmet v tesnem stiku s svojo lepo zemljo. Vse preveč hlepimo i po tuji učenosti i po tujem priznanju, jaz pa, ki prihajam iz tujine z novimi izkušnjami, odločno mislim, da se lahko lepo zahvalimo za mrzlo, prisiljeno priznanje tujcev, ki so tako redkokdaj iskreni. Sedaj se nameravam posvetiti svoji Dolenjski; to je čudovita dežela, polna dragocenih, še neizčrpanih motivov. Mislim ostati doma, zakaj v Ameriki sem bil našel domovino in na tujem sem odkril vso lepoto in nenadomestljivost domačnosti... Tako se je izpovedal Božidar Jakac.

B-o.

Zahvala

Ob svoji osemdesetletnici prejel sem iz Jugoslavije in iz Češkoslovaške republike toliko brzojavnih in pisanih čestitk, da mi je skoro nemogoče odgovarjati vsakemu posebej. Tudi bi to predolgo trajalo. Zato prosim vse, ki so se me ob omenjeni priliki spomnili, da na čestitkah in na ganljivih besedah priznanja, s katerimi so ocenjevali moje življenjsko delo, sprejmemo mojo najprisrčnejšo zahvalo. Toliko iskrene občutovanja ob zatonu mojega življenja mi je obilna nagrada za vse muke in težave, ki sem jih preživel; pa tudi za vso zavist, ki me je na moji življenjski poti prav do zadnjih dni spremljala.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1931.

Ivan Hribar.

VABIMO VAS; oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Nudimo olajšana plačila.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Zanimivosti tržnega dne

Ljubljana, 26. septembra.

Na trgu je bila danes ostra borba med tržnim nadzorstvom in gobaricami. Prinesle so iz smledniške in škofjeleške okolice srednje množico lepih in zdravih gob. Zadržna huda slana je močno škodovala rasti gob, zato so se prodajalke požurile s prodajo. Nastavile so ceno merici jurčkov na 6 Din, dočim je bila na uradni deski označena s 3 Din. Tržno nadzorstvo je zahtevalo znižanje cene, gobarice pa so se protivile. Nadzorstvo je odredilo, da so stehali gobe. Ugotovili so, da odgovarjajo 4 merice 1 kg gob. Torej bi na ta način stal kg jurčkov 24 Din. To je silno pretirana cena, kajti trgovci kupujejo suhe gobe po 24 Din kg. Tržno nadzorstvo je zato odredilo, da morajo gobarice prodajati merico po 4.50 Din in to pri malih jurčkih, ki so dobri za vkuhanje, dočim je bila določena cena starih in velikim jurčkom na 3 Din. Gobarice pa so nejevoljno pobrale gobe v košare in hotele zapustiti trg. Nadzorstvo pa jim je odločno dejalo: »Ne! Na trgu morate ostati in prodajati, drugače ukrenemo strožje odredbe. In gobarice so se vdale...»

V Ljubljani je bilo davi uvoženega do 25.000 kg različnega sadja. Iz Dobrove, kjer je bila prav dobra sadna letina, iz Sostrega in drugih bližnjih krajev so bili pripeljani izredno lepa jabolka in jih prodajali po 2 do 4 Din kg. Hruške-maslenke so bile po 4 do 6 Din, elabše pa po 2 do 3 Din. Na tr-

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefov« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborna čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefov« grenčica se dobiva pri vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Preprečite tvoritev zobnega kamna

ali ga odstranite z vsakdanjo uporabo Sargovega Kalodonta — edine zobne kreme, ki vsebuje učinkoviti Sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu — kar pomeni ohraniti zdravje in lepoto zob:

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

gu je bilo malo domačih, a več bosanskih češpelj. Sezona za češplje se bliža koncu, zato so bile cene višje, po 4 do 4.50 Din.

Razmeroma malo je bilo na trgu krompirja. Kmetje so pripeljali le 7 voz. Cena na debelo 1 Din, na drobno 1.25 Din. Čeprav je sedaj prava sezona, je bilo na trgu razmeroma malo zeljnatih glav. Le 8 voz. Glave po 0.50 do 0.75 Din kg.

Trnovski zeljarji nadaljujejo svojo pravdo. Na zahtevo tržnega nadzorstva, da morajo znižati ceno kislemu zelju, so odgovorili: »Zaenkrat ne morem. Kmečko zelje pa postaja od dne do dne nevarnejši konkurent

trnovskemu. Danes je bilo fino in okusno kmečko zelje po 2.50 Din.

Trnovski zeljarji so doslej uživali poseben privilegij. Imeli so lasten prostor na Pogačarjevem trgu. Tržno nadzorstvo je sedaj odločilo, da postavi tja med nje tudi zeljarje iz okolice. Gospodinje same nameravajo v kratkem pokreniti akcijo, da se konča zeljarska pravda konsumentov v prilog. Cene zelenjave in povrtnin so ostale neizpremenjene. Zelenjave je na trgu v izobilju, ker ji ni torkova slana prav nič škodovala, to pa zato, ker v torku zjutraj po slani ni takoj posijalo sonce.

Prizorišče smrtne nesreče na Turncu

Katastrofa mlade turistinje Rozike Narobetove preteklo nedeljo na Turncu ob pobočju Grmade nad Vikerčami, je vzbudila v vsej naši javnosti globoko sočutje. V ilustracijo dogodka prinašamo danes dve sliki, ki nazorno kažejo, kje in kako se je nesreča pripetila. Na manjši sliki vidimo Rozikino družbo v kaminu, ko plezajo fantje in dekleta njene družbe po skali, da dosežejo vrh Turnca, ki ga je Rozika ob času nesreče že dosegla. Sedela je na skali, kjer je križec, prav takrat pa se je privabila skala, katere pot je označena s puščico. Kamen je odskočil in treščil nič hudega sluteč Roziki Narobetovi naravnost v glavo, nakar je padla dobrih 16 m globoko z vrha na tla, kjer je obležala mrtva. Iriče dogodka so bili turisti, ki jih na sliki vidi mo sedeti vrh Turnca. Večja slika predstavlja ožjo Rozikino turistično družbo, s katero je bila na poti tudi v nedeljo na Grmodo. Družba se je slikala nekaj trenutkov pred katastrofo spodaj pod Turncem. S križcem zaznamovana je nesrečna Rozika, ki počiva od preteklega torka na pokopališču v St. Vidu.

Kamnogoriška železna obrt bo zaspala

Če greš danes skozi našo vas, ne slišiš več šumenja vode, klopotanja koles in tudi zvenketa kladiv ni več slišati. Stara železna obrt, lahko trdimo, najstarejša v državi, bo zaspala za vedno. Držala se je kakih 700 let, toda sedaj je bo konec. Z njo pa bo izginilo mnogo lepega. Dokler bodo še žalostno gledale črne deske vigencev v beli dan in ne bodo razpadle rake, se bo še marsikdo spomnil na tiste davne lepe dni, ki so zapisani v zgodovini Kamnogorice. Ko bo pa razpadlo tudi to, bo pozabljeno, da so tukaj nekoč živeli ljudje, ki so ljubili svojo vas prav tako, kakor svoje življenje. Izginili bodo stari lepi običaji, ki so bili bržčas samo pri Kamnogoričanih, če so bili pa še kje drugje, pa so že stoletja pozabljeni.

Toda kam z ljudmi, z delavci? Pridni ljudje, z od vročega železa ožganimi rokami, ki so ga kovali od zore do mraka, pri tem pa peli, stoje lačni, žalostni ob zaprašenih nakovalih.

Kamnogoričani so bili vedno skromni. Njih glavna hrana so bili žganci, toda sedaj niti za te ne zaslužijo. Imajo prijetne domove, pa kaj jim pomagajo, ko ni zaslužka.

Treba bo pač, da se za to pobrigajo tudi oblasti. Gledati bo treba, da dobe naši ljudje delo, ki so ga navajeni.

Že pred leti so hodili nekateri Kamnogoričani na Jesenice in na Javornik, kjer so bili zaposleni v tovarni KID. V kolikor je znano, so bili tudi tamkaj pridni in vestni, prav tako kakor doma. Kasneje so izpodbirali Kamnogoričane ljudje iz kmečkih vasi, ki gotovo niso bili tako navalečni dela kakor prvi. Sedaj, ko v Kamnogorici ni bo več dela, bi bilo gotovo na mestu, da se gleda na to, da dobe delo Kamnogoričani, kolikor bo pač mogoče na Jesenicah in na Javorniku.

Delavci bi bili čez teden v tovarni, stanovali bi že kje, družine pa bi ostale doma. Saj iz Jesenic in na Javornik ni tako daleč. Vsako soboto bi prihajali domov. Do Radovljice z vlakom, od tod do Kamnogorice pa peš.

Na ta način bi bilo pomagano našim ljudem za vedno. Nekaj jih pa morda dobi tudi delo v Lescah, v tovarni verig. Saj so Kamnogoričani spretni in se pričuje hitro vsakemu delu, ki je sorodno onemu, ki so ga izvajali že od zgodnje mladosti.

Če pride od tega, bo naša vasica zopet oživela in zavladali bodo lepši časi.

Samo še danes! Pridite in ogledajte si šaloigro

DON JUANI GARNIZIJE

Že 6 dni se vsa Ljubljana smeje in govori samo o tej sijajni burki

Felix Bressart
Georg Aleksander
Ernst Verebes
Marta Eggert

Sijajni dovtipi! Lepa godba!

Krasno dopolnilo!

Paramountov zvočni tednik.

Ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Slovenska tovarišja v Ameriki: slikarja Jakac (levo) in Perušek

treba iti nekam ven, v tujino; so trenutki, ko človek sam ne ve, kaj hoče, samo za hrepeni in se brez obotavljanja vrže na novi tir. Prav za prav sem že v Afriki razmišljal o tem, da bi bil šel še v Ameriko, dasi mi po bistvu nikdar ni bila simpatična. Ko me je potem še vzpodbudil sorodnik iz Clevelanda, da naj pridem čez veliko lužo, sem se odločil in 16. aprila 1929. odrinil na pot. Prvi Američan, ki sem ga bil spoznal, je bil ameriški pisatelj Louis Balse, s katerim sva se seznanila na parniku. Bil je sila radoveden, kako bo New York vplival na me kot tujega umetnika; no, ameriške oblasti so mi prej dale okusiti ameriški birokratizem, ki ga ves svet graja: zaradi velikih pustih formalnosti so me bili postavili za rešetke na Ellis Islandu. Odtod me je čez dva dni rešil jugoslovenski komisar Etlén Kristan. Tako sem torej prijel na obal Novega sveta.

— Kakšen vtis je napravila Amerika na Vas kot človeka in posebej še kot umetnika?

— Ko sem gledal z ladje New York, se mi je zdelo, da to ogromno mesto nima življenja v sebi, da je en sam prostor, izpol-

čutje pusta, nebo zakajeno od nešteti dimnikov, ki so jih ponekod cele gošče. Nasproti temu je zapad precej drugačen: namestu industrije prevladuje poljedelstvo, namestu tovarn so farme; ponekod so še pragozdovi — sploh svobodna narava. Prebivalci so bližje naravi, zato so pa tudi bližje sreči. Tu je tudi mnogo naših ljudi: razkropljeni so po farmah in gozdovih. Vsem se čuti priliv španske kulture; celo arhitektura je bolj prikupna. Na zapadu je zares veliko srčno dobrih, simpatičnih Američanov.

— Pa umetnost? — Dandanašnji jo že goje na veliko. Evropeci gledajo Ameriko z viška: zdi se jim preveč parvenijska in snobistična. V tem je precej resnice. Američani nimajo svojih tradicij in povsod posnemajo Evropo; imajo denarja, nedostaja pa jim duha. Dobro. Toda ob vsem tem se umetnost razvija in umetniki svoja dela prodajajo. Razstavišče je nešteto, kajpak na poslovni podlagi, galerije in muzeji pa se ustanavljajo šele v zadnjih 12 letih. V mnogih hotelih sem opazil v halih cele galerije slik in kipov, česar pri nas ni; bil sem v koncertnih dvoranah, ki so hkrati galerije likovne umetnosti.

— Kako pa naši izseljenci?

— Iz New Yorka sem odpotoval v središče ameriških Slovencev — v Cleveland. Tu so me odonitni naši veljaki kaj lepo sprejeli; prišli so celo reporterji velikih ameriško-angelskih listov, pa sem lahko štiri ure pozneje videl v listih svojo sliko in intervju! (Ti vas posekajo, — si je na tistem mislil g. Jakac, a tega kajpak ni povedal, ker je gentleman.) No, hudo je človeku, če pride v deželo, katere jezika ne pozna. Popolno neznanje angleščine mi je izprva sila oteževalo stike z ameriški domačimi umetniki. — Naših pa je v Clevelandu čez 40.000, imajo svoj Narodni dom, svoje banke, številna društva, več listov. Opazil sem, da Ameriko doživljajo le vnane, drugače pa so precej separirani, prav tako vse druge narodnostne skupine. Ameriško slovenstvo in jugoslovenstvo je čisto posebno, še precej kaotično. Ne verjamem, da bi se popolnoma stopili z Američani, ki gledajo priseljence z viška; vlada in javnost celo pospešujeta narodnostne posebnosti, kar je izborna taktika, ker de-jansko dosežajo, da do potomci naših Amerikancev ne znao več dobro slovenski, čeprav se sicer štejejo k naši narodnosti. Ameriški Slovenci se sorazmerno živahno zanimajo za domačo kulturo, zlasti skupina, ki jo vodi Fran Suhadolnik, urednik naprednega, v angleščini in slovenščini tiskanega lista »Cleveland Journal«. Moja razstava v Clevelandu je posetilo 3000 oseb, skoraj samih Slovencev — koliko jih bo neki tu, v našem kulturnem središču?!

G. Jakac se je malce skeptično nasmehnil in nadaljeval:

— Predstavitelj clevelandskih Slovencev je pesnik, pianist in skladatelj Ivan Zorman, ki nastopa tudi kot narodni buditelj. Poleg njega deluje kulturno in organizatorično vrsta drugih zaslužnih mož: celo mecene ima naša kolonija, predvsem velikodušnega dr. Kerna. Zanimivo je, kako globoko se ameriški kolonisti oklepajo tradicij iz stare domovine. Med njimi se sliši naše stare narodne pesmi, ki so jim morda rešila bilka pred potopom. Žal da se je v zadnem času pričela tudi ta reč amerikanizirati: skupina naših pevk in pev-

Znamenita opereta

MAMSELL' NITOUCHE

v Elitnem kinu Matici!

Zasedba:

ANY ONDRA
GEORG ALEXANDER
OSKAR KARLWEIS
HANS JUNKERMANN

Jutri premiera!

Ob grobu vzorne Sokolice

Spominu požrtvovalne sokolske načelnice Božene Šegove

Jesenice, 25. septembra.

Danes popoldne ob 16. smo izpred hiše žalosti na Savi spremljali k večnemu počitku na jeseniškem farnem pokopališču železniško uradnico gđc. Boženo Šego, hčerko šolskega upravitelja v p. Mnogo prerano je legla v grob vzorna hčerka, zlata sestra, vestna uradnica in požrtvovalna Sokolica.

Izhajajoč iz ugledne sokolske obitelji je Božena že v zgodnji mladosti stopila v sokolske vrste. Bila je svoječasno vadiateljica in načelnica Sokolskega društva v Radovljici. Ko pa se je družina preselila na Jesenice, je prevzela mesto načelnice v našem Sokolskem društvu in obenem mesto podnačelnice gorenjske župe. Vedno je vršila svoje funkcije z veliko ljubeznijo.

Bila je članica in podpornica tudi nekaterih drugih nacionalnih in kulturnih društev, predvsem pa velika prijateljica prirode in zimskega športa. Nekdaj zdravo in cvetoče dekle je zahrabna bolezen glodala dolge mesece. A Božena je vse prenašala

s stoično mirnostjo, čeprav je vedela, da zanjo ni več rešitve. Ob njenem mrtvaškem odru so množice prijateljev in znancev dekle žalost z neotolajljivimi staršema, bratom, sestro in zaročencem. S slopsja Sokolskega doma in otroškega vrta sta se vili dolgi žalni zastavi. Naj bo pokojnici, ki je morala v večnost v najlepši dobi 30 let, ohranjen svetel spomin, težko prizadetim naše iskreno sožalje.

Med nešteto krasnimi venci in šopki je ležala. Okoli nje je bilo toliko krasnega živopisnega cvetja, da se je komaj videla iz nje. Nanosili so ga ji njeni ljubi in dragi prijatelji, znanci, stanovski tovariši, Sokoli in Sokolice. Pred hišo žalosti se je zbrala ogromna množica ljudi, prišli so Sokoli in dvignili krsto z njenimi telesnimi ostanki na rame, začul se je plač svojcev in Sokolic, sokolski pevci so krasno zapeli, pestri sokolski prapori so se sklonili, sokolska godba je zaigrala žalostinko in že je krenil ogromni žalni sprevod tja v prelep jesenski popoldan proti domu mrtvih na Jesenice.

Za sokolsko godbo je korakal sokolski naraščaj in deca. Za njo so nosili okoli 60 vencev in šopkov. Dalje so se razvrstili člani sokolskih društev Jesenice, Javornik, Kranj in Strazice s pesterimi prapori ter odposlanci župe iz Kranja na čelu. Za krsto in svojci pokojnice pa so se vrstili prijatelji, stanovski tovariši, učiteljsko, zastopniki CMD za Javornik, Savo in Koroško Belo ter mnogih drugih društev. Bilo jih je dolga vrsta, prišli so vsi, ki so pokojnico bližje poznali. Na pokopališču so po molitvah sokolski pevci znova zapeli na glasbenic v slovo, sokolski prapori so se znova poklonili. Grob se je odel z visoko gomilo svežega cvetja.

Desetletnica „Zarje“ na Pobrežju

Včeraj je praznovalo pevsko društvo »Zarje« na Pobrežju pri Mariboru v novi dvorani g. Rendija svojo 10-letnico. Rojeno kmalu po prevratnih dneh v kraju, kakršno je bilo tedaj Pobrežje, se je moralo kot narodno pevsko društvo boriti z nešteti neprilikami. Saj je znano, da je bilo narodno odpadništvo po predmetjih vedno hujše in drzneje kakor v mestu samem. Vendar je v vseh teh bojih častno prebrlo vse zapreke, zato obhaja svojo zmagosno 10-letnico s ponosom.

Vsa leta je društvenike poučeval ne-

umorni, požrtvovalni pevovodja g. Srečko Živko, duševni vodja mu je bil Josip Klemenčič, predsedovali so mu pa eno leto Fran Gumzej, osem let pokojni Tomaž Fucanja, nekaj mesecev Ciril Jančar in sedaj Fran Pirš. Društvo ima tudi svoj prapor, krasno dediščino pevskega društva »Zarje« v Trstu. Skrivna so pota, ki so ga dovedla v naše roke. Na ta prapor je društvo ponosno in ga čuva kakor zaklad. Na sliki vidimo sedanje članstvo: v sredini kumica g. Klemenčičeva, na levi predsednik Pirš, zraven odborniki.

Obupno dejanje mlade matere

V trenutni zmedenosti je vrgla zdravega novorojenčka v prepad

Braslovče, 26. septembra. Naše kraje že dalje časa razburjajo razne nesreče in drugi razburilivi dogodki. Dalje časa se že vrstijo požarne katastrofe, zadnji razburiliv dogodek pa je bil zločin mlade nezakonske matere.

Na Dobravljah je bivala zadnje čase pri svojem bratu šivilja J. T., ki je bila v blagoslovljenem stanju. Porod so domači pričakovali že pred tednom, dekle samo pa o tem ni hotelo ničesar govoriti. V sredo in četrtek so bili vsi začuden, ker je bila močno izpremenjena. Svakinja jo je naravnost vprašala, če je že porodila in kaj je z otrokom. Ker ni dobila nobenega pojasnila, je naznanila zadevo otročnikom. Orožniška patrulja je vzela s seboj tukajšnjega grobarja in začela je dekle izpraševati. Šivilja je priznala, da je porodila in otroka vrgla v ja-

mo. Na poziv otročnikov je tudi pokazala, kje se je to zgodilo. To je kakih 600 metrov od njenega doma, kjer je precejšen prepad. V ta prepad je vrgla novorojenčka, ki je obvisel na grmovju kakih 30 metrov globoko. Našli so ga visetega z glavo navzdol. Novorojenček je bil moškega spola. Nezakonska mati je izjavila, da je izvršila svoj čin v trenutku zmedenosti, povzročeni od strahu pred domačimi, ki so ji sovražni.

Včeraj popoldne je komisija, katero so tvorili gg. zdravnik dr. Cervinka in dr. Serko ter sodnik dr. Potrato, ugotovila, da je nesrečna ženska porodila že v ponedeljek zjutraj in da je bil novorojenček popolnoma razvit. Ker detemorilni ni pazila na svoje zdravje in je ves čas opravljala težka dela, je tako izmučena, da so jo pod nadzorstvom pustili doma.

V novem loškem prosvetnem hramu

Lep uspeh skupnih žrtev vsega šolskega okoliša

Škofja Loka, 26. septembra. Le par kratkih tednov še in Škofja Loka bo na slovesen način otvorila svoj novi prosvetni dom, ki se kakor impozanten kolos dviga na zelenem okoliščju v Kapucinski predmestju. Stavba, ki so jo po načrtih inž. Hermana Husa pričeli graditi lanske jeseni, je sedaj do malega gotova. Stavbenik gosp. Emil Tomažič je delo solidno, vestno in skrbno dovršil ter ima sedaj posla z graditvijo posebnega stanovanjskega poslopja za učiteljsko.

Eno stoji: Nova škofoješka šola je plod skupnih žrtev in dela vsega šolskega okoliša, krajevnega šolskega odbora z županom Josipom Hafnerjem na čelu in prosvetnih činiteljev nadzornika Vinka Zahradnika in upravitelja Jakoba Rojca. Gospodje so šli složno in vztrajno na težko in brigo polno delo. Njihov trud bo znal poplačati šele bodočnost, ko bodo tisoč mladin, morda več generacij uživali nauke prosvitljenosti, kulture in duhovnega napredka v novi šolski zgradbi.

Petero dolgih stopnic nas popelje skozi trojna glavna vrata v prostornem vestibulu, katerega strop je s prečkami deljen na 9 polj. Vsako polje dobi svojo luč. Odtod vodijo stopnišča in hodniki na vse strani. Nasproti vhodu stoji telovadnica z gledališkim odrom, ki bo pripravljena za manjše igre. Telovadnico so te dneve prekrili z eternitom. Ta prostor v ostalem letos še ne bo izdelan. Na degno se nam odpro prostori osnovne šole in na levo predvidene meščanske šole.

V priključnih prostorih že preizkušajo kotle centralne kurjave, ki je speljana po vsej šoli. Tod so prostori za delavnice, stanovanja za slugi, kuhinja za gospodinjstvo, nadležno šola, soba za živila, kopeli, stališče in kotlarna. Prilije je uporabljeno za pisarne, zbornice in delav-

nice za deška ročna dela. Učni sobi bosta v tem prostoru dve. Sobe so povsod jako svetle, zračne, sončne in 4 m visoke. Na parketna tla se postavijo mize in stoli. Table bodo segale preko vse prednje stene. Odvor ne bo nič. Vse prvo nadstropje izpopolnjujejo učilnice (6), razen sredine, kjer bo šolska poliklinika. Iz ambulance pridemo na jako velik balkon, odkoder je sijajen razgled na prostrano okolico. Drugo nadstropje je skorodna enako izbrabljeno. Sredina ima veliko šolsko sobo, risalnico za obrtno nadaljevalno šolo.

Prostorov v vsej šoli je nad 30. Široki hodniki so kriti s teraco tlakom, ki ga je izvršila tvrdka Battelini iz Ljubljane. Sobe so poslikane s toplimi, mirnimi toni; v polikliniki z razpršeno tehniko. Delo je prevzel Jakob Hlešč, tudi iz Ljubljane. Delavci so sedaj zaposleni s polaganjem parketov, ki jih je oskrbel domačin Fr. Heinrich. Vsa zgradba nudi vtis sodobne priprave uredenosti. Nič ni bogatega, nič razkošnega — a vendar vse tako izdelano, da se človeku prikupi notranjščina na prvi hip.

Povsod sta speljana elektrika in vodovod. Z zidnima okroglinama se je pridobilo mnogo na prostoru; balkon na štirih stebrih je izpopolnjen fasadi, ki je dolga 63 m. Z otvoritvijo šole bo urejena tudi vsa okolica, ki dobi lep vrt. Meja napram staroletni cesti bo izravnana v ravno črto. Vse šolski prostor bo ograjen. Šola bo najlepša v dobrem delu vse Gorenjske in ni čudno, da so Ločani na pridobitev ponosni. Letos se odpre v novi zgradbi osnovna šola, dočim so si mnenja glede umestnosti meščanske šole precej deljena. Razmišlja se o ustanovitvi primerne strokovne šole, ki bi prijala škofoješkemu okraju.

Na novi cesti proti Šumberku

Dolgoletna želja prebivalstva iz okolice Šumberka se bo uresničila letos, ko grade novo cesto: Radohova vas — Sela — Šumberk. Sedem občin z mnogimi naselji bo zvezanih po njej z glavno državno cesto Ljubljana — Novo mesto. Menda že prihodnje leto bo nova cesta že tudi podaljšana do Žužemberka. Tako se bo dosedaj odročnim krajem odprl lažji dohod k železnici. Obenem bo nova cesta vsem nam odprla do sedaj precej nepoznan predel, ki ga skriva pokrajina dolenskega Krasa v okolici Šumberka. Gradnja nove ceste je blazila krizo vsem prebivalcem iz okolice. Pri delu so bili namreč zaposleni le domačini, tudi dekleta so našla zasluge. Na sliki opazimo med drugim cestnega podnačelnika g. Erjavca, župana iz Drage ter cestnega nadzornika g. Fabijana iz Litije. Slika govori dovolj zgovorno o lepoti tega skritega sveta.

Celjsko okrožno sodišče o nadurnih mezdah

Prva sodba II. instance v Celju o nadurah po zakonu o zaščiti delavstva iz leta 1922.

Celje, 26. septembra. Delavsko gibanje za plačilo 50% poviška mezd za nadurno delo, ki se je pred meseci začelo v obsejnih Mariboru, je seglo končno tudi v Celje. Čeprav ima Celje znatno industrijo in tudi precej razvito delavsko gibanje, je vendar celjsko okrožno sodišče včeraj prvič razpravljalo kot II. instance v pravi o zahtevku plačila 50% poviška za nadurno delo.

Pri okrajnem sodišču v Celju je namreč vložil predelavec F. B. proti tvrdki A. Westen d. d., tovarni enajlirane posode v Celju tožbo na plačilo zneska Din 4.611,50 s prip. za 50% povišek mezd za opravljene nadure pri tej tvrdki v času od 30. avg. 1928 do 4. marca 1931. Tožitelj ves čas zapostavlja pri tvrdki Westen ni nikdar zahteval plačila 50% poviška za opravljene nadure, katere mu je tovarna plačevala le z običajno urno mezdjo kakor normalno urno delo, ampak šele ob izstopu službe za vsa 3 leta nazaj. Okrajno sodišče je tožbi ugodilo in tovarno obsodilo v smislu tožbe.

Proti tej sodbi pa je vložila tožena tvrdka A. Westen priziv na okrožno sodišče v Celju, ki je včeraj razpravljalo o tem prizivu pod predsedstvom s. s. dr. Vidoviča. Votanta sta bila sodnika dr. Premšak (referent) in dr. Tiller. Tožnika delavca je zastopal odvetnik dr. Reisman iz Maribora, a tvrdko Westen dr. Skoberne iz Celja.

Zastopnik tožene tvrdke je v prizivu izjavil, da je opravljati tožitelju nadurno delo proslavljeno, ne da bi ga kdo k temu silil in je svojo ledensko plačo redno sprejemal, ne da bi pri tem reklamiral 50% povišek, čeprav je dobival mezdo v zavrtih z nadpisom: »Reklamacije je javiti takoj po prejemu plačila. Tožnik bi takoj smel zahtevati plačo 50% za nadure kvečjemu za zadnji teden, ko je isto zahteval izrecno pred izplačilom, nikakor pa ne za prejšnji čas, češ da se je tozadevni pravici molče odrekel. Prizivatelj je še trdil, da velja § 10 zakona o zaščiti delavstva kot prisilno dolo-

čilo, ki določa 50% povišek za nadure, samo za pogodbe, ki se tozadevno sklenejo v industrijskih obratih med delodajalcem in delojemalcem, ni pa s tem rečeno, da bi se delojemalcem ne smel odreči tozadevni morebitni pravici do poviška. Nadalje je še prizivajoča tvrdka Westen po svojem zastopniku ugovarjala, da je bil pri tožniku povišek za nadurno delo že kalkuliran v mezdi in da lastnik tvrdke sploh ni vedel, da tožnik opravlja nadure.

Prizivni senat je po daljšem posvetovanju priziv tožene tvrdke Westen zavrnil in potrdil v celoti sodbo okrajnega sodišča.

V razlogih je predsednik senata g. dr. Vidovič med drugim ugotovil, da principijelno stališče prizivne instance glede odreka 50% povišku mezd za nadurno delo: Pro futuro, t. j. že vnaprej se delavec v smislu § 10 zakona o zaščiti delavcev ne more odreči zahtevku 50% poviška mezd za nadurno delo. Glede odreka za nazaj pa prizivna instance to možnost dopušča v smislu tozadevnih določil obnega državnega zakona, t. j. delavec se more odreči takšnemu zahtevku bodisi izrecno ali pa s konkludentnimi dejanji. Samo dejstvo, da je tožnik brez ugovora sprejemal svojo mezdo v zavrtih z nadpisom: »Reklamacije je javiti takoj po prejemu plačila«, da nikakor ni mogoče smatrati za odstop od terjatve, nasprotno, takšna domneva je naravnost nedopustna in proti dobrim običajem. V predmetnem primeru tožnik sploh ni imel poviška, da izrazi svoje mnenje, ali se odreči plačilu 50% poviška, ali ne, ker o tem plačevanju 50% poviška ves čas njegovega službovanja med njim in delodajalcem sploh nikdar ni bilo govora.

Ta sodba celjskega okrajnega sodišča je boj za plačevanje nadurnega dela s svojo jasno principijelno razlago popolnoma razčistila. V enakem smislu pa je parkrat razsodilo kot II. instance že tudi mariborsko okrožno sodišče. Odločbe Stola sedmorice pa v tem pogledu še vedno nimamo.

Komunalne zadeve posavske metropole

Krško, 26. septembra. Letna sezona je bila letos prava izdatna. Letoviščarji so izkoristili ugodno priliko, ki jim jo je nudilo vroče poletje in v veliki meri uporabljali savske kopeli, oživili so Savo z lahkim čolniki in prirejali izlete, ki jih nudi prelepa okolica. Sedaj je čas, da izpregovorimo več, da se doseže skupni nastop v zvezi z društvom za pospeševanje turškega prometa, ki živahnemu delu na letopni povzdigi mesta in okolice.

Visek pozornosti obrača društvo svoje-mu kopališču ob Savi, ki je nujno potrebno obnovitve. Da bi se dela omejila na samo popraviljanje, bi zaleglo menda toliko kakor nič. Tu oklevanje ni na mestu! Naj se od strani merodajnih činiteljev podpre skrb odbora turkoprometnega društva, ki stremi za tem, da se postavi v skladu z lepšanjem mesta tudi večje in moderno kopališče. Ta skrb naj pa ne ostane samo v srcih poedincev, temveč naj prodre v slehernega Kršana, ker so vsi poklicani, da postanejo olepševalci posavske metropole! Preden pa se prične s postavljanjem novega kopališča, bo potrebno, da se pred njim tik ob vodi postavi močan betonski zid, kajti vsakoletna velika voda spodjeda zemljo ravno pred kopališčem. Mnenja smo, da bi bilo to delo spadalo v območje tehniškega oddelka banovine, ki regulira Savo v okolici Krškega.

Društvo ima poleg prizadevanja za ureditve kopališča v vidiku tudi vse higijenske nedostatke, ki prijaznemu mestu prav res niso v čast. Precej lepih misli in predlogov je bilo izvršenih ravno od strani olepševalnega društva, pa je le ostalo pri starem. Tako je prav kričel nedostatek ta, da ni v Krškem prepotrebne javnega stranišča! O tem bi se dalo povedati marsikaj, vendar mislimo, da to ne bo potrebno, ker nam govorice prinašajo upanje, da bo v tem pogledu storjen krepak korak.

Da se združijo lepota z udobnostjo, ki bo tudi privlačna za tujce, je potrebno, da se po samem mestu in bližnji okolici uredi pešpota. Tako naj bi se pot, ki vodi ob krškem sejmišču tik Save, mimo mladega orehevega nasada, dovolila v uporabo samo pešcem. Enaka zapora naj bi se proglasila za težja vozila na poti od korita v Zatono do boinice. To je potrebno ravno sedaj, ko se bodo morali v bodoče pokopavati mrtlici na novem pokopališču, ki leži sredi polj krških meščanov Seveda je potem potrebno, da se na primernih mestih postavijo klopi. Mislimo tu v prvi vrsti na kompaktne klopi, ki naj bi se razmestile po vseh izprehajališčih in potih domačega okoliša. Trikotni prostor okoli vodnjaka pri Hočevarjevih trgovini, ki je že par let pust in nekoliko zbrbljše smeti, naj bi se vendar uredil s parkovim nasadom, pa bi tujcu nudil prav vabljivo hče!

Enako ureditve zahteva tudi cesta v mestu samem. Začelo se je sicer s kanaliza-

cijo enega dela ceste, a to je vse premalo V prvi vrsti je nujno potrebno, da se nasipa z drobnim gramozom cesta na tistih mestih, kjer stoji ob deževnem vremenu voda. Potrebno bi bilo, da se vsaj improvizirajo trotoarji. To je najbolj enostavno tako, da se napravi rob iz savskih kamnov, ki so podobni štrucam, ali pa da se rob v širini kakih 15 cm betonira, vse drugo pa nasipa z gramozom.

Slednje moramo računati zopet na to, da se bodo z deževnim vremenom pojavile iste težkoče kakor lani, ko smo bili nekaj tednov deležni dobre avtobusa, ki je vzpostavljala zvezo mesta s koloavtorom. Zal so oblasti prepovedale vožnjo tega avtobusa čez most, ki je baje preslab za poln avtobus. Ali ni mogoče sedaj most dovolj ojačati, ko so ga vendar popravljali skozi vse poletje? To je želja in potreba prebivalcev mesta.

Tudi Blanca pripravlja razstavo sadja

Sevnica, 26. septembra. Iz Sevnice je dobro uro hoda na Blanco. Še dosti bližje je seveda z vlakom. Mala železniška postajica tolmači sama, da nismo v velikem kraju. Gosto je tu naseljeno prebivalstvo in še zemlja, edini vir dohodkov, je tu težka in slaborodna. Vas Blanca je sicer širši javnosti malo znana, tembolj pa je znana učiteljsstvu, tudi onemu izven mej naše banovine. Saj tu deluje tiho, a vztrajno že 8 let šolski reformator g. Zmago Bregant. Težko je bilo učitelju vzgojitelju orati ledino in to v kraju, kjer je bilo za prosvetni in gospodarski napredek med ljudmi malo umevanja. Vendar so se v teh okoliščinah tudi na Blanci razmere izboljšale, po zaslugi upravitelja Breganta, ki deluje tu po pravem načelu: iz šole za narod.

Tako je na Blanci vendar nekaj mož, ki imajo smisel za skupno delo, katero je prepotrebno v sedanji krizi. Združenih je več Blancevov v gasilnem društvu, katerega predsednik je lesni trgovec g. Miško Divjak. G. Bregant pripravlja poučno sadno razstavo za 4. oktober v osnovni šoli. Razstava se bo pozneje združila s sevnjsko sadno razstavo, ki bo trajala od 4. do 11. oktobra.

Večje zanimanje za sadjarstvo je bilo najprej vzbujeno med mladino v šoli. Šola deluje skupno z domačo sadjarsko družnico. Na prvi poti je vzgojitelj Bregant, ki želi po nacionalni, ekonomski in kolektivni vzgoji oblikovati iz mladine nov rod, prožen poštenja in volje do dela, ki je potrebno, da po poti napredka dospemo v boljše bodočnost. Ta gospodarski pokret na Blanci ima namen, da ponovno vzbudi zanimanje za sadjarstvo ter da se dvigne kakovost in vnočevanje sadja. Saj je bilo sadjarstvo v blanski okolici že v prejšnjem stoletju na visoki stopnji. Največ zaslug na tem moramo priznati

Perite Vaše
svilene noga-
vice v blagi
peni

LUX

KER BODO NA
TA NAČIN OSTALE
VEDNO KOT NOVE

LUX 9

pokojnemu posestniku na Blanci g. Franu Lenčku, ki je uspešno gojil zlasti znano sevnjsko voščenko. Iz svojih drevesnic je daroval ta mož sadno drevje drugim kmetovalcem. Pokojnik je bil obenem narodni poslanec v avstrijskem parlamentu. Podpiral je blansko šolo, skratka, bil je nekak mecen in prosvetnen in gospodarskem delu. V spomin na tega vzornega sadjarja priraja sadjarska družnica na Blanci to sadno razstavo.

Le nekaj naj še pripomnim, kot skromen popotnik. Nujno potrebna je na Blanci, današnjim higijenskim zahtevam ustrezajoča gostilna. Saj tudi Blanco posejajo razni potniki, letoviščarji in dijaki učiteljske, ki prihajajo hospitirati k Bregantu iz raznih krajev naše kraljevine.

Olajšave kuluka

Ljubljana, 26. septembra. G. ban je s posebno okrožnico sreskim načelstvom, občinam in davčnim upravam odredil znatne olajšave pri plačevanju okupnine za ljudsko delo na banovinskih cestah. Odkupnina za banovinske ceste, ki zapade po zakonu dne 1. oktobra, se more odgoditi, ako občine to predlagajo iz utemeljenih razlogov pri pristojnem sreskem načelstvu, ki predloži vlogo banski upravi v odločitev. Občine z mestnim načelstvom pošiljajo svoje vloge za odgoditev plačila navedene obveznosti neposredno banski upravi. Plačilni rok se more podaljšati do dne 31. decembra 1931. Glede posebnega ozira vrednih zavezancev se more na predlog občine dovoliti odplačevanje cestne obveznosti v obrokih tudi preko označenega roka.

Druga važna odredba je, da se prepusti ljudsko delo za banovinske ceste na prošnjo občinam, da zgrade potrebne nove ali da popravijo po elementarnih nezagodah porušene obstoječe občinske cestne komunikacije, s čimer bo tudi olajšana izpolnitev cestne obveznosti. Okrožnica opozarja dalje, da morajo organi uprave banovinskih cest nuditi zavezancem možnost in priliko, da odslužijo cestno obveznost bodisi v akordu ali na drug prikladen način, in sicer v jesenskem terminu do konca leta. Banska uprava je pripravila svoj načrt za izpremembo zakonitih določil o kuluku, katerega načelne smernice so naslednje:

1. fakultativnost kuluka (ako sklene ljudsko delo uprava banovinskih, odnosno občinskih cest), 2. oprostitev javnih nameštencev vobče, zasebnih uslužbencev pa do 1500 Din mesečne plače (čl. 97 zak. o neposred. davkih), 3. odslužitev cestne obveznosti po namestniku tudi za one zavezance, ki se morajo odkupiti (ženske davkoplačevalke, moški pod 18 in nad 60 let starosti ter za delo nesposobne osebe) in 4. gospodarsko racionalen sistem za odmero cestne obveznosti v nasprotju s sedanjim regresivnim sistemom.

Vprašanje kuluka je stopilo v nov stadij, ki se približuje pojmovanju cestne obveznosti v dravski banovini

Razstava najmodernejših nagrobnih spomenikov

FRANJO KUNOVAR kamnoseško in kiparsko podjetje, pokopališče SV. KRIŽ - LJUBLJANA

Telefon 27-87.

Domače vesti

• Praznovanje Levetkove stoletnice, ki ga prireda Društvo slovenskih književnikov, Narodno gledališče in Slovenska Matica je določeno na dan 23. in 24. oktobra (v petek in soboto). Natančni program se bo še objavil.

• Za šesto »Jutrovec« potovanje v Pariz na kolonialno razstavo se je doslej obvezno prijavilo že zadostno število udeležencev, tako da je tudi to potovanje zagotovljeno in se bo vršilo natančno po določenem programu. Odkod šeste ekskurzije iz Ljubljane bo v ponedeljek, 5. oktobra ob 20.50 zvečer s gorenjskim brzovlakom. O nekih udeležencih, ki nam niso še poslali svojih potnih listov, prosimo, da to storo do najkasneje v ponedeljek, 28. t. m., da bomo preskrbeli potrebne vizume, nakar bomo potne liste vrnili po pošti lastnikom obremen s zadnjimi navodili za odhod. Vse pošiljave in prijave naj se naslovijo na tajništvo uredništva »Jutrac«, ki daje vse potrebne informacije.

• Osebnost. Po vestih iz Beograda je okolišni inspektor in bivši veliki šupan dr. Schaubach iz Maribora premeščen v ministrstvo za notranje zadeve.

• Iz sodne službe. Za starostno okrajneno sodišča v Kranjski gori je postavljen dr. Stanko Bregar, ki je bil doslej sodnik okrajnega sodišča na Vrhniki. Prevel je vodstvo okrajnega sodišča v Kranjski gori, ki je bil prej sodnik starejša dr. Fran Kotnik premeščen k okrajnemu sodišču v Mariboru.

Čuvajte se prehlade

OTROKE

obvarujejo nalezljivih bolezni v vrtu in griu okusne Anacot-pastile dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah za ceno Din 8.— manjši in Din 15.— večji zavojček.

• Šestdesetletnica kanonika g. Mihaela Opeka. Včeraj je praznoval šestdesetletni-ko kanonik g. dr. Mihael Opeka, učitelj homileti-ke na teološki fakulteti Ljubljanske univerze ter cerkveni komisar in nadzor-nik za srednje šole. Jubilej je vrhniški rojak, študiral pa je v Ljubljani in v Rimu, kjer je s doktoratom dovršil modro-slovne in bogoslovne študije. Za duhovnika je bil posvečen l. 1897. Najprej je bil ka-pelan v Moravčah, potem pa je postal pre-fekt Alojzijevega. Plodonosno in pomemb-no je jubilejantovo pisateljsko udeleževanje. Svoje prevence je pridobil najprej v »Domači vajah«, potem v »Vrtcu« in »Ljubljanskem svetu«, bil je dalje časa urednik »Dom in Svet«, sodeloval pa je tudi v »Mladici« in »Katoških obzor-kih«. Izdal je 20 zvezkov svojih cerkvenih govorov. Kot cerkveni govornik živa veli sloves, vneto pa se udeležuje tudi pri razstavi, kjer postrvalno zavzema me-sto gasilskega kurata. Jubilejant, ki ima za seboj tako koristno in zasluženo življe-nje, naj nakloni usoda še mnogo let.

• Službeni list dravske banovine objav-ja v 58 številki med drugimi: zakon o znaj-zanju prejemkov državnih civilnih in voja-ških uslužbenecov in upokojencev; uredb-o o znižanju osebnih draginskih dokladov; uredb-o o izpremenbah območja srezov in občin zbog izpremenjenih banovinskih mej; pri-daje za rodbinske draginske doklade civil-nih državnih uslužbenecov ter razpis o carinjenju satiniranega rotacijskega papir-ja.

• V strojni šoli vojne mornarice, v kate-ri je tudi mnogo Slovencev, je bilo te dni 153 gojencev imenovanih za podnadredni-ke. Postrojen je bil bataljon gojencev ka-terega je komandiral pomočnik komandan-ta šole kapetan korvete I. Petrarka, nakar je vojaški svedenik opravil bogoslužje, po-tem pa je komandant šole kapetan poudaril Domankovo v svojem nagovoru poudaril važnost strojniške službe tako v vojni ka-kor tudi v trgovski mornarici ter jim po-lagal na srce, naj v svojem poklicu skrbno spremljajo napredek tehnike, ker dobi na-ša mornarica nove lažje z najmodernejšo tehnično opremo, spominjal jih je na njih-o-vo prisego in zastavo ter jih pozval, da skupno s njim zakličejo: »Vijoli! Končno je kapetan Domankovo gojencem čestitka k imenovanju ter najboljšemu gojencu izro-či lepo izdelano bodalo. Paradi je sledila prijetna zakuska.

• Dvajsetletnica smrti tragedije Filjana. V foyeru narodnega gledališča v Zagrebu bo danes dopoldne odprto bronzasto poprsje velikega hrvatskega tragedija Andreja Fi-ljana, čigar zvezda še danes, dvajset let po njegovi smrti, blisči na nebu hrvatske Ta-rije.

• Poroka. Danes se poročila v Sv. Križu pri Kostanjevici g. Gustav Paidasch, brivski mojster iz Brežic in gdnca. Albina Kodri-čeva od Sv. Križa. Bilo srečno!

• Konferenca direktorjev higijenskih za-vodov. V Splitu se vrše v teh dneh konfe-rence direktorjev jugoslovanskih higijens-kih zavodov. Na konferenca sodelujejo delegati iz Ljubljane (dr. Pirce), Beograda, Zagreba, Sarajeva, Banjaluke, Cetinja, Ni-ša in Splita. Konferenca razpravlja o pro-gramu in načinu dela zdravstvenih insti-tucij za pobijanje tuberkuloze ter o zdrav-stveni obreševalni službi.

• Bančni zavodi v dravski banovini po-slujejo od 28. t. m. naprej od 8. do 12.30.

• Spomenik osvoboditve v Splitu. Svet obdanske uprave v Splitu je predložil naj-šim razpravi o vprašanju spomenika osvoboditve, ki se bo postavil na Franco-ski obali v Splitu. Spomenik, katerega stroški so proračunjeni na 2.500.000 Din, bo izdelal kipar Meštrovič. Visok bo 13,5 m ter bo sestavljen iz dveh reliefov na vel-ikem kamnitem masivu. Reljefa boeta predstavljala kralja Petra in Tomislava.

• Tovariši-abiturlenti. Jugoslovanska na-predno akademsko društvo »Jadrin« vas va-bi, da s vstopom na univerzo vstopite tu-di v njegove vrste. Vpisovanje je vsak dan v društvenih prostorih: Ljubljana, Toma-nova 3, kjer vam je na razpolago pro-gram Jadrina ter dobite vse informacije glede vpisa na univerzo kakor tudi vstopa v akademsko domovo.

• Naši v Ameriki. V ločetu v Združenih državah so nedavno dobili prvega sloven-skega odveta, ki se imenuje Ludovik Kuharja iz znane slovenske rodbine v Rockdalu. V Loranu pa se je nastanil slo-venski zobozdravnik dr. Fran Mramor, ki je bil doslej v Newburgu. Znana ameriško-slovenska perka mi Ivana Pordan iz Cle-velanda, ki se je letos nekoliko časa mudil-a na Bledu, je poslala »Ameriški domov-niki« dopis, v katerem navdušeno proslavlja lepoto Slovenije in se ne more dovolj na-čuditi tej krasni zemlji. Sedaj biva gospo-dinja v Ljubljani, kjer se v državnem kon-servatoriju posveča pevski umetnosti. V Girardu v državi Ohio so nedavno pokop-ali rojaka Frana Zupana, ki je podlegel posledicam operacije. Doma je bil iz Stra-že na Dolenjskem, star 43 let in samec.

• V stari domovini zapušta dve sestri. V na-sebini Kemmore je preminil rojak Miha Mavec, rodom iz dolenjske fars Rob. Za-pušta ženo in dva sina v stari domovini. V Clevelandu sta umrla Marija Finc in Jo-sip Peakar, rodom iz Velikih Loč pri Krki. V Ameriki, kjer zapušta ženo in tri sine, v Ameriki je živel 30 let. V ločetu je izdihnil Anton Golobčič, znan trgovec s premogom.

• Dr. Krekova meč. gospodinja šola v Zg. šiški. Ponič se prične 1. oktobra. Vpi-sovanje je 29. in 30. t. m. Sprejemajo se notranje in zunanje učence. Natančnejša pojasnila daje vodstvo šole. — Na leti šoli se vršijo med šolskim letom tudi letos go-spodinjaki in kuharski tečaji za uradniške soprode, uradnice in za delavke in kmet-ske dekleta iz okolice. Tečaj se začne v začetku oktobra. Sprejemajo se tudi go-spodinjke in deklice v tečaj za ročna dela. Šivanje in krojno risanje. Nemščina se bo poučevala od meseca oktobra dalje v dveh oddelkih.

• Člani živinorejskih združenj za rodovni-ških odsekov slovenskega sresa, posre-! Prvi pregled rodovniške živine in pome-ruvanje bo v Slovenjgradu v četrtek dne 1. oktobra in v Velenju v petek dne 16. oktobra ob 9. dopoldne.

• Veljavnost jubilejskih znakov podaljša-na. Minister prometa je podaljšal veljav-nost jubilejskih znakov v spomin na deset-letnico osvoboditve in zedinjenja, ki so bi-le dane v promet meseca aprila letoš-nejega leta zaključno do 31. decembra 1931.

• Zdravljenje rezervnih oficirjev v Lipi-ku. Kopalnice in zdravilišče Lipik sprej-me v svrhu zdravljenja v dobi od 7. se-ptembra do zaključno 15. junija one člane združenja rezervnih oficirjev in bojnič-kov z legitimacijo združenja s 50 odstot-nim popustom v kopeli, stanovanju in ko-pališki pristojbini.

• Novi grobovi. V Novem mestu je umrl v 68. letu starosti umirovljeni gozdni nad-komisar g. Avgust Gusej. — V Ljub-lijanski bolnici je umrl g. Jozip Primc, nadrevident drž. železnice v p. in posestnik. Pogreb bo danes ob 16. ispred bolnišne mrtvašnice v Sv. Križu. — Pokolnim blag spomin, žalujočim naše iskreno soža-lje!

• Kulturno in prosvetno društvo Gankar priredi v soboto 3. oktobra ob 21. v veliki dvorani beograjske Delavske zbornice, Ne-manjina 28, svojo vinski trgatav s najpe-strejšim sporedom. Vstopnina za osebo 10 dinarjev, za obitelj 20 Din. K številni ude-ležbi prireditelje priznanega društva vju-dno vabi odbor.

• Jurček, da mu ga ni para. Iz Litije nam pišejo: Da je letošnje leto blagoslovljeno

za nabiratelje užitnih gob, dokazuje velik promet s tem važnim hranivom. Zadnje dni pa so pri nas pravi »jurčevski dnevi«, kar se kaže višinskih rekordov. Litijski slaščičar g. Mohar Franc je naletel na pravega jurčka-orjaka. Najdenec je tehtal 2,30 kg; po živu težil je bil vreden na mestu 23 Din. Pač obilo poplačan pogled na pravo mesto. Rekorder je rasel na travniku ob Bedeno-rem mlinu v Šenkovem grabnu. Zanimivo je, da se to pot ni obnesla običajna trditve, češ: vsak jurček ima poleg sebe brata. Ta velikan pa je sameval samcat. Gobar-sko redkost je izročil srečni najditelj nase-mu dopisniku. Vsa Litija je hodila občno-vač silnega jurja; ljudje imajo pač največ-je veselje nad rekordi; pa naj bo to debela Rozika v tirolskem paviljonu ali pa klobu-časti jur... Zanimivo je, da je bil goban ves čas svojega življenja zdrav in prav nič črvin. Za spomin smo ga oddali na plo-ščo. Znani Litijci mesar in gostničar g. Boršček Jozef pa je naletel med potjo po štangarskih gozdovih tudi na precej reje-nega jurja. Ta pa je tehtal »samoc« — 1 kg 95 dkg.

Zebra

Živi v afriških stepah in je slična našemu (bosanskemu) konju. Po vsem telesu ima bele in rjave proge. Je zelo urna.

Slične teh živali dobite v mlečni dobroti »MIRIM«. Za shranjevanje teh sličic dobite v vsaki trgovini album za 4 Din. Kupite ta krasni album in zbirajte sličice iz kralje-stva živali! 300

• Pogreba ob Franc Dobnik, rojen 1889, v Lepi sliki, občina okolica Mostarje, sam-aki delavec, ki je leta 1902. odšel za delom v Ameriko. Zadnjič se je oglasil leta 1904, potem pa ni nobenega glasu več o njem. Okolno sodišče v Celju je na prošnjo bra-ta Ferdinanda Dobnika uvedlo postopanje, da se pogrešan Franc Dobnik proglasi za mrtvega.

• Nesreča na lovu. Pred par dnevi so je družba lovcev iz Ljubljane pripeljala v av-tobusom v kočevske Črmočnice, da bi šla na lov na srnjake na bližnje Gade. Zgodil se je, ko se je komaj svitalo, so se vsa družba odpravila na lov. Pa se kmalu pre-podil par srnjakov, v bližini pa se je na-hajal neki kmet, ki je šel tudi agodaj po svojih opravkih. Naenkrat podi strel in ne-sreča je hotela, da so štirje sodele nide sle-ga čutečega kmeta v roko. Med lovci so je hitro domala nesreča, obstopili so obste-venega kmeta in mu nudili prvo pomoč ter ga odpravili k zdravniku v Črmočnice, ka-mor ga je spremljal lovec, ki se mu je pri-petila ta nesreča. Upati je, da strel ne bo imel nevarnejših posledic za kmeta in da bo kmalu okrevel.

• Kravja redobitna tragedija se je od-igrala v sili Dobrinec v okolici Mitrovice. V hiši premočnega seljaka Zivana Poljana je pred par leti vladala velika radost, ko je sin pripeljal v hišo kot ženo ugledno mladenko, za katero so ga mnogi svidali. Dobriček se je tudi stari Zivan, kar pa je ona odhajala, saradi česar je nastalo med njima napeto razmerje. Predčrta-jenim je stari Zivan nahučil mlado snaho, jo pognal iz hiše in jo začel pretepati. Njen moč je prihitel na pomoč, nakar je Zivan napadel tudi sina. Ta pa se mu je iztrgal, sgrabil sekuro ter mu čez presek glavo. Starec je na mestu obledel mrtve. Moža mlade žene pa so izročili sodišču v Sremski Mitrovici.

• Vlom v Cerkljah. Nedavno moč se po-kušali neznanji vlomilci sredi tudi v Cer-kljah na Gorenjskem. Vlomilci so vdrl v trgovino Ivana Kerna ter odnesli okrog 400 Din gotovine, kar pa jim ni zadost-ovalo. Ogledali so se tudi za blagom in se lotili sira. Odnesli so cel hleb, težak okrog 6 kg, in ročno svetilko. Kakor domne-va, imata ta vlom na vesti dva neznan-ka, po videzu sodeč cigana, še mlada člo-veka, ki sta se klatila več dni v okolici.

• Dva madžarska vojuna aretirana. Ka-kor javljajo iz Maribora, sta bila nedav-no na našem teritoriju aretirana dva ma-džarska špijona oficirja Andraš Matjaj in njegov poveljnik. Pri Andrašu so našli kompromitirajoč material. Proti obema je uvedeno kazensko postopanje.

• V službi napaden in ranjen. V Kren-ski poljanah, naselju, ki leži med posta-ja Jevnica in Krenscem se je dogodil v petek kraj napad na službočega železni-škega obhodnika Franceta Severja. Moža so našli vsega v krvi in s odprto rano na glavi. Službočji prometnik s Krenscem je

poslal takoj po sprejetju obvestila v Kren-ske podjane več delavcev, ki so naložili ranjenca na nosilke. Ko so ga obdliži la-nezvesti, jim je povedal, da je opazil na službenem obhodu nekega neznanca. Po službenih predpisih ga je ustavil, sabrali mu je nadaljnjo pot po prosti, ker pa se je napotil dalje, ga je hotel Sever legitimira-ti. Tujec pa je navallil na železnikarja in ga podrl na tla. Razvila se je kratka bor-ba, v kateri je dobil Sever močan udarec, ki mu je prizadel nevarno rano na glavi. Od tistega trenutka se napadenec ne spo-minja ničesar več. Na železniški postaji so Severju obezvali rano. S prvim vlakom prav tedaj je privozi mimo za Ljubljano brzovlak, — ki so ga ustavili — so odve-li poškodovanega železnikarja v Ljubljansko bolnico. Nesreča, ki je sadela službočega železnikarja, je vzbudila med tovariši glo-boko sočutje s poškodovancom. O drznem napadu so bili obveščeni litijci orožniki, ki so takoj odpotili v Krensiške poljane patruljo pod vodstvom narednika Čusa.

• Obredna poštna raznašalca. V Ca-kovcu se je predčrtašnjim vršila sodna obravnava proti poštnemu raznašalcu Mar-tinu Petku, ki je leta 1923. poveril poš-vo pošiljko s 27.000 Din na škodo tvrde Brača Grauer. Obtoženec je svojo krivdo priznal. Sodišče ga je obsodilo na šest me-secev ječe, izvršitev kazni pa je bila odlo-žena na tri leta.

• Ne sme v krčmo. Deležno sodišče v Ljubljani je s sodeb s dne 23. avgusta 1931 prepovedalo Hirbarju Ivanu, roje-nemu 23. aprila 1902 v Trbovljah, istotja pristopnemu, zahajati v krčme od 14. se-ptembra 1931 do 14. septembra 1932. Vsa-ko, ki ve na razglašeno prepoved, pa ki-jub temu postreže tej osebi s opojnim, se kaznuje po § 268 kaz. zakonika.

• ITO — zobna pasta najboljša.

• Opozorila. »Vsajemna pomoč«, reg. pom. blagajna v Ljubljani, Borštnikov trg št. 3 ponovno opozarja, da ni bila in ne bo nikdar v kakšni sredi »Vsajemna sava-rovalnica« v Ljubljani, ki ni zasnovana na načelu vsajemnosti, kakor je tu »Vsajem-na pomoč« temveč na podlagi kapitalnega kritja, kakor vse ostale sava-rovalnice.

• Oblike in klobuke kemisti čisti, barve, pljevera in lika tovarna Jos. Relch.

• Letne prihranice 264 Din pri »PAN« evanščini.

• Darujto podpornemu društvu stepih, Ljubljana, Pod Tranče 2-III.

Zahvala

»Vsajemna pomoč« reg. pom. blagajna v Ljubljani, Borštnikov trg št. 3.

Podpisani Jozko Lampret, žagar, jav-ljam, da sem letu 1. septembra prejel nakazano doto 4.967 Din in se tem potom prav iskreno zahvaljujem in vsakemu prav-topno priporočam.

Pomagajmo si sami in Bog nam bo po-magal.

Logatec, dne 20. septembra 1931.

Jozko Lampret.

Iz Ljubljane

• Deputacija udruženja učiteljev me-šanskih šol se je včeraj zglasila pri mi-nistru g. dr. Kraemerju, mu izročila spome-nice in ga prosila, naj sestavi ves svoj vpliv, da biše zakon za meščanske šole, ki naj regulira dolžnosti in pravice učencev in učiteljev teh šol. G. minister je izjavil, da dobro pozna meščanske šole tudi na Če-skoslovaškem in da je vedno bil ter ostane meščanskim šolam iskren prijatelj, ker one dajejo učencem širokošerno znanje in jih pripravljajo za praktične poklice, vsajajo-č na meščanski stan in so velikega pomena tudi za gospodarstvo stran našega naroda. Zato je obljubil, da bo stori v tem pogle-du, kar bo le možno. Obnem je deputa-ciji zagotovil, da je udruženju v primeru potrebe vedno na razpolago.

• Danes ob 11. od. Dreyfusov film v Matci. Opozarjamo cenjeno občinstvo na današnji filmski predstavo ZKD v prostori-rih Elitnega kina Matica. Senzacionalna vohunska afera, ves proces obsodbe, reviz-ja in rehabilitacija nedolžno obsojenega in trpečega kapetana Dreyfusa je v filmu živo opisana in predložena. V glavnih vlo-gah kadeer največjih filmskih umetnikov, tako Fritz Kortner, Grete Mosheim, Hein-rich Georg, Albert Bassermann, Oskar Ho-molka in drugi. Film toplo priporočamo v ogled.

• Ker je zanimanje zelo veliko, bo ZKD letos zopet priredila dramski te-čaj, katerega bo vodil režiser Narodnega gledališča g. prof. Oslip Šest. Tečaj se bo pričel 16. oktobra in bo trajal predvidoma 5 mesecev po dvakrat na teden proti zmerni ceni. Vsi reflektanti naj se oseb-no zgine vsaj do 13. oktobra v Zvezi kul-turnih društev, Kazino, II. nadstropje, od 9. do 13. in od 16. do 18. ure.

• 5 fotografiska kamera v Jutkeja Al-pe je naslov skriptičnemu predavanju, ki ga priredi ZKD v torek 6. oktobra v kazi-nu.

RENTGENOLOG

DR. JOSIP HEBEIN

san. Leonišče

zopet redno ordinira

11815

Mednarodne

rokoborbe v »Unionu«

Drevi ob 20.30 se bore:

STURM, prvak Nemčije, s MILEUSNICEM, učencom Kopa.

TRAVAGLINI, prvak Italije, s INCOGNITO.

PERO KOP, prvak Jugoslavije, s PROHASKO, prvakom Avstrije.

Odločilna borba med

francoskim prvakom KRAUSEJEM in biv-šim ruskim prvakom ROMANOVOM.

11792

Pri vseh nečistočah

obrazu in polti

delujejo učinkovito že 60 let pomana

Bergerjeva

medicinalna mila

Dobivajo se v vseh lekarnah in dro-

gerijah

289

OBLEKE IN SUKNJE

iz le pristnih angleških blagov pri

K. PUČNIK,

Tavčarjeva ulica 3. Prvovrstno delo.

Med. Univ.

Dr. Vladimir Guzeli

specijalist za kirurgijo

ordinira od 11. 1/2. in od 1/2. 14. do 1/2. 16.

LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 6, II. nadst.

Telefon 24-79

11771

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Premiera!

Noči balalajke

Jaques Catelain — Gina Manes

ob 8, 9, 1. in 2. uri zvečer,

Cene 4 in 6 Din

ski dvorani ob pol 9. zvečer. Predaval bo g. Cvetko Švigelj. Njegov imenjamci, da bodo tometki prvovrstni. Povedel bo gledalce na podlagi 90 krasnih fotografij, ki jih je izdelal po svojih fotografijah, in lele Ljubljane preko drve Gorenjske v Julijske Alpe. Šike so p-vstare ob različnih let-nih časih, tako da bodo videli skutek prav vsem; turistom, smučarjem, fotokamer-jem, ljubiteljem lepih slik in tudi onim, ki ne hodijo v gore. Predavanje se ne bo ponovilo. Vstopnice se dolo v predpro-daji pri Zvezi kulturnih društev, Kazino, II. nadstropje od 9. do 13. in od 16. do 18. ure. Sedeži po 6 Din, stojala po 3 Din.

• Podtliška kolonija v Modenem, na katero je obilasti odbor Rdečega križa po-sodil bolniško barako tipe Dickson, je tudi ukinjena in so barake ta teden porušili in odpremili v glavno skališče Rdečega kri-ža. To delo so pod vodstvom upravnika Rdečega križa g. Antona Jagodica vestno opravili vojski 16. artiljerijskega polka in bolničarske čete. Med delom so vojski do-bivali okrepčila od dobro znane gostilne g. Cirmana, katere še danes ne morejo pre-hvaliti.

• Doves juje na try je bil včeraj prav majhen. Opačati je tendenca, da bi se časi sribale. Izvor juje v mesecemstvo je v nas-tajo. Na trgu je bil včeraj komad 1 do 1,50 dinarja. Prodajalke se zabavale na par 2,75 Din, toda tržna nadzorstvo je odre-dilo ceno 2,50 Din.

• Askercova cesta. Prejeli smo: Kri-šičke Blewelsova, Trizakla, Grobarjeva in Rimske ceste bo v kratkem sprajelo še ene ceste in sicer Askercova, tako da se bo na tem kraju križalo 5 cest. V sredini tega iz-ka stoji še 6 let transformator, ki kvartir-ter vsem tamkajšnjim posestnikom in ajh starih aplah ne pridejo do veljave. Okrog transformatorja raste trava in on sam se-ši mnogim na javno stranišče. Sodej, he se Ljubljana na vseh koncih modernizira in bo priključena trgu še Askercova cesta, smo mislili, da se bo končno uređiti tudi ta prostor in se bo transformator odstranil ali senčjal pod zemljo. Meste tega pa se je mestna občina odločila napraviti k trans-formatorju sedaj še prisidek. Ne vemo, ka-ko da se ravno nas take apotehizac in preskrbuje a neokusnost, namreto, da bi se šlo darokovalcem na roko! Občina zahteva od posestnikov drage trotoarje in kar diktra terena, do katerega morajo bi-ti gotovi v svrhu lepšega izgleda hiš in kraja, a sama hoče sgradiiti prizidek k re-šenemu kurniku sredi trga ter se s tem še neosposuje kvartir-ter izgleda prostora, ki bi se lahko s malimi stroški lepo uređil. Pro-estitramo proti temu načrtu in sajne pro-simo, da se transformator sedaj, ko tak-ze odgovarja več nastalim razmeram, od-strani in namesti kje na Vrtači, kjer je do-stroji prostora za take eksperimente; če pa še mora stati na tem mestu naj se na-pravi podzemna betonska stavba v ta na-men Ugovor, da bi to ovirala talna voda, ne drži, ker so tudi naše kleti dovolj glo-boko pod zemljo in popolnoma suhe. —

• Dodatek k poročilu o smrti v pa-lacu »Viktarije« omenjamo, da obratuje v novem lokalu še okrog dva meseca tudi bivski mojster g. Ivanuša, sraven pa ima svoj lokal tudi parfumerja »Mignon«, lasti-ge. Ade Prinčičeva.

• Tramvajska dela proti St. Vidu. De-la za tramvajsko progo proti St. Vidu vendarle napredujejo. Temelj za progo so izkopali že do Krušičeve hiše v Podgori, tam, kjer se cepi pot od glavne ceste pro-ti Dolincam. V nadaljnjih dneh bo treba izkopati še do Krušičeve hiše v Podgori, Krenzarjeve hiše v St. Vidu, do kjer je dovoljena gradnja nove proge. Ko pripe-je iz inozemstva naročene tračnice, bodo takoj pričeli s polaganjem, nato s utre-jevanjem proge in slednjič s električno na-peljavjo. Pričakovati je, da bodo prvi tram-vajski vozovi stekli v St. Vid že v prvi polovici novembra.

• Pouk živih jezikov (francosčina, nemščina, angleščina, španščina, Italijan-sčina) v skupinah in za posameznike. Pri-javiti se je od 6. do 7. zvečer Beethovova ulica 7, pritičja. — Vodstvo: Prof. S. J. Guinot-Jeras.

• Československa Obo v Ljubljani. Knjižnica v Narodnem domu posluje rase-četrika kakor običajno tudi v nedeljo od 11. do 12. — »Vlačarske posveticke« bo-de 3. oktobra v dvorani Kazine.

• Vodja viškega sokolskega orkestra vabi vse godbenike, ki so sodelovali lanske leto, da se udeležijo sestanka v torek 29. t. m. ob 20 v viškem Sokolskem domu. Ob-nem se vabijo tudi novi člani, ki imajo veselje do godbe in bi hoteli sodelovati.

NOVODOSPILI DAMSKI PLAŠČI

za jesensko in zimsko sezono, v veliki izbiri po najnižjih cenah!

P. MAGDIČ, Ljubljana, Aleksandrova cesta 1.
OGLEDITE SI IZLOŽBE! UGODEN NAKUP!

u— Christofor učni zavod, znana najstarejša in najbolje obiskovana zasebna šola v Ljubljani, vpisuje le še do 30. t. m. Domoobranska cesta 7. — Šolnina nizka, revni popust. — Zavod preskrbuje tudi službo.

u— Tečaj za esperanto se bodo pričeli v torek 29. t. m. ob 20. v šentjakovski šoli. Da se bodo zainteresirani seznanili s metodo, ki je žela že po vsem svetu ogromne uspehe, se bo vršila tega dne poskusna lekcijska, ki bo neobvezna in brezplačna. — Istotam se bodo zainteresirani mogli vpisati v tečaj, ki bo trajal 4 mesece. Učnina 60 dinarjev, za dijake 40 Din se lahko plača v dveh obrokih.

u— Plesna šola na Taboru so otvorili v nedeljo 4. oktobra ob 20. v veliki dvorani. — Plesna šola tudi praznuje letošnji desetletnico svojega obstoja. Vodi jo ves čas marljivo in priznani mojster brat Jože Kosiček. Pri plesu igra priznani društveni Jazz. Prijave se sprejemajo v društveni pisarni na Taboru dnevno od 18. do 20. ure in na večer pred otvoritvijo.

u— Otvoritev plesni večer s revijo vseh letošnjih novitet priredi Jenkova plesna šola v četrtek 1. oktobra ob 20. v Kazini. Sonny-Boy-Jazz. Vabljeni vsi ljubitelji družabnega plesa. Istotam se vrše od 1. oktobra dalje dnevno plesni tečaj in poseben plesni uro. Informacije in vpisovanje dnevno od 10.—13. in 15.—21. v Kazini.

u— Otvoritev plesne šole trgovskih namočencev ZPNJ bo 3. oktobra ob 20. v veliki dvorani hotela Unions. Izra prisnajo najboljši jazz-band White Blues. Opozarjamo vse člene občivalce, da je vstop le proti vabilu. Vabila se dolo vsak dan v tajništva Zveze privatnih namočencev Jugoslavije, v Delavni sobornici. K obilni udeležbi vjudno vabi odbor Zveze privatnih namočencev Jugoslavije.

u— Dar za stradalce zaradi suše. Neimenovana služkinja je prisnela v pisarni Rdečega križa 100 Din za stradalce. — Iskrena hvala plemeniti darovalki.

Zvočni kino Ideal

JAN KIEPURA

slavni svetovni tenorist

BRIGITA HELM

v filmu čarobnega petja

Zbogom ljubezen

Ob 3, 5, 7. in 9. svečer

u— Tečaj moderne telovadbe TKD Ate se bo otvorila dne 1. oktobra v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. Vsaka skrbna mati naj vpiše svoje dečo v telovadnici tečaj, kar samo na ta način si ohrani otroka zdravega in krepkega. Tudi za dame, posebno za uradnice, je telovadba potrebna, ker prepreči zbiranje škodljivih snovi v letesu, daje elastičen korak, lepo linijo, preprečuje odelobost in ohranjuje mladost, svežost in zdravje. — Vpisovanje v obo tečaja se bo vršilo dne 1. oktobra v telovadnici ženske realne gimnazije od 5. ure dalje. Isto popoldne se tudi še vršijo prve telovadne ure, in sicer za dečo od pol 6. do pol 7. ure in za dame od pol 7. do pol 8. ure sicer vsak četrtek in petek.

u— Peki in ovojni papir. Kakor znano, so peki sklenili, da se bodo več zavajali kruha v ovojni papir in da ga morajo stranke same prineseti s seboj. Znan je primer, da je neki pek stranki sračunal za kupo starega papirja 25 par. Tržno nadzorstvo stoji na stališču, da je to higijenskih razlogov nedopustno, da bi se kruh prodajal nezavrt. Zadržava, da ga neki prodajo v ovojni papir, ne da bi to sračunali. Peki pa temu sere protivijo, ker precejšnjih stroškov ne morejo prenesti.

u— Zopet slana. Včeraj jutraj je na barjanskih travnikih padla lahna slana, ki je takoj izgnila, čim je postajalo solno. Dan pa je bil izredno lep, solčen. Trenirali kopali so se popoldne kopali v Ljubljani.

u— Kolesar prevrnil otroški voziček. Tapetniški vajenec Ivan V. je pripadil predvčeršnjim popoldne, ko je vladal na Mariborskem trgu največji promet s kolesom proti mostu, kjer se je zaletel naravnost v otroški voziček, ki ga je peljala žena mestnega delavca Antonija Cerarjeva. Kolesar je podrl voziček na tla in se je potmosečni strok pobil na glavi. Nepravednega kolesarja je prijel stražnik.

u— Avto podri kolesarja. Zaradi neopredelnih voženj in prebudega dirjanja z vozil po ulicah se nesreče prav tako pogosto v središču mesta kakor v predmestjih. Žrtve nepravilnega avtomobilista je postala predvčeršnjim tudi posestnikova hči Zofija Galetova iz Rožne doline. Peljala se je zvečer po cesti V. in se je baš na oglu zaletel vanjo neki avtomobil.

u— Koli, ki ni dajal nikakega smenjenja s hupo. Galetova je odletela s kolesa in se k sreči le lažje poškodovala. Pač pa je ostalo kolo pod avtomobilom, ki ga je možno potrl, vrhu tega pa ima ponesrečenka tudi na obleki znatno škodo.

u— Plačal bo oni, ki pride za mamo, ni je mislil delavec Ludvik S., ki je hodil na hrano v gostilno Nikole Filipovića na Ambrozevem trgu. Seveda pa Ludvik ni ob stal samo pri jedadi, marveč si je od časa do časa privoščil tudi posten požirek pijače. Preden je Ludvik izgubil dolgi proti Bosni, je začel že okoli 1000 Din. Sleparskega fanta, ki je napravil dolgoročno tudi drugo, zasleduje policija.

u— S cizo v avto. Delavec Miha L. in trgovski pomočnik Matevž S. in Hrulica sta naložila na Vidičevem dvorišču na Ambrozevem trgu na dvokolesni voziček večjo količino opeke. Voziček sta hotela nato zapeljati na cesto, pri čemer pa sta premalo pazila na promet zmag in sta zapeljala naravnost v avto, ki ga je imel na trgu tovarnarjev sin Rajnhold K. Pri tem sta mu poškodovala levi blatnik in vdira steno avtomobila.

u— S kolo po glavi. V Reonjah pri Vodičah so se preteklo nedeljo stekli fanti. V glavnem je bil napad namenjen 25letnemu ključavničarskemu pomočniku Vincencu Govekarju, stanujočemu v Reonjah 40. ki so ga obdelali s kolo. Prebili so mu lobanjo, vendar je fant ležal doma in sva sploh ni poklical zdravnika. Včeraj šele, ko se je njegovo stanje že hudo poslabšalo, za je naložil na voz sosed in za peljal v ljubljansko bolnico. Med vožnjo se je Govekarju udrla iz glave kri. To se je pripetilo v St. Vidu, kjer je voznik poklical na pomoč zdravnika dr. Arka. ki je poškodovanca za silo prevezal. Iz St. Vida so tudi telefonirali po reševalni avto, ki je že popolnoma oslabilenega Govekarja odpeljal v bolnico. Tam so žrtve pretepa zdravilni ponovno preizkušali. Govekarjevo stanje je skrajno slabo in bo zahtevalo poškodbam podlež.

u— Trgovka klavirjev in glasbi Alfonz Breznik je sodaj na Aleksandrovi cesti 7. — Danes je malo žegnane za Rožniku. Prišlo za kroje in sladki mošt.

u— Zborni atele V. Krisc v Rožni dolini od srede naprej zopet redno soriemo. — Legitimacije za vinske razstave v Sremskih Karlovcih, ki se vrši od 27. do 29. t. m. se dolo ori »Putnik« za Dumaški cesti 1.

Iz Maribora

u— Otvoritev sezone v mariborskem gledališču bo v četrtek 1. oktobra ob 20. Ob tej priliki bo premiera dela velikega Shakespearejevega sodobnika Bena Jonsona »Volpone«, ki je sijajna satirična komedija in je svojčas v svojih ljubljanskih in zagrebških vpriporitvah dosegla kar najlepše uspehe. Režira J. Kovič, nastopili pa bo skoro vse dramski ansambl. Dekoracije je naslikal gledališki slikar Ussar. Druga premiera bo v soboto 3. oktobra in se bo vpriporila Anzengruberjeva smena ljudska igra »Slaba vest« v režiji mladega ljubljanskega režiserja Bratka Krafca kot gosta. Ta igra bo opremljena tudi s pevskimi točkami.

u— Hladov oratorij »Samson« nam bo izvajalo Narodno šolezničarsko glasbeno društvo Sloga iz Ljubljane 3. oktobra v uniojski dvorani. Oratorij »Samson« spada pač med one vokalno-instrumentalne skladbe, ki prinese na oder dejanje in ga tam popolnoma razvijajo. Koncert se prične točno ob 8. svečer in traja preko dve uri in pol. Vsebinsko oratorija je Sloga dala vezati v lično knjižico, ki se dobi za ceno 5 Din v trgovini Brünlik in Höfer. Istotam se dolo tudi vstopnice za koncert.

u— Zgodovinsko društvo v Mariboru spozna svojemu članstvu, da izide časopis CZN (Casopis za narodopisje in zgodovino) št. 3-4 sredi oktobra. Pri zadnji razpravi je bilo potrebno nabaviti nove črke in zato je tisk izostal, ker niso bile nove črke še na mestu. Zaradi tega ni bila mogča izdaja številke koncem septembra, kakor je bilo to prvotno javljeno. Društvo prosti cenjene čitatelje, da blagovolijo upoštevati pri tisku nastalo zamudo in da počakajo na številko 3-4 do srede oktobra.

u— 10-letnica sportnega udeleževanja v Mariboru slavi te dni gospa Zora Ravnikova, žena uglednega tukajšnjega odveta dr. Rudolfa Ravnika. Največje uspehe je imela na polju tenisa. Ustanovila je svojčas teniško sekcijo ISSK Maribora, v katerega odboru je bila ves čas njegovega obstanka agilna sotrudnica. Posvečala je pažnjo tudi drugim sportom, smučarstvu, plavanju itd. Gospa je tudi organizatorica otroških olimpijad in otroških maskarad. Naj bo še dolgo ohranjena čila in sveža mariborskomu sportu.

u— Učiteljske ruske šole je danes 100 Din za uobne učence učniške šole namesto venca na grob upravitelja g. A. Majcena.

u— Invalidska tombola. Kakor je objavljeno, priredi krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru v nedeljo 4. oktobra ob 14. na Trgu Svobode veliko javno tombolo v korist najrevnejših vojnih žrtv. Ta tombola bo zopet ena največjih in bo imela tudi najbogatejše dobitke. Tako je 1. tombola kompletno opremljena spalnica s posteljnino vred, 2. šivalni stroj, 3. kolo itd. Dobitki so razstavljeni v trgovini pohštva g. Preissa v Gosposki ulici. Tombolske karte po 2.50 Din so na razpolago v vseh trafikah in pa v pisarni invalidske organizacije med uradnimi urami od srediha in sobotah od 9. do 11. na Rotovškem trgu št. 1.

u— Pocieni meso se bo prodajalo v ponedeljek 28. t. m. od 7. ure jutraj dalje na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnic v Mariboru. Sekalo se bo po 8 Din kg in se bo oddajalo po 1 kg na osebo.

u— S kostanja je padel včeraj popoldne pri nabiranju kostanja 7-letni Viljem Berk, sin mizararskega mojstra iz Ruš. Pri padcu si je zlomil desno nogo v gležnju. Prepeljali so ga v bolnišnico.

u— Z vozom v avtohus. Včeraj popoldne se je peljal neki mesar iz klavnice proti Glavnemu trgu. Pri leknari Sv. Arh je zadel z vozom v avtohus Maribor-Celje. Razbil je šip, vredno 100 Din.

u— Kolesar pod kolom sveta. V petek okrog pol 16. je prikolosal na Kralja Petra trg proti Masarykovi ulici delavec Rajmundo Kolar. Iz Masarykove ulice pa je privozil v tem hipu sofer Ivan Plajnshek s tovornim avtom. Kolesar je zavozil naravnost med prva kolesa avta, ki ga je podrl in je prišel Kolar med prva kolesa. Vendar nima nobenih znatnih poškodb, pač pa je kolo hudo poškodovano.

u— Konj se je splašil. V petek okrog pol 18. je hlapec Vid Jurčec iz Limbuša vozil s enovprežnim vozom po Vetrinjski ulici proti Glavnemu trgu. Naenkrat se je konj splašil in zdrljal proti Glavnemu trgu, kjer so ga ustavili pred Osetovo trgovino. Nekatera priče trdijo, da je hlapec konja hudo pretepal z vajeti, on pa trdi, da se je konj splašil pred nekim kolesarjem.

u— Truplo utopljeno v Dravi. 22. t. m. je Drava v Krčevini pod Vorbergom napravila moško truplo, ki je bilo še precej dobro ohranjeno. Po vseh znakih je utopljene star okrog 55 let, bil je srednje velikosti in srednje dobro oblečen. Pri njem so našli 8.25 Din gotovine in staro kovinasto uro. Po obleki sodeč je bil najbrž dolavskega etanu. Truplo so 24. t. m. pokopali na pokopališču v Vurbergu.

u— Nočne avanture. Brezposelni ključavničar Viktor Sp. je v soboto jutraj okoli 4. razgrajal v vinjenem stanju po mariborskih ulicah. Ko ga je stražnik poslal, naj miruje, ga je Sp. opoval s »Schweinhundem« in mu pri aretaciji grozil, da ga bo ustrelil s prvo kroglo, ki jo dobi. — Posredovalce Franc Zagorski pa je isto jutro okrog pol 4. pred kavarno Senica v Tattenbachovi ulici vrzel po trotoarju zasednega uradnika Frana Rožmana in ga hotel pretepeti s palico. Zagorski pravi, da je bil užaljen, ker Rožman ni hotel odobravati njegove volilne agitacije kot bodočega poslanca.

u— Kinematografske predstave. Gradski kino od danes dalje 100 odst. nemška govoreča in svoja vesoljstva »Ljubica«, sladko poj mi lahko moč. Union kino od danes dalje 100 odst. nemški govoreči in svoji film »Sonja, moja sestrčina iz Varšave«.

Iz Celja

u— Trejni jubilej celjskega trgovca. Petri obhajajo znani celjski veletrgovci in narodni delavci g. Ivan Ravnikar kar tretji veslek jubilej. Slavljenec praznuje ob tej priliki 30 letnico samostojne trgovine v Celju, istega dne se je tudi poročil in 45 let, odkar deluje v slovenskem trgovskem poklicu. Gospod Ivan Ravnikar je bil rojen 24. junija 1873 v Ljubljani, kjer se je tudi šolal v trgovini in postal posodovalec ane Perdanove trgovine. Dne 23. septembra 1901 se je preselil v Celje, kjer je otvoril lastno trgovino s specijalnim in kolonialnim blagom. Istega dne se je tudi poročil s svojo sestro šiviljenko družico Anajo, rojeno Plazbovo, s katero je vso svoje vzgoji svojega naslednika v podjetja g. Božidera, hčerka Pavla pa je poročena s ravateljcem celjske Cinkarne d. d. g. Laseviciem v Celju. Gospod Ravnikar je in malega obsega svoje nekdajne trgovine s svoje marljivosti in visokim trgovskim znanjem ustvaril vzorno slovensko narodno veletrgovino, ki jo vodi še danes s uspehom. Še med vojno so tisoči naših ljudi spomali ljubila v vsej njegovi dobroti in v vsem svojem bivanju v Celju je bil slavljenec splošno smatran kot navdušen narodnjak in neprednjen. Tudi v tukajšnjem javnem življenju se je g. Ravnikar vedno s odličnim navdušenjem in vso resnostjo sraznal za interese gospodarskih krogov v Celju in okolici. G. Ravnikar je predsednik Gremija trgovcev v Celju, član celjskega mestnega občinskega sveta in njegov trdni referent ter član finančnega odbora, član maleone vseh celjskih gospodarskih, neoficialnih, kulturnih in socialnih društev. Zvestost narodnjaku in neuporjivemu borcu za narodno edinstvo v vsakem pogledu, ljubemu slavljenca ob njegovem trdnem vstopem jubileja izredno čestitamo in mu od srca želimo, da na smoga letala.

u— Celjsko učiteljsko društvo bo imelo svoj redni občni zbor v soboto 3. oktobra s pričetom ob 9. v mestni narodni šoli v Celju.

u— Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17. in pol 19. in pol 21. ter jutri ob pol 21. kramo svojo filmsko opero »Farka« s Ramonom Novarom v glavni vlogi.

u— Plesna šola »Svoboda« se prične 18. oktobra v »Unionu«.

u— Ljubljanski stroboti so se v Celju sverjavili tako, kakor se menda ni niti prof. Strobochneider. To je splošna kritika publika. Strani, ki so nam jih predvedli naši domači umetniki, presegajo vsako pričakovanje. Občinstvo se zbira sleherni večer v prostorni Prešernovi ulici in s veseljem spremlja vse smele produkcije mladih Ječianov. Kakor je predvideno, bodo naši stroboti nastopili samo še danes dopoldne ob 11. in svečer ob 20.

Z Jesen

u— Odhodnica. V četrtek svečer se je vršila v kolodvorski restavraciji odhodnica cesarskim uradnikom gg. Stanetu Zorcu, ki je premeščen v Bitoli, in Edmundu Šreanu, ki gre v Preko pri Zadru.

Corazdov učni zaved

sprejme še nekaj gojenk. Poni po priznane najnovejši in najuspešnejši učni metodi. Učni honorar nekaj zmeren. — Pojasmila in prijave: Nunska ulica 19. — Hčerke šoleničarjev in državnih namočencev posebno ugodnosti. 11766

Sanatorij Scarpatetti

Wetzelndorf pri Gradcu

Telefon 50-67

za živčne bolezni, za notranje bolezni in rekonvalescent, odpravo alkoholnih in živčnih strupov, terapije, malarije, pešioanaliza, diatermija in lečenje revmatizma, kure za odebelenje, dietetične in za sušilne. Dnevna cena od 10 S dalje ob izborni prehrani in stanovanju. Prospekti na razpolago. 11620

Plašče

Vam nudim po najnižjih dnevni cenah. Ogledite si kvaliteto in izdelavo. Ogled brezobvezen. 11797

I. TOMSIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 33.

V restavraciji se je strda kipe storila prijatelj in znanec. Vstili so se razni govori, vsem pa je odgovoril g. Stano Zorac, ki je naglasil, da mu je bilo petletno bivanje med nekaterimi kolegi in vrli mi Jeseničani najlepša doba v življenju. Zelim vrniti uradnikoma na novih službenih mestih mnogo zadovoljstva in sreče. Na njuni mesti sta došla na Jesenice gg. Janković Milutin in Starović Mita.

u— Bolnica bratovske skladnice se izpopolnjuje. Pod večjo upravo se naša zdravstvena institucija leto za letom razširja, urena in znotraj in se opremlja s najbolj modernimi zdravstvenimi napravami. Sedaj so napravili skoraj v vseh objektih nametu losnega ksilolitni tlak, lepo pobelili vse prostore in izpopolnili inventar.

u— Interecenti za francoske tečaje se obveščajo, da bo v četrtek 1. oktobra ob 20. v meščanski šoli sestanek, na katerem se bodo določile učne ure za posamezne tečaje. Zlasti so vabljeni tudi starši, ki žele, da bi se za njih dečo v predšolski ali šolski dobi otvoril poseben francoski vrtec.

Iz Tržiča

u— Razstava sadja bo v nedeljo 11. oktobra v osnovni šoli v Lomu. Kdor izmed sadjarjev želi razstaviti sadje, naj ga pošlje do 7. oktobra tajniku sadjarske podružnice g. šol. upravitelju Viljemu Kusu v Lom. Na razstavo bodo povabljeni tudi kupci, torej bo to nekaj sadni sejem, na katerem se dolo danes opozarjamo.

u— Da si nabere zletni sklad za Frago, ima tržičsko sokolsko društvo na svojem letošnjem prosvetnem programu tri telovadne akademije, za katere se telovadci prav pridno pripravljajo. Prva bo že drugo nedeljo s prav izbranim sporedom. Vstopnina bo izredno nizka. Vabimo vse prijatelje telovadbe, da vstopijo v sokolske vrste.

Iz Škofje Loke

u— Uničevanje avtomobilskih maskov. Pred kratkim so bile postavljene v vsem škofojloškem okraju trikotne avto-maskice, ki pa pred gotovimi silkovci nimajo mira. Ob cesti proti Godiščemu in Retačam so komaj svoje table še pokvarjene. Neprilicni razstojniki so si kamorjemo.

u— Regulacijski načrt za Škofjo Loko je stvar, preko katere občinska uprava se bo smela. Letošnja gradbena sezona je dala ločnemu okolišču okoli 40 novih zgradb, ki pa so maleone vse postavljene tako, kakor je prišlo posameznikom. Vse je sgrajeno brez določene sistema in reda, kar za razvoj Škofje Loke ni zdravo. Regulacijski načrt, ki je za mesto res nujen, ni vse to nedostatek odpravil.

u— Oskrbnišče službe na novo planirano bo na Ljubljani razpisalo škofojloško podružnico SPD. Reflektanti naj si s svedože pogovor pošlje svoje ponudbe.

u— Renoveranje kolodvorske ceste. V vsem škofojloškem okraju najbolj frekventirano cesto med Škofjo Loko in kolodvorom poslednje čase renoverajo. Vprek vsega cestniška nastopja za 1 dm visoko dvorastnega gromača, ki ga tlašni cestni valjar. Cesta, dolga okoli 3 km, je do polovice gotova. Prenovljeni pas ceste je gladek, suh, lepo napet in izvrsten za vožnjo. Kljub visokim stroškom bo cesta trkome kmalu razsvetla, kakor pred par leti. Takrat se bodo na popravila 160.000 Din. Trejni rešitev ceste bi bila s klavirjem vsega cestniška.

Iz Kranja

u— Veliki inženir izkazuje 912 volitev, pri čem znaša skoraj 100, desetinno so odpadli voliki znanih slovenskih narodnosti.

u— Francoski tečaj. Krožka prijateljev Francije v Kranju se bodo pričeli s 12. oktobrom. Kakor nam jih bo vodil g. prof. Nike Karot. Tečaj bo začel, nadaljevalni in literarno-konverzacijski. Mesečna učnina 20 Din. Dijastva se bodo dostopni. Vstili pa se bodo v gimnaziji od dogovorjenih urah (vsak tečaj dve lekciji tedensko). Prijave po dopisnici vodji tečajev ali na listu osebno slugi v gimnaziji najkasneje do 9. oktobra. Ta dan se bo vršil v gimnaziji sestanek vseh udeležencev in sprejemalo se bodo tudi še nove prijave. Dijastva in stanem pa krožek naznanja, da je pripravljen otvoriti specialno dijavno namenjen konverzacijski tečaj, ako se priklasi najmanj 20 udeležencev. Rok za prijavitev na leti naslov do najkasneje 5. oktobra. Francoska knjižnica je v glasbeni sobi v gimnaziji in posluje od srediha od 17. do 18. ure. Pristopitel članarina letno 20 Din.

u— Pevski zbor. Sokolsko društvo obveščata sestre pevke in ostale ljubitelje petja sploh, da sprejema prijave za ženski in mešani zbor v torek 29. t. m. ob pol 20. uri v Narodnem domu. Pevske vaje bodo vsak torek in četrtek ob 20.

Iz Novega mesta

u— Velezanimiv sportni dogodek se obeta v nedeljo na Luki, kjer bo nastopilo lebrano moštvo najboljših domaših favoritor, ki so se udeleževali in nastopali še pred vojno v Budimpešti, Lazu in Dunaju ter drugih krajih. To lebrano moštvo bo odrgilo ob pol 15. s SK Elanom prijateljsko tekmo, ki se za spopad še ves teden pridno vežba.

Iz Trbovelj

u— Tečaj za francoski in češki jezik priredi prosvetni odesk Sokola. Oni, ki bi obiskovali tečaj za francoski jezik, naj se prijavijo v podružnici »Jutra« ali v meščanski šoli, oni za češki jezik pa pri načelniku Sokola br. Bizjaku od 18. do 19. v Sokolskem domu. Termin za prijave do 1. oktobra.

u— Nadaljevalna šola. Vpisovanje na trgovsko gremialno nadaljevalno šolo bo 2. oktobra ob 16. v VI. razredu deške osnovne šole na Vodi, II. nadstropje. Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo za vajence 1. oktobra, za vajenke pa 2. oktobra ob 16. do 18. v šolski pisarni osnovne šole na Vodi.

u— Nalezljive bolezni. Začeli so se pojavljati posamezni primeri davice. Sedaj se nahajata v izolirnici samo 2 bolnika. Za kako vzemiranje ni povoda, vendar naj starši pazijo na svoje otroke, kod hodijo in s kom pridejo v dotiko. Sicer pa bolezen sama ni več tako nevarna, ako pravčasno pozovete zdravnika.

u— Kino Sokol predvaja danes ob 16. in 20. 100 % zvočni film »Dete garnizije« in Foxov zvočni žurnal.

Iz Hrastnika

u— Gradba vodovoda dobro napreduje in polagajo delavci in monterji cevi že do stare rudniške restavracije. Če bo vreme ugodno, bo glavni vod v 14 dneh gotov. Nasprotno pa popolnoma počiva gradba nove šole in se ukvarjajo delavci samo a

V ENI ZIMI

PRIHRANITE pri ceni

ZEPHIR-PEČI

toliko, kolikor je stala.

Znatno znižane cene!

»ZEPHIR« d. d., tvornica peč in emaila SUBOTICA.

Samoprodaja za Ljubljano: BREZNIK & FRITSCH; za Celje: D. RAKUSCH; za Maribor: PINTER & LENARD.

raznavljanom voličkega kupa navozone peti na njivi pod Rošovo hišo. Zgradba sama pa čaka na odločitev banke uprave, kateri bodo razni strokovnjaki predložili svoja mnenja. Upamo, da bo odločitev padla kmalu in da se bo šola končno le pričela graditi.

u— Godbni odesk Gasilnega društva steklarne prireditel danes v gostilni Halbausa vinsko trgovca.

u— Tombola Sokolskega društva se bo vršila v nedeljo 4. oktobra. Sokolsko društvo je za dan prevzelo Narodni dom.

u— Kino Narodni dom predvaja danes prvovrstni Metro-film »Zlatost«.

Iz Slovenske Bistrice

u— Sejem 24. t. m. ni bil dobro obiskan. Prigodno so je jedva 151 glav razne živine, od tega 61 srednje dobrih volov in 62 volovoma suhih krav. Cene se polagoma boljšajo in se je pri pitanih volih doseglo do 6.50 Din za kg žive teže. Šimonov sejem bo 28. oktobra. — Novo trgovino v galerijski soko robo je te dni otvoril Razbošek v novi Vozjakovi hiši ob dr. Zolgerjevi cesti.

u— Naše šole obiskuje letos skupne 652 učencev in učenk, in sicer je vpisanih na meščanski šoli v 4 razredih 172 in v petih razredih deške osnovne šole 272 in v 6 razredih deške šole 245. Obrtna nadaljevalna šola prične s poukom 5. oktobra. Vpisovanje bo 27. t. m. in 4. oktobra od 9. do 10. v pisarni meščanske šole.

Iz Ptuja

u— Pevski zbor Glasbene Mladice je pričel s rednimi vajami. Vodstvo zbora posluša vse pevce, ki so delovali pri »Slovenskem pevskem društvu« in pri zboru GI. M. ter druge, ki čutijo veselje do zborovne petja, da se gotovo udeležijo pevskih vaj, v torek 29. t. m. ob 20. v prostorih GI. M., ker pričnemo s študiranjem novega sporeda. Letos ustanovimo tudi ženski in mešani zbor. Sestanek za pevce bo v sredo 30. t. m. ob 18. letotam. Na sestanku določimo urnik. Priidite polnoštevilno! Vodstvo.

u— Cerele francoski otvorili tri tečaje za francosko in sicer začetnega,

Milijoni

In milijoni ljudi uporabljajo

že več kot 30 let

(po spodaj navedenem navodilu za uporabo)

levje francosko žganje

IN BLAGOSLAVLJAJO NJEGOV
NEPREKOSLJIV ČUDOVIT UCINEK

Pri revni, protini, težavah s natirane boleče mesto. — Pri sobnih bolečinah vrgnute dlesno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju vrgnite dlesno in vne telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopel s dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masažo vnega telesa. — Pri telednih bolečinah vzemite kocke sladkorja s 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prhljaju za masažo kože na glavi. Kot ustna voda itd. — Pri potjenju pod pazduho, potjenju nog, rok ali telesa umijte snojene dele s jutraj in s večer.

Levje francosko žganje je pristno le v ta naslikani in plobitran ORIGINALNI STEKLENIOL

Zahtevajte izrecne

Levje francosko žganje

in savrinite odlično vsak nadomestek

Levje francosko žganje

dobite v vsaki drogeriji, lekarni in botični trgovini po Din 10.—, 20.—, 52.—

Varijete se pred potvorbami

Centralni biro:

LAVJA MENTOL - DROZDENKA,

Zagreb, Marulićev trg 5. Telefon 78—53.

bona je stanovanjska hiša g. Polca. Zaključna dela se opravljajo na novi banovinski gošpodinjski hiši, le žal, da se ni dalo tej veliki zgradbi pripustiti k hiši. Dr. Fran Svetina bo s prenovljenjem svoje hiše v nekaj tednih gotov. Lepo dvodružinsko hišo gradita gospa Marija Polanec in gospa Julka Zidanec iz Maribora. Za enonadstropno

stanovanjsko hišo dvonadstropno g. Antona Uršiča so začeli kopati temelje. Popolnoma renoviran bo kolodvor,igar zunanost je bila že v zelo slabem stanju. Ob tej priliki bi samo želeli, da bi se končalo vendarle napeljava v kolodvor elektrika, za katero se že tako dolgo poteguje.

SPORT

Značaj današnje nogometne borbe

Današnja tekma med Primorjem in Mariborom je najvažnejše srečanje v letošnjem jesenskem tekmovalstvu. Z vsoto gostovostjo lahko že danes trdimo, da bo trenutno premoč v slovenskem nogometu pripadla pač današnjemu zmagovalcu.

Kaj pravi suha matematika jesenske tabele? Borba za prvi dve mesti se bo vodila izključno med tremi prvoplasiranimi klubi in tabeli. Ostali klubi so samo kader, ki jim lahko v manjšem obsegu pokvari dobro razpoloženje.

Primorje, ki je s nedeljske zmago nad celjskimi Atletiki prišlo na čelo tabele, bo sigurno obdržalo to pozicijo, ako mu bo uspelo spraviti pod krov obe današnji draženi točki. Ako se mu to ne posreči, bo moral deliti borbo s Ilirijo za drugo mesto.

Maribor se nahaja sedaj v najboljši situaciji, da zavzame vidno mesto v konkurenci, o kateri je trdil že več let, da ji je dorasli. Ta Mariborov uspeh bi pomenil obenem črni dan v analizi ljubljanske nogometne. Dočim bi zmaga nad Primorjem prinesla Mariboru neosvojljivo prvo mesto, bi ga poraz potisnil na drugo ali na tretje mesto. Ilirija je že zaigrala on adut. Njen poraz v Mariboru s rezultatom 2:6 ni zadol sam nje, ampak je poslabšal tudi pozicijo Primorja, na katerem sedaj leži sveta dolžnost, da vloži vse svoje sile in skrajne napore za ohranitev premoči ljubljanske nogometne. Ilirija sama bo pa v primeru zmage Primorja nad Mariborom mogla zavzeti prvo mesto, ako ji uspe z visoko goliferenco odpraviti ljubljanskega rivala prihodnje nedelje. Sicer ne more več upati kakor na tretje mesto.

Iz tega je razvidno, kako se v današnji borbi koncentrirane vse komplicirane niti zagonetne prvenstvene tabele, rezultat današnje tekme bo pa sigurno ključ v reševanju te zganke.

Brez volike reklame se torej odigrava danes važna borba: gre za dvajsetletno premoč, katero ogroža bližnji soodiz Maribora. Primorska enajstotica mora imeti to pred očmi. Ljubljani brez razlike klubske pripadnosti mora lebdeti pred očmi le eno: podpreti borca za dobro ljubljanskega nogometa.

Tekmo bo vodil zagrebški sodnik g. Podgornik, ki je garancija za lepo in fair igro. Tekma se vrši na igrišču na Dunajski cesti in se prične ob pol 16. uri. Pred tekmo ob tridesetih na 14. bo igrala rezerva Primorja proti Jadranu.

Službene objave LNP

(Beja u. e. 23. 9. 1931.)

Prisotni g. Rybat, Kuret, Novak, Šetina, Kralj, dr. Kost, ing. Kulma, Ševnik, Dorbec, Logar, Fridl in Vospornik.

Na znanje se vzame poročila o obrednih običajih sborih Mo v Mariboru, Celju in Trbovljah. Pozivata se Mo Celje in Maribor, da pošljeta čimprej prepis zakonika teh običajnih sborov.

Na znanje se vzame prošnja SK Rudar iz Hrastnika za srujevanje v članstvo JNS ter se dovoljuje nastop klubom LNP v tekmah s imenovanim klubom, ki bi jih odigrali kot poskušne tekme.

Na znanje se vzame dopis Sekcije Zbora nogom. sodnikov iz Ljubljane s dne 23. 9. 1931, v katerem javlja, da si zaračunavajo sodniške stroške za sojenje tekem po starim pravilniku, t. j. prvi vlak 3. razred, odnosno osebni 11. razred, dnevnice na 12 ur 100 Din, preko 12 ur pa 200 Din ter honorar v smislu novega pravilnika ZNS, t. j. za prvorazredne tekme Din 80.—, za ostale pa Din 40.—, kar naj bi odgovorili vsi klubi na znanje. — SK Dink bo prejel na dopis št. 128 od 22. t. m. pismen odgovor. Glede odigravanja prv. tekem v Domžalah bo ukrenjeno po LNP, da se na dan, ko se v Domžalah igrajo prv. tekme, ne bodo dovolile prijateljske tekme.

Na znanje se vzame sapnikski seje Mo Trbovlje, ki se je vršila 21. t. m.

Na znanje se vzame dopis SK Netakar s dne 23. t. m., v katerem javlja nov odbor (predsednik g. Vospornik R., tajnik g. Novak I.) ter spremembe naziva v »Natakarški sportni klub Spartak«.

Na znanje se vzame dopis SK Hrastnik od 18. t. m., v katerem javlja nov odbor (predsednik g. Vizjak I., tajnik g. Hady Ignac).

Prijave sodniških kandidatov Košmerl V., Jordan D. in Končan se vzamejo na znanje in odstopijo SZNS.

Sporočila se SK Ilirija, da je JNS s dopisom br. 1916 javila, da se razpis Jan. tekem odobri le, če na tej tekmi nastopajo samo verifikirani igralci onih klubov, ki so člani JNS.

Sporočila se ISSK Maribor, da je Varadinski SK, Varadim, glasom dopisa ZNP br. 1128 od 18. t. m. nakazal Din 250.— na naslov: g. R. Šepce, trgovec v Mariboru. Znesek tangira parval, katerega ni VSK izplačal ob prijmi odigranja prii. tekme v Varadimu.

Na znanje se vzame dopis SZNS Ljubljana s dne 12. 9. t. l. ter priloženi račun, a pozivajo se SK Zagorje, SK Hrastnik in SK Amater, da povrnejo stroške sa. g. Marinu za pregled igrišč, in sicer Zagorje 30 Din, Hrastnik 30 Din, Amater 15 Din.

Na dopise SK Zagorja, SK Hrastnika in Mo Trbovlje se sporoča, da se bo igriščna prvonavedenih klubov verifikiralo, čim bo do dimenzije odgovarjale predpisom nogometnih pravil. Igrišče mora imeti obliko paralelograma, najmanjša dolžina 90 m, najmanjša širina 45 m. Vrata s dolžino 7.31, v višino 2.43 m. Polmer kroga v sredini mora znašati 9 m, pri kotih 1 m. Višina stebrov, kotnih zastav 1.50 m, ki pa ne smejo biti priostreni. Opozorjajo se klubi, da spravijo svoja igrišča v sklad s predpisanimi dimenzijami, sicer tisti LNP ne bo mogel verifikirati.

Odobri se dopust 1. podpredsednika g. Stanku do 7. oktobra, a g. Černyja do nadaljnjega.

Dopis Mo Celje od 14. t. m. št. 54 se je vzel v postopande.

Objavila se principielni sklep JNS (Sportista št. 726 od 17. 9. 1931): Na osnovi št. 27 op. JNS je rošil, da smejo gostovati v mednarodnih tekmah igralci, proti katerim se je uporabi št. 11. a. p. JNS, toda s predhodno odobritvijo JNS.

Nadalje je glasom služb. objave v leti številki kaznovan Doberlet M., član SK Ilirije, po št. 20. k. p. v zvezi s št. 6. k. p. radi žalitve sodnika ob prijmi prv. tekme Hask: Ilirija 9. 8. 1931 v Zagrebu, s 3 (dvema) mesecema zabrane igre.

Imenovanje se v Mo Maribor: za predsednika g. Mozetič M., kot odbornik g. Pišer, dr. Planinšek, Marussig in Lorber; v Mo Celje: kot predsednik g. Svetek A., kot odbornik g. Igar, Hobaher in Toplak; v Mo Trbovlje: kot predsednik g. Pleškovič R., kot odbornik: Šušter, Punter, Zarn, Mahkovec, Hudy, Barachini Fr., Ravnikar in Adamič. Mo so sestavljeni nastopno: Mo Maribor g. Mozetič, Bovan, Amon, Milosavljevič, Fišer, dr. Planinšek, Kemend, Marussig in Lorber. ISSK Maribor bo naknadno imenoval svojega zastopnika. Mo Celje g. Svetek A., Kónig, Wagner, Hobaher, Mahkovec, Eder, Igar, Toplak. Mo Trbovlje g. Pleškovič, Mahkovec, Bostič, Šušter, Bevo, Krlhkar, Punter, Zarn, Barachini, Hudy, Adamič in Ravnikar.

Ponovno se opozarjajo klubi, da javljajo zaveze, ki tangirajo blaginjo (blag. poslovanje) LNP na posebnem dopisu. Nikar naj se več stvari, ki zadevajo razne odbore LNP, ne obravnava na enem in istem dopisu. To velja tudi za vse Mo, ki naj v bokode javljajo na posebnem dopisu na LNP in JNS pripadajoč odstotek od prv. tekem.

Kazenoje se SK Grafika s globe 25 Din, ker ni oddala postavne moštva. Pozivajo se odborniki Mo, ki so bili obočeni kot delegati LNP k polu. Njihim prv. tekam, da se vsako tekmo pošljejo kratke referat o poteku tekme, v katerem naj tudi javljajo, kako je funkcioniralo rediteljstvo.

Ponovno se pozivajo klubi, da skrbijo za dovoljni red na igriščih, da postavijo primerno rediteljstvo in stranske sodnike, da oddajo vsakokrat postavno moštvo, ker sicer bo LNP primorana, da postopa proti klubom, ki tega ne bi spoštovali. Tajnik I. Vzame se na znanje poročila g. blagajnika, da je SK Reka vplačala 20 Din kot takso za sa. g. Černyja ter se ji zaradi tega ukinja suspenza. Suspenzija se pa SK Reko na osnovi št. 66 v zvezi s št. 47 kas. prav. JNS.

Planarna seja JZSS bo v ponedeljek ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. SK Ilirija (sabljaška sekcija). Redni trening sabljaške sekcije, floretkega tečaja ne prične kot dogovorjeno v ponedeljek 28. t. m., temveč šele v sredo 30. t. m. točno ob 18.45.

TKD Atena: SK Ilirija. Po daljšem predledku se srečata danes bazonski družini Atena in Ilirija. Tekme med navodnim kluboma so redke, zato pa so tembolj zanimive in privlačne. Današnja tekma nam obeta s oziranjem na njen prvenstveni značaj ostro in napeto borbo. Od njenega izida je odvisno, katera obeh družin bo zavzela prvo mesto v prvenstveni tabeli jesenskega tekmovalstva. Zavedajoč se važnosti te tekme, nastopita oba kluba v najmočnejših postavah. Tekma se vrši na igrišču Ilirije ob 10.30 ob vsakom vremenu. Vodstvo tek.

Novo igrišče SK Javornika. Agenci SK Javornik na Rakeku bo kmel danes svojo posebno slavnost. S tekmo proti SK Korotanu in Ljubljane otvori danes ob 16. uri svoje novo igrišče. Javorniku gre vsekar kar vse priznanje za njegov trud in njegovo požrtvovalnost. Novo igrišče pomeni na vsak način veliko pridobitev za naš pošteletski sport; zato je potrebno, da naši sportniki vneto podpirajo ta agenci klub s tem, da se v velikem številu udeležijo današnje slavnosti.

Kolesarsko društvo Kamnik v Kamniku priredi danes kolesarsko dirko za prvenstvo Kamnika. Proga: Kamnik - Duplica - Mengeš - Trzin - Črnuče - Zgornje Srednje in Spodnje Gameljne - Tacen - St. Vid Medvode - Kranj - čez Kokriški most - Senčur - Brnki - Moete - Kamnik. Start in

me je poverjen s saveznemu sodniku g. Doberletu Vstopnina je nizka.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Za današnje tekmo Ilirija rez.: Slovan morajo biti igrači ob 14.45 v garderobi Ilirije. Za tekmo Ilirija komb.: Slovan rez. se zbere moštvo ob 13.30 istotam. Prva tekma se odigra na igrišču Hermesa, druga na igrišču Ilirije. Postava moštvo je v članski knjigi v kavarni Evropa in v garderobi na igrišču. — (Hazenska sekcija). Za današnje tekmo proti Ateni naj bodo pripravljene poleg igralck, ki so nastopile proti Ateni v pomladni tekmi, tudi Boža, Jelka in Stana II. Vse igralke morajo biti v garderobi najkasneje ob 10. uri. V svrhu skanjanja naj se zglasta ob istem času na igrišču igralci Anica in Joža.

TSK Slovan: SK Ilirija II. Danes odigra Slovan svojo prvo prvenstveno tekmo proti rez. Iliriji. Po dolgem času homo zopet videli Slovana na zelenem polju v borbi s tehnično dobro podkovano rezervo Ilirije. Slovan nastopi s kompletiranim moštvom in bo poskušal proti Iliriji doseči dragoceni dve točki. Znano je tudi, da je bila lansk leto rezerva Ilirije domala boljša od prvega moštva, in sigurno je, da bodo mladi Ilirijani zaigrali tako, da bodo dostojno zastopali bolozelene barve svojega kluba. Kot produktima se vrši Hermes II proti SK Domžale iz Domžal. Pričetek predigre ob 14. glavne ob 15.30 na igrišču SK Hermesa v Šiški. Aktivni in podporni člani klubov Slovan, Hermes in Grafika uživajo nižnjo vstopnino.

SK Grafika. Danes ob 9.30 na igrišču ASK Primorja treningtekmah s juniorji Primorja. Pozivamo vse članstvo, da pride na trening. Treninga naj se udeležijo tudi starejši člani Tek, skakanja, podajanja. Vsi in točno.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Pri današnji tekmi vršijo službo: blaginja dr. Kost, Drufovka in Barič, vrhovno rediteljstvo Sanein Gvido, reditelji Juntos, Fuchs, Gorjanc, Strnad, Čuk, Petrič II, Končan. Vsi nominirani gospodje morajo biti ob 13.15 na igrišču.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Ob 13.15 morajo biti v garderobi: Baum I in II, Sinkovc, Jug II, Šinkule, Pišek II, Calcar, Golob, Milnar, Peterlin, Jurka, Petrič.

Smučarski klub Ljubljana sporoča svojo mo članstvo, da bo 3. redni letni občni zbor v sredo, dne 14. oktobra ob 20. v damski sobi kavarne »Emona« s običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge je vložiti vsaj osem dni pred občnim zborom, sicer se jih ne vzame v razpravo. Prosimo za čim večjo udeležbo.

SK Svoboda (Ljubljana). Za prijateljsko tekmo s NSK Sparto, ki se vrši danes ob 9.30 na igrišču Primorja, odjem naslednje igrače: Krivavič, Marjetič, Tavčar, Habicht II, Dmrošek I, Šušteršič, Boncolj II, Jancetič II, Zore, Erman, Dmrošek II, Sedmak, Stojkovič, Čotič in Malovrh. Vsi bo navodeni igralci morajo biti točno ob 9. zjutraj v klubski garderobi na igrišču Primorja.

NSK Sparta. Poslavljejo se naslednji, da se udeležijo današnjega treninga s SK Svobodo II ob 9. na igrišču ASK Primorja: Laurič, Otlač, Humer, Kahne, Novak III, Mihalek, Vljaj, Novak I, Podobnik, Repotočnik, Vrhovec, Strnad, Novak II, Grabrijan, Klančar.

Novo igrišče SK Javornika. Agenci SK Javornik na Rakeku bo kmel danes svojo posebno slavnost. S tekmo proti SK Korotanu in Ljubljane otvori danes ob 16. uri svoje novo igrišče. Javorniku gre vsekar kar vse priznanje za njegov trud in njegovo požrtvovalnost. Novo igrišče pomeni na vsak način veliko pridobitev za naš pošteletski sport; zato je potrebno, da naši sportniki vneto podpirajo ta agenci klub s tem, da se v velikem številu udeležijo današnje slavnosti.

Kolesarsko društvo Kamnik v Kamniku priredi danes kolesarsko dirko za prvenstvo Kamnika. Proga: Kamnik - Duplica - Mengeš - Trzin - Črnuče - Zgornje Srednje in Spodnje Gameljne - Tacen - St. Vid Medvode - Kranj - čez Kokriški most - Senčur - Brnki - Moete - Kamnik. Start in

PLANINKA - ČAJ - BAROVEC

271

Doht se v lekarnah

Vasmita in plobitran rani avoj!

ZARES FREIZKUAENO DOBRO SREDSTVO ZA ČISCENJE KRVIL, ZELODCA, ČREVESJA.

Izdeluje: Lekarna Barovec, Ljubljana

me je poverjen s saveznemu sodniku g. Doberletu Vstopnina je nizka.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Za današnje tekmo Ilirija rez.: Slovan morajo biti igrači ob 14.45 v garderobi Ilirije. Za tekmo Ilirija komb.: Slovan rez. se zbere moštvo ob 13.30 istotam. Prva tekma se odigra na igrišču Hermesa, druga na igrišču Ilirije. Postava moštvo je v članski knjigi v kavarni Evropa in v garderobi na igrišču. — (Hazenska sekcija). Za današnje tekmo proti Ateni naj bodo pripravljene poleg igralck, ki so nastopile proti Ateni v pomladni tekmi, tudi Boža, Jelka in Stana II. Vse igralke morajo biti v garderobi najkasneje ob 10. uri. V svrhu skanjanja naj se zglasta ob istem času na igrišču igralci Anica in Joža.

TSK Slovan: SK Ilirija II. Danes odigra Slovan svojo prvo prvenstveno tekmo proti rez. Iliriji. Po dolgem času homo zopet videli Slovana na zelenem polju v borbi s tehnično dobro podkovano rezervo Ilirije. Slovan nastopi s kompletiranim moštvom in bo poskušal proti Iliriji doseči dragoceni dve točki. Znano je tudi, da je bila lansk leto rezerva Ilirije domala boljša od prvega moštva, in sigurno je, da bodo mladi Ilirijani zaigrali tako, da bodo dostojno zastopali bolozelene barve svojega kluba. Kot produktima se vrši Hermes II proti SK Domžale iz Domžal. Pričetek predigre ob 14. glavne ob 15.30 na igrišču SK Hermesa v Šiški. Aktivni in podporni člani klubov Slovan, Hermes in Grafika uživajo nižnjo vstopnino.

SK Grafika. Danes ob 9.30 na igrišču ASK Primorja treningtekmah s juniorji Primorja. Pozivamo vse članstvo, da pride na trening. Treninga naj se udeležijo tudi starejši člani Tek, skakanja, podajanja. Vsi in točno.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Pri današnji tekmi vršijo službo: blaginja dr. Kost, Drufovka in Barič, vrhovno rediteljstvo Sanein Gvido, reditelji Juntos, Fuchs, Gorjanc, Strnad, Čuk, Petrič II, Končan. Vsi nominirani gospodje morajo biti ob 13.15 na igrišču.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Ob 13.15 morajo biti v garderobi: Baum I in II, Sinkovc, Jug II, Šinkule, Pišek II, Calcar, Golob, Milnar, Peterlin, Jurka, Petrič.

Smučarski klub Ljubljana sporoča svojo mo članstvo, da bo 3. redni letni občni zbor v sredo, dne 14. oktobra ob 20. v damski sobi kavarne »Emona« s običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge je vložiti vsaj osem dni pred občnim zborom, sicer se jih ne vzame v razpravo. Prosimo za čim večjo udeležbo.

SK Svoboda (Ljubljana). Za prijateljsko tekmo s NSK Sparto, ki se vrši danes ob 9.30 na igrišču Primorja, odjem naslednje igrače: Krivavič, Marjetič, Tavčar, Habicht II, Dmrošek I, Šušteršič, Boncolj II, Jancetič II, Zore, Erman, Dmrošek II, Sedmak, Stojkovič, Čotič in Malovrh. Vsi bo navodeni igralci morajo biti točno ob 9. zjutraj v klubski garderobi na igrišču Primorja.

NSK Sparta. Poslavljejo se naslednji, da se udeležijo današnjega treninga s SK Svobodo II ob 9. na igrišču ASK Primorja: Laurič, Otlač, Humer, Kahne, Novak III, Mihalek, Vljaj, Novak I, Podobnik, Repotočnik, Vrhovec, Strnad, Novak II, Grabrijan, Klančar.

Novo igrišče SK Javornika. Agenci SK Javornik na Rakeku bo kmel danes svojo posebno slavnost. S tekmo proti SK Korotanu in Ljubljane otvori danes ob 16. uri svoje novo igrišče. Javorniku gre vsekar kar vse priznanje za njegov trud in njegovo požrtvovalnost. Novo igrišče pomeni na vsak način veliko pridobitev za naš pošteletski sport; zato je potrebno, da naši sportniki vneto podpirajo ta agenci klub s tem, da se v velikem številu udeležijo današnje slavnosti.

KRALJESTVO MODE

Pričeske v novi sezoni

Med tem ko se elegantna žena neprestano bavi s modnimi vprašanji in raziskuje vse modne možnosti in izpremembe, čisto po krivem zanemara vprašanje moderne pričeske, dasi se tudi tu vsak dan pojavijo zanimive novosti.

Vse žene se zavedajo, kako važna je za njihovo pojavo moderna, pravilna in individualna pričeska, ki seveda ni odvisna le od dnevnice mode in trenutnega modnega strujanja. Pričeska se mora namreč predvsem strinjati s tipom žene, kajti če je v nasprotju s svojo nositeljico deluje nelepno in prisiljeno, pa naj bo še tako moderna. Izbrata danes ni tako težka, saj imamo po svetu prave umetnike-frizerje (slavnemu »Antoineu«, ustvaritelju detelje glave, je rodno mesto celo postavilo spomenik in priznanje njegovih zaslug), ki elegantni ženi vsaj poton slik, če že ne osebo, vedno pravo svetujejo. Seveda pa postaja razlika med pričesko plavalaske in ono temnolase žene, ki ne sme biti nikdar preobilna.

Najbolj nas zanima vprašanje, če so letos modernni kratki ali dolgi lasje. Zdi se, da je dolgim kodrom, ki padajo do ramen, zaskrat odklonjeno. Pač so lasje na tilniku nekoliko daljši, če radi novih klobukov, ki zahtevajo zadaj kodra. Vsaj podnevi pa so lasje s pomočjo dolge zaponke navzgor zaviti in puščajo vrat prost.

Ker je v teku zadnjih let postala moda pričeska prava snanost, imamo na tem polju mnogo variant. Priključeno novost te sezone predstavlja takozvana »peresna« frizura, pri kateri so na obeh straneh lasje kratko ostrženi in potesani v obraz, tako da delajo vtis prilepjenih peres. Ta pričeska je nenavadna in mladostna ter posebno pristojna k novim klobukom (zadnja skica zgoraj).

Jako mladostna je tudi pričeska s prečo na strani, na obeh straneh so lasje lahno

**Moderne
krznene
plašče:**

**bisam, fohlen,
murmur i. t. d.**

ter razna krzna za
obvratnike nudi
po solidnih cenah

L. ROT
Mestni trg št. 9
LJUBLJANA

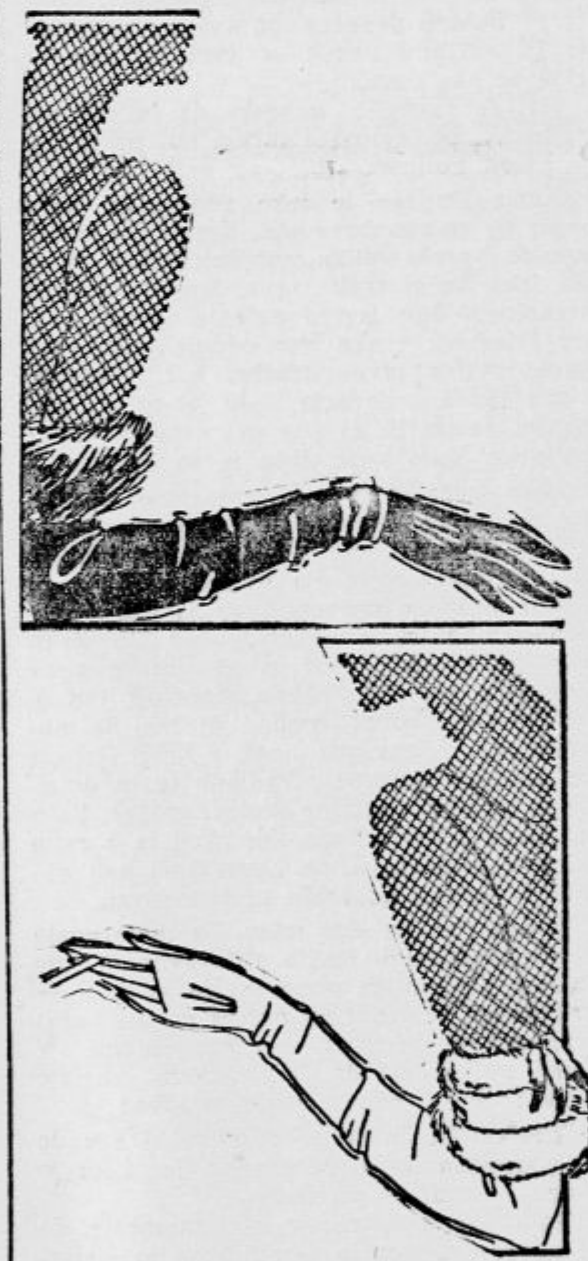
ondulirani in potesani nazaj. Kaže jo naša srednja skica, določena pa je za naše najmlajše dame.

Levo vidimo običajno frizuro nove sezone. Lasje so nakodrani s vodno ondulacijo in zadaj navzgor zaviti, tako da delajo vtis detelje glave.

Veterne frizure se precej razlikujejo od dnevnih. Predvsem so daljše in bogatejša nakodrana. Zaenkrat so lasje zgoraj gladki in le ob straneh ter zadaj močno nakodrani, zdi se pa, da bodo kodri med plesno sezono segali visoko do temena. Razen tega pride v modo razno lasno okrasje, kakor bogato okrašeni glavniki in dolge zaponke, ki so jako dekorativni (zadnja skica).

Nove večerne rokavice

so obrobene s kožuvinno in se bodo brezdvoma silno udomačile v novi plesni sezoni. Seveda se mora barva krzna strinjati

z barvo rokavice, ker bi kontrast tukaj ne bil eleganten. Zato bodo s krznom opremljeni večinoma le črni in beli modeli. Za dolgo, črno rokavico zadostuje ozka pro-

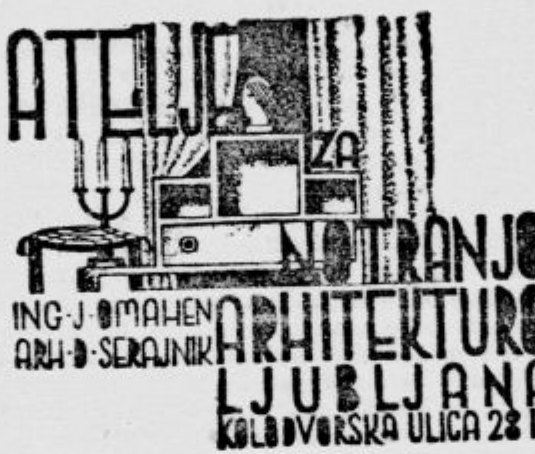
ga črna sajča kroja, medtem ko belim modelom najbolj pristojna rob iz hermelina, čigar učinek še poveča okras iz repkov. Barvastim rokavicam se krzno ne poda, ker že po svojem tonu zadosti učinkujejo.

Novi prstani

se temo prilagajo k prstu in so torej upogibni. Vsekakor jih smemo smatrati za najnovejšo senzacijo na polju elegantnega nakita. Novi dragoceni prstani so enobarvni

in zato izredno elegantni. Poznamo pa tudi modele obrtno umetniškega značaja, ki so iz pisanega emajla in jih nosi elegantna žena zlasti k popoldanski opremini.

Vprašanja in odgovori

F. H. L. 20. Srebrnica in mozolji na koži, kjer se v večji količini izloča snov in loj, je reakcija kože na dolgotrajno draženje. Vemo, da se naravni izločki kože kaj radi razkrajajo in da dražijo take razkrojne normalno kožo. Profilaktično so nasvetovati kopeli in skrbna higijena kože. Ako pa je koža že razdražena, ne prenaša več kopeli ali celo mila. Te procedure utegnejo tako vneti koži bolj škodovati kot koristiti. Vnetje blažimo s štopami, obkladki in mazili, prav različne sestave, ki zavirajo odzračje. Ena samo zdravilo ne pomaga v vseh slučajih. O priliki se oglašite pri svojem zdravniku.

G. S. P. v Lj. Ako opisujete sami snake kakršni so bili že pred operacijo, je precej verjetno, da so se čir v želodcu ponovili. Ne bo kazalo drugega, kakor da začnete znova s strogo dieto, to je s mlekom, ki mu prav počasi in previdno dodajate posklopoma dodatke. V početku bodo dovoljene le mlečne jedi, skoraj brez izjeme. Polog tega mora kemijaka preiskava blata povedati, ali odhaja še vedno kri po blatu. Po našem mnenju je takšno lečenje vsaj v začetku možno le pod zdravniško kontrolo v zavodu. Ako se je proces pomiril, Vas itak odpustijo v domačo nego s primernimi navodili. — G. M. M. v Lj. Receptov nabelo ne pošiljamo. Rudečilo nosu zaradi mraza pa ne odpravite s samim receptom, ker ne reagira koža nosu na mazilo ali notranje sredstvo v zaželenem smislu. V nrazu odgovarja nos kot eksponiran del obraza podobno kakor uhlja s razširjenjem krvnih žil. Ako se to pri Vas morda pogostejše pojavlja in v jakši meri, je treba doznati najprej temu vzroku (malokrvnost, motnje v prebavi i. dr.). Tako pride do indirektnega zdravljenja le topotne napake. — Ga. A. O. v Lj. Ad 1. Ker se javlja v Vaši starosti nerednost menstruacije, je naša dolžnost opozoriti Vas, da se za tem eventualno skriva resnejša stvar. Zaradi tega Vas moramo nasvetovati osebni pregled, najboljši pri specializistu. Tem boljše, ako izkaže pregled, da ni na stvari nič posebnega. Ad 2. Če je bilo ono srno res trdo, bo šlo najverjetneje za malenkostne kamence. Od kod je prišel, tega ni mogoče povedati, mogoče iz ledvic, ker ni treba, da je nastal v mehurju. Ko se daste pregledati zaradi krvavitve, opozorite zdravnika še na to motnjo, najbrže pa bo potrebna točna preiskava urina, ki bo dognala, kakšne snovi tvorijo te kamence. — G. S. M. v Lj. To je pač v ustroju človeškega telesa, da nista oba organa enaka. Zadeva pa je brez pomena in ne bo imela slabih posledic. Življenje naj bo v vsakem oziru zmerno. — Gita. D. G. v Lj

Mall penasti mehurčki amčijo, da boste dalje časa gladko obriti kot veliki penasti mehurčki

Pinomehurčasta Colgate pena za britje omehča kocene do korenin in povzroči nenaporno, temeljito britje.

Britje se s novovrstno Colgate-peno, ako hočete, da boste dobro in čedno obriti — ako vas ni volja, da bi se morali tako na gosto briti. Zrak v peni ne more omehčati kocin na bradi, to opravi mokrota.

Iz mikroskopičnega posnetka lahko razvidite, kako na gosto obdajajo fini, drobni mehurčki Colgate-pene za britje kocene in jih napajajo s mokroto bolj kot more to stori navadna pena za britje. Tako postane brada takoj mehka do korenin — no, sedaj ima rezilo lahek posel.

COLGATE

Colgate pena

Krvna transfuzija je v takem slučaju, ko je bolnik močno oslabil, brez drugega izvedljiva. Saj je to v obče glavni pomen krvnega prenosa, da reši oslabele s vbrizganjem tuje krvi. Pripomniti pa moramo, da se pri vseh boleznih transfuzija ne dela. Ker niste bolni omenili, se morate torej tozadevno posvetovati s zdravnikom, ki je doslej zdravil bolnico. Točnejše podatke Vam dajejo na kirurškem oddelku splošne bolnice in v ženski bolnici. — Ga. P. K. Lj. Ad 1. Katar je kroničen, ker traja bolezen že delj časa. Ozdravljiv je katar, ampak boste morali pač potrpeti. Če ne pomehajo bolečine, posvetujte se ponovno s prejšnjim zdravnikom. Ad 2. Ako nimate poželjenja do vode, pa je ni treba piti. Telo si samo regulira potrebo po vodi. So pa slučajji, ko je zauživanje vode naravnost prepovedano. Ad 3. Tu odpomore le redilna kura. Razumne se, da mora preje biti želodčeva sluznica v re-

du. S ponehavanjem katarja, se bo predvidno izboljšalo tudi stanje telesa in se boste zopet zredili. Ad 4. Je v vzročni zvezi s prejšnjim. Živčevje je menda malo razdraženo. — G. P. M. Ta izpuščaj v obrazu in na ramli je le v posredni zvezi s britjem, če splot obstoja kaka zveza. Vi ste si morali kožo nekje okužiti in sedaj se počasi širi ta hrastovka. Za točno ugotovitev bolezni in za recept pa se obrnite do svojega bližnjega zdravnika. Najbrže bo vse izginilo s mažo, toda v prvi vrsti se mora postaviti točna diagnoza. — G. K. R. v Lj. Ako je bil le enkrat ugotovljen sladkor v urinu in od tedaj nikdar več in se čutite popolnoma zdravega, se veselite svojega zdravlja.

PRISTOPAJE

k jugoslovenskemu društvu za proučevanje in zatiranje raka, podobor Ljubljana (ženska bolnica).

KMETIJSKI VESTNIK

Uporabljajmo umetna gnojila v jeseni!

Dandane je po vsej Evropi huda gospodarska kriza, ki pritiska posebno v zadnjem letu k čem našo gospodarstvo na vseh koncih in krajih. Tudi potrošnja umetnih gnojil je obče nazadovala, kar je le v škodo našega kmetijskega gospodarstva.

Kljub splošni krizi in veliki težavi za pridobitev denarnih sredstev, posebno na kmetih, priporočamo najtopleje našim gospodarjem, da se ta stran pospeševanja kmetijskih pridelkov ne sme zanemarjati. Najvažnejši pogoj za uspeh je in ostane dobro seme, ki mora pasti v dobro obdelano in pognojeno zemljo. Teh važnih in neobhodno potrebnih pogojev za izboljšanje našega gospodarstva ne sme nihče prezreti in omaloževati, kdor razume težo današnjih dni. Tu ne gre za enostransko pospeševanje in prekomerno hvalisanje za večjo uporabo umetnih gnojil, temveč je zadeva mnogo globlje značaja. Na eni strani gospodarska kriza, na drugi strani še slabši pridelki, kdo naj nosi odgovornost za tako gospodarjenje!

Znano pa je tudi, da se v naših slabih zemljah ne dajo doseči s navadnimi pridelki večji in boljši pridelki. Velika ovira je predvsem pomanjkanje potrebne domačega gnojila in na drugi strani preintenzivno izkoriščanje zemlje. Naše njive se s strniščnimi in vmesnimi sadeži poleg glavnih sadežev v enem letu izkoristijo kakor malokje v drugih pokrajinah. Izjemo tvorijo mogoče samo vrtnariji s svojim načinom obdelovanja zemlje. Se samo to dejstvo nam nudi drugi važen pogoj, da se mora zemlja v naših razmerah prekomerno gnojiti, če hočemo doseči večje in boljše donose. Pregovor pravi: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!«

Splošno je znano, da primanjkujejo semeni štiri glavne redilne snovi, in te so: dušik, kalij, fosfor in kislina in apno. Dušika, kalija in fosforne kisline je v izjemo v dobrih humoznih zemljah na naših povprečnih njivah in travnikih odločno premalo. Da je to resnica, se je že marsikateri gospodar sam prepričal, ki je uporabljal razna umetna gnojila že dolgo let sem v svo-

jem gospodarstva. Številni in natančni gnojilni poskusi, ki se vrše pri nas leto za letom, nam nudijo zadosten dokaz o tej resnici. Naše ozimnice, kornostvo in gomoljstvo, deteljišča in travniki potrebujejo za svoj razvoj silno mnogo redilnih snovi. Če gnojimo sedaj v jeseni a. pr. ozimnice s apnenim dušikom (na 1 ha ali 10 mernikov posve vsaj 150 kg), dalje s kalijevim soljo (vsaj 150 kg) in s Thomasovo žlindro (350 kg na isto površino) ali pa s 450 — 500 kg mešanega gnojila nitrofoskala, bomo brezdvomno imeli večji in lepši pridelok kakor oni, ki jih ne uporabljajo. Potokuzi se pokazali, da se tudi še pri današnjih cenah pridelkov to izplača.

Tudi vprašanje cen umetnih gnojil nam danes ne povzroča več velikih težav. Cena apnenemu dušiku se je za eno tretjino znižala. Močno je padla cena tudi Thomasovi žlindre, kalijevi soli in nitrofoskale.

Dognalo se je tudi, da je s umetnimi gnojili pognojena ozimnica vztrajnejša proti pozobi in je ne napadejo tako hitro snežna plesen in druge bolezni kakor ona, ki ni bila pognojena.

Travnikom, vinogradom in sadonostnikom bi se moralo prav tako sedaj jeseni gnojiti s temi gnojili. Jesensko gnojenje se mnogo bolje obnese kakor pomladno. Posebno če upoštevamo dejstvo, da silno dobi priprave na razkrajjanje teh gnojil oblika zimске vlage. Znano je, da zimska vlaga, zrak in tudi mraz močno vplivajo na razkrajjanje rudniških snovi v zemlji. Če smo uporabljali umetna gnojila, vpliva tudi na to. V tem obstoji važen pogoj v našem naprednem kmetijstvu, da se zemlja v jeseni ne samo preorje ali pobrana, temveč tudi temeljito pognoji ne samo s hlevskim gnojem, ki ga imamo žal premalo, nego tudi z umetnimi gnojili.

Fr. K.

ZA INTIMNO TOALETU DAMA SAMO

Ivan Albrecht:

Deteljica

Ni ga človeka, ki ne bi razumel, da je to smola. Od konca do kraja je znal študent Janko vse, dobesedno vse. Latince je bil, kakor jih je malo. Nominativ cum infinitivo, consecutio temporum, nepravilni glagoli, deponentia in semideponentia, karkoli je kdo želel, je lahko izvedel iz njegovih ust. Pa ti hoče smola, res, samo smola! Profesor pokliče (Janko Povrh mu nikakor ne more reči gospod profesor, tako je v dno duše užaljen!) in začne vrtati sem in sukati tja in se končno zasidra: Coniugatio periphrastica! Janko Povrh se strese kakor trepetilka. Ut consecutivum, cum temporale, genetivus qualitatis, vse mu roji po glavi. Izjeme tretje deklinacije: fons, mons, pons, dens, natančno ve, da so to izjeme: masculina na —a, sploh vse, karkoli bi radovedni profesor hotel vedeti, z vsem bi mu lahko postregel, samo ta salamenska coniugatio periphrastica! Menda ni vrag, da je ne bi dobričina na katedru razjahal in zajezdil kakega drugega konjička! Vse zastoji. Coniugatio sem, periphrastica tja, activa gor, passiva dol, dokler Janko Povrh ves izmučen ne sede. Za njim pride Tinče Pilač. Oj,

on se je bil nagulil periphrastica, da bi lahko kar iz rokava stresel. Pa ti spet hoče smola in profesor zajezdi consecutio temporum. Strela jasna in consecutio! Sequi — slediti! Sledim, slediš, sledi —

»Iz vašega znanja — neznanja sledi — consecutio je to, — popravi izpit.« Profesorjev glas reže kakor smrtna obsodba. Janko Povrh se otožno nasmehe, a Tinče Pilač zleze vase in golta solze. Razred je poln sočutja in ženski in moški spol obsoja starokopitnega profesorja, ki v praksi ne prizna tega, kar je sam učil: Variatio delectat! Vitka Majda postreže v odmoru mučenca s čokolado, Silva kupi vsakemu po en kos šote, Nada ponudi Janku »Vardar« in Tinčetu »Drino«, a Verica, tista čokata, dobrodušna Verica, ki se vedno smehlja, položi Janku štiripersno deteljico v latinsko vadnico. Sama jo je utrgala na majniškem izletu, tam blizu, kjer »Črtomir up sreče z Bogom!« lo onstran groba v prsih hranil.

Janko mahoma odleže in poraz na latinskem bojem polju se spremeni v zmago. Ves moški spol je namreč opazil, da se je Verica neverjetno zresnila. In najbolj zakrknjeni renetent se dvigne iz zadnje klopi in orjaško zdekamira: »Vsi pojte rakom živžgat, lažnjivi zvezdogledi!«

Prešeren ne protestira in gospodična Muza nad njim se samo nasmehe in priznanje. Bržčas soglašja s repetentovo sodbo, da ima Janko večjo srečo od pameti. Bogve.

Vso pot domov in ves lepi počitniški čas je tolažila in razveseljevala Janka štiripersna deteljica.

Ob takem sladkem žaru je spala Latinska slovnica, so izpuhtele znanosti in coniugatio periphrastica sploh ni prišla do veljave. Niti oglašiti se ni utegnila. Janko je presedel dolge dneve ob štiripersni detelji in parček vedrih očel se mu je ves čas smehljaj iz nje. Pisal je pisma, ki jih ni nikoli oddal, sanjal besede, ki jih ni izgovoril, in trepetal in drhtel.

Tako je drhte prisrčan v tisti čas, ko je bilo treba stopiti pred resnega profesorja.

»Kako bo?« je vzdihnil v gimnazijski veži Tinče Pilač. »Coniugatio periphrastica mi gre kakor po olju.«

Janko Povrh se je nasmehnil: »Bodi no! Štiripersna deteljica pomeni od vekomaj srečo!«

Potegnil je zapisnico iz žepa in pokazal tovarišu lekoviti čar: »Niti malo me ne skrbi, dokler imam

tole s seboj.«

Bogve, ali se mu je samo zdelo, ali so se res nasmehnile tisti hip od nekd tiste jasne oči. Razmišljati ni utegnil. Profesorjev resni korak je odmeval kakor pogrebniha po hodniku.

Komisija: profesor latinske, profesor francoščine in razrednik. Pritajen drget splašenih študentov, svečana resnost profesorjev, še čisto počitniško razpoloženih in izredno dobrohotnih.

»Dragi dijaki,« vabi razrednikov glas. Mehek je in obziren. Janko Povrh čuti: »To je uspeh srečnosne štiripersne deteljice.«

Hvaležen je Veric in njenim vedrim očem. S prijaznim umevanjem gleda profesorja latinske in mu je žal, da je bil kdaj jezen nanj.

»Lahko začnemo,« meni gospod razrednik in so vsi ene misli, profesorji in študentje. Čim prej, tem bolje.

»Pa začnimo, Janko Povrh!«

Študent vstane in se smehlja. Štiripersna deteljica v zapisnici je porok neomajne sreče.

Profesor brska, gospod profesor lista po svojih zapisnikih in nazadnje obstane:

»Tak, Janko Povrh: coniugatio periphrastica.«

Študent se strese.

Profesor pove stavek, ki bi ga bilo

treba polatiniti, in študent zajame sapo in se zaleti. Ob glagolu obstane.

Sušljanje, nemir. Razrednik se nestrojno prestopa, profesor francoščine pokušlja in profesor latinske naguba čelo. Tinče Pilač dviga roko in mezdil od nestrpnosti.

Janko Povrh tiplje po zapisnici. Štiripersna deteljica — sreča — fortuna — usoda:

»Morituri,« sliši glas iz komisije. »Obzalam,« sliši glas iz komisije. »Treba bo razred ponoviti.«

Janko pade zapisnica iz rok. Štiripersna deteljica zdrkne iz njega in Janko jo nevede pohodi. Mrko mu brni v misli:

»Morituri te salutant.«

Komisija odide. Janko sedi in drhti. Noga se sama pregane. Izpod nje žalostno gleda zmečkana štiripersna deteljica.

**Ali ste že naročnik
slovenske ilustrovane
tedenske revije „Življenje in
svet“?**

Docent dr. Ivan Matko:

Ureditev borbe proti jetiki po občeupravnem oblastvu

Splošno znano je, da zahteva pobiranje jetike med ostalimi kužnimi in socialnimi boleznimi povsem svojevrstne ukrepe. Zaradi tega spoznanja se podrtava v borbi proti tej bolezni potreba privatne podjetnosti in se daje tej bolezni v upravnem pogledu samostojno obsežje. Ker je ureditev tega perečega vprašanja tudi za nas izredno važnost, sem zbral iz raznih držav zadevne podatke.

Na Poljskem n. pr. je zdravstvo v upravnem pogledu podrejeno ministrstvu za notranje posle, kateremu je pridelen poseben zdravstveni urad z ravnateljem (sedaj dr. Pięstrzynskijem) na čelu. Urad obsega več oddelkov, med katerimi je tudi poseben oddelk za pobiranje jetike, ki pa deluje skupno z Nacionalnim komitejem.

Na Madžarskem spada tuberkuloza pod ministrstvo za javna dela in za ljudsko bla-

ga ljudsko blaginjo. Državna uprava sama se ne bavi s specialnim bojem, marveč ga prepušča docela Nacionalnemu komiteju, kateremu izroča tudi vso v ta namen določeno svoto.

Na Finskem je jetika podrejena zdravstvenemu uradu v ministrstvu za notranje posle. Zdravstveni urad, kateremu načeluje generalni direktor, obstoji iz oddelka za zdravstvene naprave, oddelka za sodno medicino in epidemijo, oddelka za lekarništvo, psihiatričnega oddelka ter oddelka za skrbstvo in oskrbovalno osebo. Jetika spada deloma v oddelk za zdravstvene naprave, deloma v zadnji oddelk za osebo. Po izjavi dr. Severina, direktorja Nacionalnega komiteja, pa se snuje poseben oddelk za jetiko, alkoholizem, spolne bolezni, obrtne bolezni in za zaščito deca in matere.

V Latviji spada jetika pod ministrstvo za javno blaginjo, ki ima štiri oddelke, in sicer za socialno skrbstvo, za delavsko zaščito, za pokojnine in za zdravstvo. Poslednji oddelk upravlja tudi jetiko, za katero leta 1930. še ni bilo posebnega referenta, ki ga pa novi tuberkulozni zakon že predvideva.

Na Pruskem slednjič je tuberkuloza podrejena ministrstvu za javno blaginjo, kjer

deluje referent profesor W. König.

S tem sem navedel glavne podatke o ureditvi pobiranja jetike v raznih državah, našel sem pa le one države, v katerih sem imel priliko pobliže spoznati in proučiti zadevne naprave. Povsod so mi poudarjali, da je zaradi smotnega in uspešnega pobiranja jetike nujno potrebno oživitvorenje posebnega oddelka in posebnega referata vsaj v ministrstvu, kateremu je tuberkuloza podrejena. V naših razmerah pa spadajo taki oddelki tudi k vsaki banski upravi. Naloga tega oddelka ni lahka in tudi ne ozka. Kajti v njegov delokrog ne spada le zbiranje suhoparnega materiala glede razširjenosti in valovanja jetike, sestavljanje proračunov o dohodkih in izdatkih za pobiranje jetike, urejanje in nadzorstvo tuberkuloznih naprav, urejanje zavzema prostih postelj v njih, iskanje virov za kritje izdatkov, potrebnih za pobiranje jetike in slednjič organizacija te borbe v širokem in deloma tudi v podrobnem, marveč tu gre predvsem za to, da se najdejo pota in sredstva za harmonično spojitve tuberkuloznih naprav med seboj in z ostalimi zdravstvenimi napravami.

Zaradi tega vidimo na teh važnih mestih resne in delavne moči, mnogokrat visokoločke profesorje, ki ne poznajo tuberkulozne problema le z znanstvene strani, marveč tudi praktične načine socialnega pobiranja ljudskih bolezni in nadlog. Na ta način je dano tudi jamstvo, da ostane pobiranje jetike v znanstvenih in smotnih rokah in izostane nepotrebno in škodljivo poizkušanje na račun ne le bolnikov in celote, marveč tudi državnih proračunov.

Pruska Šlezija - dežela strahov

Vroclav (Breslau) v septembru.

Od našega Jadrana sem krenil in se namenil na obale poljskega Baltiškega morja. Po tej poti so pred tisoč in tisoč leti južni trgovci baje po jantani hodili nad Baltik.

Kako so oni hodili, kje so vse imeli svoje postaje, to naj vam zgodovinar pravi. Jaz sem se iščoč ne jantarija, nego slovanskega spoznanja ustavljal v pruski Šleziji, v njenem glavnem mestu, v Vroclavu (Breslau).

Tako so Nemci preobrazili prvotno slovansko ime mesta, Nemška oblika odgovarja čisto slovanski Vratislavi. Čehi bodo pač tudi še dandanes mesto večših tako imenovanih, ali ker bi to bilo preblizu Bratislavi, ne kaže, rabiti te oblike, nego bo bolje, pisati poljsko obliko, ki se je iz zgodovine živa ohranila do današnjega dne: Vroclav (izg. Vvrotislav). S tem se ujema tudi slovanski enografski in jezikovni značaj dežele, Gornje in Dolnje Šlezije, ki je poljski.

Je poljski dandanes, kjer se je še ohranil in bil je poljski tam, kjer je pozneje zavladalo nemštvo.

Vsa Dolnja Šlezija, t. j., pokrajina okoli Vroclava, je ravnila. Tam na jugu jo omejuje gore, a samotna se iz nje dviga — kakor kakšna smarna gora — Zopfenberg, nekot imenovan »Slenc« (poljska forma iz »Silenc«), odkoder je Šlezija dobila pač svoje ime.

Odra s svojimi pritoki jo namaka. Narava ji je omogočila, a človeška roka dela bogato materialno kulturo. Zemlja je razni nemški dandanes detronizirani knezi ter se naselili tukaj, da uživajo svojo nezasuženo mirovino. Tudi bivši nemški Kronprinz se je naselil v Dolnji Šleziji, vzhodno od Vroclava, v Oslu (Olesnica) na graščini živi. Kakor da je to »Etappenraum«, kjer se zbira nemška Markskompanija proti Gornji Šleziji, ki državno-politično spada deloma k Poljski! Tako se mi je zadelo, ko so mi na železnici pripovedovali o vsem tem. V mirnem času po šumah loviti, to je baje prijetno; ko pa udari druga ura...

Vroclav je lepo mesto. Steje 600.000 prebivalcev. Na obeh straneh Odra leži, ali tako rekoč tudi v Odrji. Odra se tukaj cepi v več panog, ki tvorijo otoke, in ker se obenem reka Olava izliva v njo, je sredina mesta nekako beneška. Na »Sandinsel« in »Dominels« in tam zraven je iskati začetke najstarejše dele mesta. Univerzitetna biblioteka in univerza in nadškofjska rezidenca (vroclavski nadškof je v avstrijskih časih bil nadškof tudi za avstrijsko Šlezijo) se nahajajo dandanes tam.

Mesto ima slovansko ime; po Vratislavu oziroma Vroclavslavu je imenovana. Prve samostane in cerkve so ustanavljali Peter Vlast in njegova žena in njun sin Sveto-slav (poljska oblika za: Svetoslav) in Petrov brat Boleslav in vojvoda Vladislav.

Dandanes je v mestu Slovanstvo izbrisano. Dasi poljska državna meja ni posebno daleč, dasi ima pruska Gornja Šlezija (od Bogumina do Opolja = Oppeln) znatne poljske manjšine, ni na vroclavskem kolodvoru in v prodajalnah za časopise niti enega poljskega časopisa na prodaj. Le v eni cerkvi se še poljsko pridiga — edini znak, da so nekje v mestu vendarle še Poljski. Univerza seveda ima slavistiko, ali profesorji so Nemci. Tudi univerzitetna biblioteka ima slovanski oddelk in jaz sem mlademu uradniku tega oddelka, ki slavistiko sluša, moral eno Prešernovo pesem citati — najbrž je zaželel tega, ker bi rad vedel, kako naš jezik prav za prav dobi; Bog ve, kako ga čita njegov nemški profesor. »Osteuropa-Institut« se bavi s slovanskimi stvarmi in praktične, politične in gospodarske svrhe.

Pred stoletji je en trg služil izključno poljski trgovini, dandanes se imenuje Blücherplatz. Še pred enim vekom je knjižarna — tiskarna — Wilhelm Bogumil Korn — izdajala poljske pesnike in druge poljske knjige; dandanes kaže firma že v črkah svoje firme trdi švabah.

Spomeniki vprijeti, da so tu Nemci delali z ognjem in mečem. Ti spomeniki so posebno krajevna imena. Predmestje vroclavsko na severno stran se imenuje: Breslau-Töpelwitz, drugo: Oswitz. Razume se, da imajo železnice postaje južno od Vroclava večinoma poljska imena: Ratibor, Kandrin, Gogolin, Pryzow, Groschwitz, Leisewitz, Dambrau (Dombrava, Dobrava), Jam-bowitz, Brieg (Brieg, Breg) in pa Oppeln = Opolje. Še severno od Vroclava je postaja Scheibitz.

V mestecu Strelna (Strehlen), kjer je pred 140 leti deloval dr. Marka Pohlina, bosonogi o. Dirmas Zakotnik, je imelo svoj čas »poljske cerkve« (še današnja vsaj starejša generacija jo je tako imenovala) in »poljsko ulico« v mestno področje tega mesteca spadata vasi: Pohnisch Tschammendorf in Pohnisch Jägel. Dandanes tam baje Poljakov ni; pač pa sta v bližini vasi Husinec in Podiebrad (menda Gornji in Dolnji), na-

selbini Česko-moravskih bratov, evangeli-kov, ki se jim še češki pridiga.

Ko sem na kolodvoru v Strelnu gledal vozni red in videl samo pri črkah »T« in »W« taka-le postajna imena: Tillowitz, Kamenz, Trebnitz (Kreis: Wimpstsch), Trebnitz, Twardawa, Wilkau, Wiloskowitz, Wirrowitz, Woischnitz itd., se mi je v duši oglasil glas, ki mi je govoril: Da sem jaz tukajšnji Nemec pa da vidim vsa ta imena, na gosto posejana po tej zemlji, bi se sprlo-čo teh priči činov mojega naroda trkal na prsi ter v pokori rekel: Ne smem tukaj biti nemški šovinist, zakaj hodim po grobovih onih, ki so jih moji predniki ubili.

V Opolju je piastovski grad, piastovska kula, grad nekdanjih knezov iz prvotno poljske dinastije Piastov (Poljaki po pravici imenujejo Šlezijo prastaro piastovo zemljo). Pod ostanki tega gradu so nedavno našli zasuto celo poljsko vas, torej slovansko naselbino, ki jo je uničila, zasula neka katastrofa. Značaj gradbe te vasi je tako izrazito slovanski, da nihče ne dvomi da je to bila slovanska vas. Slovanski Pompeji, celo v drugem smislu nego naš Solin!

Tako gre slovanski značaj Šlezije na dan — spomin naroda, ki je vztrajal v Šleziji do današnjega dne. Ne spomenik kakih band, ki so se mimogrede, kakor Germani za selitve narodov, kje zadrževali...

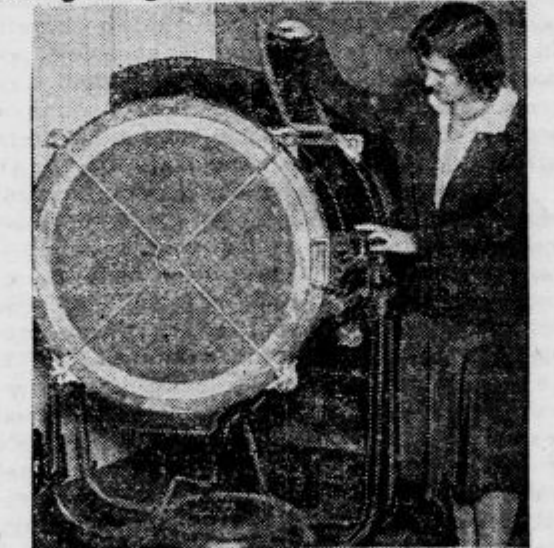
Ali šlezijem, pruskim Nemcem se ne budi glas vesti, kakor se mi je zdelo, da bi ga slišal jaz, če bi bil v njih položaju. Furor teutonius ima glasnejšo trombo...

Nerodno jim je pa vendar, da se kakor strahovi o polnoči, povsod iz zemlje in iz imen na zemlji, dvigajo pošasti ubitih Slovanov. Tam od Bogumira na železnici so mladi ljudje češki govorili: opozoril sem nato nemškega inženjerja, ki se je vozil z menoj: on na to: »S! Sprechen ein Gemisch des Deutschen mit dem Czechischen. Jaz pa sem mu moral reči za njega bridko istino, da so čisto lepo češki govorili. A krajevna imena? »Na, das ist ja nur was-serpolackisch«.

Teško se je rešiti strahov, ki se t! vse-povsod pojavljajo o belem dnevu.

Dr. Fr. Hešič

Največji zvočnik na svetu

razstavljen na sedanjí radio razstavi v Londonu. Godba iz tega zvočnika se sliši štiri kilometre daleč

Preiskava o železniškem atentatu

Naporj madžarske oblasti, da bi izsledile krivce grozovitega atentata pri Bia Torbagyju, so ostali doslej brezuspešni. Izpovedi kmečkega dekleta Julije Habljevke, ki je trdila, da je bila pri atentatu navzoča, so se izkazale za neresnične in so jo zaprli, ker je vodila oblasti za nos. Českoslovaške obmejne oblasti so aretirale in predale madžarskim oblastim nekoga bivšega uradnika madžarskih državnih železnic, ki je osumljen, da se je atentata udeležil. Doslej mu pa tega še niso dokazali.

Se največ možnosti, da so prijeli enega izmed zločincev, daje aretacija nekoga inženjerja Walterja Riesena v Leobnu (Avstrija), čeprav se je takoj ugotovilo, da ni identičen z zasledovanim komunistom Leipnikom, o katerem madžarske oblasti trdijo, da je zagotovo organiziral nečloveški atentat. Riesen svoje sodelovanje pri atentatu odločno zanika in trdi, da je bil v usodni noči na Dunaju, kjer je prenočil v nekem hotelu. Pozneje pa je baje priznal, da se je potikal v okolici Bia Torbagyja in Stolnega Belega grada. Zelo ga obremenjujejo rdeče pege, ki so jih odkrili na njegovih rokah. Te pege izvirajo po mnenju strokovnjakov od ekrazita, ki se zajeda v kožo in ostavlja v njej rumene pege. Te se dajo odpraviti samo z enim kemičnim sredstvom, ki jih pa pobarva rdeče. Vsekakor so madžarske oblasti poslale v Leoben nekoliko detektivov, da bi prisostvovali zaslišanju dozdevnega inženjerja.

Fr. Ž.:

Neumnosti iz Kurje Poljane

Vem, da ni prav, da pišem same neumnosti, in vem, kako občutno s tem pisanem škodujem svojemu ugledu tako med živimi kakor po smrti in da mi zlasti zgodovina slovanskega slovstva nikdar ne bo odpustila teh neumnosti in takega pisanja.

Toda sem značaj in se značaj raiši odreče zgodovini slovanskega slovstva in ugledu med živimi in ugledu med mrti. Ne go bi se figa - mož klavarno odrekel neumnostim. To ne bi bilo pošteno.

Torej, prišel je čas letovanja. vse letuje, tu ali tam, tako ali tako. Nekaterim so pozlavitna reč noge, da jih pošlijejo na letovanje: ali z žrebili okovane v bistrske skale in kamine in kuloarie in police in prenade. polne svežega zraka ali pa brez žreblijev temeljito podkovane z revmatizmom in tako rečijo v topline, radioaktivne kakor tisoč petelinov in z jako učinkovitimi reklamami — ne vem, katero teh letovanj je nogam bolj prijetno. Drugi privoščijo oddih drugemu delu telesa, na primer žolodcu ali živcem, ali ženi ali otrokom ali za 28 dinarjev — dan žepu in rosnodarski krizi. Ali pa je fotografska kamera tista, ki gre letovat, ali kolo ali toaleta ali karkoli.

Meni pa svinčnik in beležnica silita na letovanje in grem z njima jaz, da narekujem, svinčnik piše, beležnica pa je iz jačo potrdilivega papirja. Tako potujemo.

gledamo in poslušamo, pa beležimo in zbiramo ome neumnosti, ki si z njimi žaliboj zapravljamo ugled med živimi in med mrti in nimam drugega oravčičila, nego da je to notranji nagon in sveti plamen — Bog se nas usmili!

Pa je zadnjič naneslo, da je nas tri, svinčnik, beležnico in mene, pot pripeljala v Kurjo Poljano.

Kurja Poljana je jako znamenita, katti vozi do tjaak železnica. Komur se mudi, gre raiši peš. Odlikuje se železniška proga po jako bujni rasti trave, komaj da se tračnice ločijo izmed zelenja. Pravili so, da železnica vsako leto oddaie košnico na progi potom javne dražbe, kar ji utegne vreči lep kos denarja. In so oravili, da ustavi železnica za one dni promet, kadar na orazi seno kose, suše in spravljaio.

Nam trem se je mudilo in smo šli peš. Pa nas je tik pred Kurjo Poljano pripeljal naš ekspressni oodplat mimo njive, kjer je bila posejana ajda. Pa so bili tudi to pot kakor vedno o pravem času na lico — sta vrli onegzasci in so neutrudno in jako uspešno škropili ajdo in se jim je nova brizgalna izborna obnesla. Načelnik jim je bil jako zgovoren rospod in nim je povedal, da požara niso imeli v Kurji Poljani že tri leta nobenega. Vzdihih je in dejal, da se pač nikomur ne izplača požar, katti nihče da ni zavarovan. Mežiknil je z enim očesom in dostavil, da ljudje tudi boli pa-ziio na ogem, ko nihče ni zavarovan.

Spoznal je, da sem tujeec. Za tuice imajo v Kurji Poljani vedno primravljenih par šal, da jih z njimi pozoste. Pa je dejal — hribovcem na okoli da precej nagaja suša; pomagati da si skušajo s procesijami. V Kurji Poljani pa da, hvala Bogu, izhajajo brez procesij, odkar imajo vodovod.

Mežiknil je in še se je pobahal z vodo iz vodovoda, kako zdrava da je: kdor jo dožjo nje, dolgo da živi!

Kadar je mežiknil, je bilo znamenje, da je povedal dovito in da se lahko zasmejim. Dasi je bil dovito že precej star in oguljen, sem se vendarle, upoštevaioč dobro voljo, poslužil prijaznega dovoljenja in sem se gromko zasmejal.

Ta vlnudnost je dobro dela gospodu načelniku, dobrohotno me je potrenil na ramni, namignil je z glavo proti zoreniskim

In ie z očesom zonet dal znamenje, da se lahko smejem.

S tem je bil izčrpan njegov spored: de-ial je, da so ajdo opravili in sedaj da gre-do gasit reno.

V Kurji Poljani goje še marsikako zna-čilno znamenitost, ki je vredna svinčnika in beležnice.

V dolini nad Kurjo Poljano, ondu, kjer so zaleli vodovod, izvira studenec — prečudno ima lastnost, toda jo prikrivajo svetu, ker bi jim vzela kredit. Imenovani studenec ima namreč alkohol v sebi! En odstotek alkohola! Da bi kar naravnost ta studenec prekuhalivali v žganje, teza se Kurji Poljanci še niso bili lotili. Računali so, na tam vestni račun niso obetali zmotneza uspeha. Ne žganja ne kuhaio iz studenca! Žganje kuhaio iz teza, iz onega, iz najrazličnejših stvari božjih takorekoč iz vsega vrzra. Zalivalo ga na potem iz onega studenca. Kaj ga ne bi, ko ima studenec alkohola v sebi, en odstotek, pravijo, da ga ima, in se jim račun z zalivanjem dovoli dobro obnaša.

Druga znamenitost, ki jo goje v Kurji Poljani, je čevljari, ki ima motorno kolo. Z njim se vozi po bližnji in dalinejši okolici in je motornemu kolesu primerno oblečen in izleđa naravnost dostojanstveno, kolkor pač more motorni kolesar izlezdati dostojanstveno. O njegovih čevljih sem pa čul dvojno sodbo: V štirinastih dneh da so se ločili podolati od kapic in je bilo obole treba speti s sponko, da ni noza ušla iz čevlja, kdo vem kam. Tako je de-jal prvi. Drugi pa je dejal: »Meni je pred deset meseci napravil čevlje, pa jih še nisem dal v poravilo.«

Se je prvi začudil: »Ni mogoče!« Pa je polasil drugi, ne le da je mogoče, nego da je celo res. Preozke je mi napra-vil, ne spravim jih na noze, pa stojte v omari!«

Tretja znamenitost je rospod poštar, ki so pravili o njem, da je v smetano padel. Toda v resnici ni bil padel v smetano nego so bile zgolj njegove hlače bele in plat-nene.

Vir teh znamenitosti je tekel v županovi krčmi in sta župan in njegova krčma zase znamenitost in posebel. Nova doba in iz-obražene besede niso šle brez sledu mimo gospoda župana in ko ga je sodišče nekoč vprašalo zastra in imovinskih razmer in glasu obdolženca Jurija Fištra, je odgovoril, da Jurij Fišter imovinskih razmer ni-ma nobenih, njegov glas pa da je pristojen v sosednji občini.

Enako uspešno kakor občinski pečet vihti gospod župan tudi krčmarski ključ. Pohvalili so za žandari, nobena druga krčma, da ne skrbi tako točno za policijsko uro in sicer brez naganjanja in kreka, kar z zolo kakovostjo pijače, kakršno toči ta dedec. Pohvala iz tako poklicanih ust, ka-kor so žandarska, mi je stonilevala mero spoštovanja naravnost do mere previdnos-ti, ko sem gospoda župana in krčmaria vprašal, kaj bi se dobilo za pod zob.

Dejal je, da prav vse, razen ptičjeza mleka.

Skromno sem si zaželel par mehko kuhanih jajec. Dejal je: »Tako!« in se je iz kuhinje začelo kratko prerekanje in se je gospod župan in krčmar resnično vrnil takoj: jajec da, žalibog, ni! Jajec da nimajo in ptičjeza mleka ne, druzo pa prav vse!

Oziroma, da tudi jajca imajo pri hiši. Le babe da ne utegneio. »Veste,« je povedal, »vse delo jim je prišlo na kun: outer me-delo, perilo imajo, kruh reko, pa se jim le v to gnečo še en otrok pokakal!«

Pa smo sklenili mi trije, svinčnik, be-ležnica in jaz, Kurje Poljane in njih ne-umnosti da imamo dovolj, in smo krenili naprej.

(Ilustriral Fran Škodlar)

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

LUZT-ove PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi samo

Ing. Guzelj

Ljubljana-Siška

Beljaska ulica št. 4.

LASTNA LIVARNA

IN TOVARNA ZA

»EMAJLA«

LUZTOVE PEČI

za galvanično ponika-

nje in izdelavo emaj-

liranih predmetov ka-

kor: hišne številke,

občinske in uradne na-

pise itd.

Sprejmejo se zastop-

niki!

Tel. 3252 Lutzove peč

243

Marcel Ray:

Iz Pariza v Berlin

Odkar obstoji enotna Nemčija, bosta predsednik francoske vlade in sunanji ministri prvič gosta berlinske vlade in nemškega naroda. Varnost tega sestanka ni uspeh, ki se pričakuje od njega, bosta zavisla deloma od politične modrosti odgovornih državnikov, deloma pa od podpore, ki jo bodo slednji našli v javnem mnenju obeh držav.

To potovanje je še samo na sebi dogodek prve vrste, ki bo močno vplival na mišljenje obeh narodov. Kdo bi si bil upal ob koncu vojne napovedovati tako izpremembo v teku tako malo let? Clemenceau ni niti sanjal o tem, enako ne Wilson. Stresmanu si je želel tega velikega dokaza pomirjenja, pa ga ni doživel. Samo osem let je minulo od svojine v Poruhurju. V teh osmih letih pa je bila odpravljena vojaška kontrola nad nemškimi oboroževanjem, Nemčija je postala članica Društva narodov in je podpisala lokarnski dogovor, reparacije so bile ponovno zmanjšane, Poranije je izpraznjeno, obnovila se je evropska mirna in Hooverov moratorij da sluti popolno razveljavljanje vojnih dolgov. Bojovito razpoloženje je postopoma izgubljalo tla in se usikalo mirovnemu duhu, do kler ni prišlo od tega, da si večerjajši sovražniki izmenjavajo posete, ko jih je zblizala skupna nevarnost in medsebojna dobra volja. Lahko se sicer reče, da napredek ni zadosten, ni pa mogoče trditi, da se položaj ni izboljšal. Še globlje izpremembe se obetajo in bodo gotovo tudi prišle.

Podoba je, da so milijoni Nemcev živeli v pričakovanju čudeža, ki naj bi jih osvobodil spom versajškega mira in jih pripeljal v dobo, ko Nemčija še ni poznala poraza. Ti Nemci niso opazili, da se to čudo že dogaja od leta do leta in da se je po velikem delu že izpolnilo. Ako njihova domovina s tem ni mnogo srečnejša, je drugo vprašanje in tudi drugim narodom ni ravno najboljše postalo. Drugačen čudež, kakor ta, da se trudimo sodelovati in ohraniti dobro voljo, pa ni mogoče. Državniki niso budodielniki, ako ne bodo bili samo šarlatani. Že to je dovolj, da nadaljuje svoje delo zaspavanja, obdani od vseh strani z nezaupevanjem in nepotrpečljivostjo, ki gotovo ne pospešuje njihovih stremeljenj.

Zato se ne more pričakovati, da bi francoska ministri prinesla v Berlin nove pogodbe in presenetljive prodloge, ki bi izpremenili stanje stvari. Te moči nimata. Laval in Briand sta julija meseca povedala svojim nemškim tovarišem vse, kar sta jim imela povedati. Položaj se po razgovoru v Parizu in Londonu ni izpremenil, razen v toliko, da se je gospodarska kriza še pesterila v večini držav. V enem svojih prošnjih članov sem razložil, zakaj dolgoročna posojila, ki jih Nemčija nujno potrebuje, v najbližji bodočnosti še niso mogoča. Ako bi šlo za zasebno posojilo, zanj ni zaupanja francoskih denarnih krogov, ako bi pa šlo za posojilo, ki bi se ga udeležila francoska država, pa zopet Nemčija ne more dati potrebnih jamstev. Ni dvoma, da smo v tem pogledu še vedno na isti točki.

Vkljub temu pa bi bilo absurdno trditi, da berlinski razgovori nimajo pomena in namena. Njihov pomen — ponavljam — tiči v dejstvu, da francoski ministri nastopajo potovanje, ki nima precedenca in da jih pri tem podpira francosko javno mnenje, njihov namen pa je, poiskati sredstva za zboljšanje francosko-nemških odnosov in omogočiti za posojila, kar je danes še nemogoče. Vkljub nasprotstvu političnih taz, ki jih je v Ženevi podprta Curtiusov govor, sta obe vladi priznali, da lahko sodelujeta na poslovnem polju in v trgovinskem duhu, da se tako izrazim. Treba je reči resnico: francosko-nemški sporazum je poslovni značaja. To je celo največji posej tel dobe, pravim celo, da je edino važen posej, ker vsebuje vse druge.

Ta veliki posej pa mora dozorevati postopoma, s čimer seveda ni rečeno počasi. Treba je ustanoviti kot posledico berlinskih pogajanj stalno komisijo za proučevanje nemško francoskih zadev, ki bo združevala predstavnike obeh vlad in zastopnike zasebnih interesov. Ideja se zdi posrečena in taka komisija bo gotovo imela dovolj dela. Proučevati bo morala n. pr. to, kar včasih imenujemo v Franciji z zelo protiranim izrazom, riziko nemškega dumpinga. Nekatere nemške industrije in nekatere industrije so v položaju oseb, ki so včasih videli boljše dneve in ki morajo danes za vsako ceno prodajati svojo zlatino in rodinske dragocenosti, da pridejo iz zagate. To pravim brez vsake satirične primosi. Na ta način prihaja na francoski trg nemško blago, ki se nudi globoko pod ceno. Francosko proizvodstvo in francoska vlada dobro veda, da se ta evakuacija nemških vrednot izvršuje iz poštenih nagibov in pod pritiskom potrebe, vendar pa je prirodno, da se skušata obraniti tega in to bi morali razumeti tudi v Nemčiji. V čem naj bo ta obramba? V povzemanju tarifov ali v kontingentiranju? Ta dva načina sta v nasprotju s tendencami Društva narodov in evropske unije. Očividno bi bilo boljše zaupati to skrb osebizmu, ki bi preiskal vsak primer posebej in bi dopuščal iz države v državo le blago po cenah, ki so v skladu z njegovo resnično vrednostjo. Ta metoda bi gotovo prišla ministru trgovine, da ji prilagodijo svoje tarife in bi bile gotovo celo v korist novi carinski politiki.

Slitne metode bi se lahko uporabile za razvoj industrijskih zvez, za izmenjavo nekaterih kmetijskih pridelkov, za zboljšanje mednarodnega železniskega in parniškega prometa ter bi z izvestnimi pogoji privedle do poskusa sodelovanja bank in denarnih zavodov.

Vem, da te perspektive ne bodo všeč mnogim Nemcem; posebno pa bodo razburjale ono nemško mladino, ki živi od revolucionarnih vizij. Ako bi imel priliko govoriti tem mladim Nemcem, bi jih prosil, naj obrnejo svoje poglede na nedavno preteklost in naj iz dogodkov preteklosti sklepajo na uspeh bodočnosti. Prepričan sem, da bi dalekovidejši izmed njih spoznali, da je metoda postopnega zbliževanja pozitivna in pametna ter da jim nudi varno zagotovilo za one globoke izpremembe, ki so predmet njihovih vizij.

V trenutku, ko to pišem, so politični nazori Francije in Nemčije o reparacijah, o razorožitvi, o varnosti in o panevropskem statusu še močno različni. Vendar pa so zelo napredovali v primeri z letom 1923., ko je vzajemno nerazumevanje bilo popolno in ko je človek Stressemannovega kova deloval pod večno grožnjo atentatov. Že zgoraj sem pripomnil, da se je Nemčija v petih osmih letih osvojevala vsaj polovico najhujših obveznosti iz versajške mirovne pogodbe. Imejmo pogum in priznajmo, da tega uspeha, ki ga Nemci zaradi svoje ibsenke miselnosti ne cenijo dovolj, ter zahtevajo vse ali nič, ni v glavnem pripisovati niti sposobnosti nemških državnikov, niti radodarnosti francoskih politikov. Za uspeh se imajo zahvaliti dalekovidnosti enih in drugih pod pritiskom okoliščin, ki so bile silnejše nego ljudje. Globoko sem uverjen, da bodo prihodnja leta, ako se nam posreči prebroditi nevarnost vesoljnega poloma, prinesla v ustroj in organizacijo Evrope še globlje izpremembe, kakor jih je prinesla doba od 1923 do 1931. Mislim, da je zavest obeh narodov že več ali manj pripravljena na te izpremembe in

da se bo novi svet stvaril sam iz seba. Vem, kako in v koliki meri bi se dalo porušiti v Nemčiji nekatere trdovratne predsodke, nekatere v duhovnih milijonov globoko vkoreninjene legende. Pred vsem prepričan, da je pretežna večina Francozov po vojni prazeta z željo, držati Nemčijo v ponižanju, da zanje evropska unija ni nič drugega, kakor sredstvo za hegemonijo in da v ženevskih debatah ne iščejo drugega kakor pretveze zoper razorožitev. Ta slepa nezaupljivost, ki pa ima v ostalem tudi v mnogih francoskih krogih svojo nasprotno stranko, je v Nemčiji rezultat vojne psihoze in bojarni popolne okrožitve.

Kdor potuje po Franciji, ima priložnost spoznati, da je francoski duh popolnoma različen od tega, kakor si ga predstavljajo Nemci. Vsaj devet desetih Francozov je groza pred vsako novo vojno in ravno ta groza pojasnjuje njihovo zahtevo po varnosti, ki jo druge države smatrajo za okosrčno. Francozi so takisto malo naklonjeni politiki ekspanzije in hegemonije ter vsaki ofenzivni zlorabi političnih dogovorov, ki so stopili na mesto starih državnih zvez. Lahko grem celo tako daleč, da trdim, da bi odklonili vsako obveznost, izhajajočo iz teh povojnih dogovorov, ako bi prišla v nasprotje s kako odločbo Društva narodov. Z drugimi besedami: Francoski narod sprejema predvsem tak aranžma, ki ga lahko smatra za združljivega s svojo miroljubnostjo. Zelo je navezan na ustanovljeni red, ne toliko, da brani ugodno pozicijo, kakor da se lahko ogne novim neprijetnim izkustvom in novim nevarnostim. Zato ne zaupa skrajnim doktrinam in ve, da ekstremni nacionalizem ne vodi do tega, česar bi si zdrav narod želel.

Prvi pogoj za resnično sodelovanje obeh držav pa je, da se Nemčija odvme od napadalnega nacionalizma, ki je koren nezaupanja in zla ter strup za vso Evropo.

GOSPODARSTVO

Pomen hmeljarstva za gospodarstvo naše banovine

Nekateri se spodbujajo nad tem, da se trati prostor v časopisu za hmeljarstvo. Res je neposredno zainteresiranih le nekaj tisoč gospodarstev, posredno korist pa ima od te panoge našega kmetijstva mnogo širši krog ljudstva.

Samo letošnji pridelek bo prinesel dobrih 6 milijonov dinarjev v naše kraje. Malo je sicer te v primeri z letom 1926, ko je prišlo za hmelj v našo banovino 200 milijonov dinarjev. Če pa upoštevamo slabe prodajne možnosti drugih pridelkov naše banovine, vidimo, da je hmelj kljub krizi vendar močna postavka našega kmetijstva. Res, da povprečna cena 10 Din za kg še vedno ne krije pridelovalnih stroškov, toda kdo pozna kakšno panogo našega kmetijstva, ki bi bila aktivna. Pri izkupičku 8 milijonov je delo naše hmeljarstvo še vedno z izgubo najmanj šestih milijonov, vendar pa znaša 8 milijonov, ki pridejo v naše kraje, močno poživitev gospodarstva.

Cela 2 milijona izkupička za hmelj sta šla za obiranje med najbujnejše prebivalstvo štajerskih dolenskih krajev. Čeprav ni položaj naših hmeljarjev kar nič zavladal vredni, vendar vršijo za te kraje že pol stoletja važno socialno nalogo. Tretji milijon je izšlo naše hmeljarstvo za premožni in je povečalo konzum premožni in dalo prilike razvijanju za delo in zaslužek. Ostalih pet milijonov so dobili gotovo tri četrtine trgovci, obrtniki in denarni zavodi za kritje obresti in dožgov. V dobrih letih so služili ceni, v hramilnicah naložili hmeljarski milijoni prav dobro naša donatna obrti in trgovini. Prav tako so bili pri poslabšanju konjunktura hmeljarji dobri in zanesljivi uporabniki odvignega kapitala drugih hranilnic, ki ga ni bilo drugje lahko varno in plodonosno naložiti.

Iz navedenih kratkih dejstev je razvidno, da je naše hmeljarstvo zelo važna panoga našega narodnega gospodarstva, ki bogati naše narodno premoženje. V zadnjih šestih letih je prineslo v deželo nad pol milijarde dinarjev in pomagalo v izdatni meri k gospodarskemu dvigu naše banovine.

Tedenski borzni pregled

Dinar je čvrst — Okrepitev državnih papirjev.

Ljubljana, 26. septembra

Promet v devizah na ljubljanski borzi je bil v minulem tednu zopet manjši; znašal je 16,9 milijona Din proti 20,5, 16,9, 24,9 in 16,6 milijona Din v predhodnih štirih tednih. Curih, ki je bil v začetku tedna čvrstejši in je notiral v torek 1105,35 do 1108,05, je v sredo zopet popustil na 1103,25—1106,55, v četrtek je padel dalje na 1100,25—1103,55, a včeraj oslabil. Tako Dunaj od 795,07—797,47 v ponedeljek na 790,87—793,07 včeraj, New York od 5646,80—5663,80 v ponedeljek na 5610,26 do 5627,26 včeraj, Pariz od 221,56—222,22 v ponedeljek na 221,06—221,72 včeraj, Trst od 296,06—296,96 v ponedeljek na 285,57—286,47 včeraj. Zlasti je, kakor nam kažejo te številke, občutno oslabil. London ta teden, razen v ponedeljek, ni notiral. Prav tako ni notiral Berlin. Prilicna oslabilost deviznih tečajev kaže, da je dinar zopet čvrst. Kakor povzemamo iz inozemskih poročil, se je na evropskih borzih že precej polegla nemir, ki ga je sprožilo padanje funta sterlinga, dasi je funt sterling ves teden stabilen. Tudi nemška marka je na mednarodnem trgu precej popustila.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je prišlo do preokreta v državnih papirjih. Vojna škoda, ki je v predzadnjem tednu zaradi velikih ponudb zelo popustila in je bila slabša tudi še ta terek, ko se je zaključevala med 245 in 256 za aranžma, se je v sredo zopet dvignila, kar je bilo itak pričakovati, ker za njeno padanje ni bilo nikakega stvarnega razloga. Trgovala se je Vojna škoda za aranžma v sredo med 260 in 295, v četrtek med 294 in 305, a včeraj že med 295 in 310. Po zvišanju cenah se je zaključevala tudi za kaso in za december. Promet v Vojni škodi je bil prav živahen. Prav tako sta se okrepila 7% in 8% Blair, 7% Blair, ki je bil zaključen v sredo še po 50, je imel včeraj naj-

višji zaključek že po 57. Ob zelo čvrsti tendenci se je zaključil včeraj 8% Blair po 65.

Zasebni papirji v Zagrebu niso zabeležili kakih pomembnih izprememb. Od bančnih vrednot so se zaključevale minil teden: Poljo po 52 in 52,50, Union po 147, Jugo po 67, Srpska po 188 in nazadnje 187, Zemaljska po 114, Ljubljanska kreditna po 120, Prastrediona po 857,5 in Narodna je imela en zaključek po 4000. Industrijski papirji so se trgovali: Slaveks po 25, Sečarana Osijek po 180 in 200, potem po 180 in nazadnje po 170, Vevče po 120 in nazadnje po 110, Trbovlje po 170 in potem po 195 in 200, Jadranska plovstva po 460. Dočim so torej ostali bančni tečajji skoro neizpremenjeni, je bilo tržišče z industrijskimi vrednotami nekoliko nemirnejše. Oslabele so Vevče in Sečarana, a Trbovlje so bile zopet precej čvrste.

Kako je opremljati prošnje za izdajanje uverenj v svrhu carinskih olajšav.

Ministrstvo trgovine in industrije, industrijskoobrotni oddelček, v Beogradu je izdal naslednji razpis: »Zaradi hitrejšega poslovanja v industrijskoobrotnem odelcu ministrstva trgovine in industrije in zaradi vodstva statistike uvoza pri izdajanju uverenj za carino prosti uvoz, odnosno za carinske olajšave ob uvozu, se opozarjajo vse zainteresirane tvrdke, da morajo v bodoče vloge, s katerimi prosijo za taka uverenja, vsebovati poleg ostalih tudi naslednje povsem točne podatke: a) točen naslov prosilca, ki uvaža blago; b) točen naslov oddajatelja; c) označenje blaga; d) koliko komadov; e) čisto teža; f) odhod se uvozi; g) cena v inozemski valuti, obračunano v dinarjih. Prošnji je treba vedno priložiti potrdilo zbornice, originalno fakturo in pa dva prevoda fakture. Ako nastopa pooblaščenec, je treba priložiti pooblastilo. Ako je to mogoče, je treba vedno priložiti črte ali sliko uvoženega predmeta. Kadar se zahteva uverenje za uvoz kompletnih instalacij, je poleg navedenega treba priložiti tudi tri izpise spiska materiala za načrt. Kakor originalne fakture tako je treba, da so tudi njihovi prevodi, spiski materiala, skice in slike overljeni s stampljko in podpisom prosilca. Enega prevoda ni treba kolkovati, ostale pa je kot priloge kolkovati s koliki po 2 Din, kolikor niso že kolkovane. Podjetja, ki za htevanje uverenja za uvoz materiala v smislu komisijskega poročila (točka 6. XV. del carinske tarife), morajo v prošnji vedno navesti številko pozicije komisijskega poročila, kamor spada ta material, kakor tudi, koliko tega materiala je že uvožena do istega časa iz navedenih pozicij. Računati je pravico do uvoza za eno leto. Pri uvozu armiranih kablov je treba vedno priložiti tudi vzorec in plameno kuverto, katero potem zapečati ministrstvo. Pri pomnima se, da se bodo vsa rešenja, v kolikor se bodo stranke obračale osebno na ministrstvo, poslala strankam preko pristojnih oblastev, a ne osebno. Zaradi tega si morajo tvrdke pravočasno preskrbeti potrebna uverenja.

Razpored pridobitne in pavšalnega davka na poslovni promet za davčno leto 1931, ie razrznini na vvozel davčnim zavazancem med občinskimi uradnimi urami v času od 28. t. m. do všteteza 5. oktobra pri davčni uravi za mesto v Ljubljani. Vodnikov trz 5. I. nadstropie. soba 3. — Vsi davčni zavazanci so. odnosno bodo še posebej obveščeni o uvozovalni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalozi (obvestili). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavazaneec lahko pritoži v roku 30 dni po prejetem plačilnega nalozu. Kolek za pritožbo 20 Din.

Stanje Narodne banke. Iz kazisa Narodne banke od 22. t. m. vidimo, da je podlaga v času od 15. do 22. t. m. zmanjšala za 25 milijonov na 1992,66 milijona Din. Istočasno pa je padel tudi oblok novčanje na 64,31 milijona na 4890,74 milijona Din. Skupno kritje znaša 36,85%, le v zlatu pa 28,58%. Ostale važnejše postavke so (v milijonih Din): v oklenatih razlike nasproti stanju 15. t. m.): Aktivna: posojila 1700,02 (+ 8,72); začasni avanzji glavni državni blaginji 470,00 (0). Pasiva: obveznosti po vidu 516,73 (+ 47,64), od tega nasproti državi

122,37, po številih računih 821,21 in po raznih računih 78,14; obveznosti s rokom 702,42 (27,75).

Sadni ogled v Laškem. Kakor je bilo že javljeno, priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Laškem ob sodelovanju obeh podružnic Kmetijske družbe v Laškem in pri Sr. Krštofu v nedeljo in ponedeljek 4. in 5. oktobra v prostorih laške narodne šole javen sadni ogled (sadno razstavo). Med sadjarji obsežnega laškega okoliša vlada za to prireditve veliko zanimanje, saj je baš sedaj po širih letih, odkar so imeli sadno razstavo, sadje tako lepo in obilno obrodilo. Sadjarstvo je v teh krajih v zadnjem desetletju zelo napredovalo. Opaža se to zlasti na finih sortah, ki jih z vso skrbnostjo gojijo tamošnji vzorni sadjarji. Ker je z ogledom združena tudi prodaja sadja na drobno in debelo, bodo gotovo segli po lepem in okusnem sadju številni trgovci in privatni interesi. Obojim bo dana prilika, da se preskrbijo s sadjem za zimo. Na razpolago bodo poleg namiznih sort tudi prvovrstna modna jabolka (bobovec), ki jih bo tudi velike množine na razpolago. Poleg razstavljenega sadja in sadjarskega orodja bo imel sadni ogled tudi svoj vrnarski in čebelarški oddelček. Prireditveni odbor, sestojel iz zastopnikov vseh treh navedenih podružnic, si je stavil nalog, da nudi širšemu občinstvu priliko, da se na lastne oči prepriča, kako obilna je izbira finega namiznega in dobrega mošnega sadja, in cenjenim posetnikom omogoči direktno nakup sadja od pridelovalca. Prav tako tudi onim, ki hočejo naročiti sadje v kupčijske svrhe.

Ustanovitev Zveze mlinarske industrije. V Beogradu so imeli sestanek zastopniki raznih mlinov, katerih kapaciteta znaša 190 vagonov, in so se razgovorili o ustanovitvi Zveze mlinarske industrije. Sklenilo se je, da se Zveza ustanovi. Sprejeta so bila vsa pravila in voljena upravni in nadzorni odbor.

Preklike občnega zbora. Izredni občni zbor Tovarne portlandskega cementa, d. d. na Dovjem, sklican za 30. t. m. v prostore podružnice Jadransko-podunavske banke v Ljubljani, je preklican. Zbor se bo vršil pozneje.

V sadrni register sta se vpisali: Pažniška in godna zadruga v Zapolotnu, r. z. z. o. z., in enaka zadruga v Zelimljah, r. z. z. o. z.

Potrjeni poravnavi. Potrjena je poravnava, ki jo je sklenila tvrdka Hrepeniuk, trgovina z mešanjem blagom v Konjicah, s svojimi upniki tak, da je prvenstvene terjatve plačati v celoti, ostali upniki pa dobi 40 odstotno kvoto, plačljivo v 10 enakih mesečnih obrokih s pričetkom 60 dni po pravomoni potrditvi poravnave. K poravnavi je pristopil kot porok in plačnik Wagner Friderik, industrialec v Konjicah. — Poravnalno postopanje dolžnika Preisa Karla, trgovca s poljštvom v Mariboru, je končano in je poravnava potrjena.

Zvišanje diskonta v Danski. Z včerajšnjim dnem je danska narodna banka zvišala svoj diskont od 4 in pol na 6 odstotkov.

Prihodnji teden se bodo morda postavila uradna notiranja na berlinski borzi. Iz Berlina poročajo, da se bodo, kakor je izjavilo borzno predsedstvo, po razisnitvi sedanjega položaja po možnosti zopet postavila uradna borzna notiranja. Končni sklep o tem se je prepustil berlinskemu borznemu predsedstvu, ki se bo o tem razgovorilo s predsedstvi ostalih borz.

— Dobava. Gradbeni oddelček direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 40.000 kg kovaškega koksa. — Direkcija državne železnice Varsaj sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 150 plošč železne pločevine, 15 komadov nepremičljivih dežnih plašev in kopirnega papirja, do 4. oktobra glede dobave stroja za izdelovanje ledu; do 7. oktobra pa glede dobave medenastega materiala in dinamo žice. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 1. oktobra ponudbe glede dobave 20.000 kg portlandskega cementa, 900 kg zakovic in 6000 m bakrenih vrvi. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. oktobra ponudbe glede dobave 800 kg steklarskega kleja, 100 m² šip za okna, rešetk, štedilniških plošč, robidnic, ključavnic, menjalcev toka in žitnih krtač. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 2. oktobra ponudbe glede dobave delov koles; do 8. oktobra pa glede dobave raznih aparatov, klingeritnih plošč, 50 kg grafit, 250 kg podloženih plošč, 200 komadov podkev, 300 komadov žarnic in 130 komadov ognjenih cevi. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 5. oktobra ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida.

Borze

Curih. Pariz 20.20, London 19.50, New York 511.50, Bruselj 71.25, Milan 26, Madrid 46.40, Amsterdam 205, Berlin 116, Dunaj 72, Sofija 3.70, Praga 15.15, Varšava 57.40, Budimpešta 90.025.

Hmelj

Zalec, 26. septembra. Zamočan položaj na mednarodnem denarnem trgu ovira trgovanje, ker se kupci inozemci. V kratkem je pričakovati zopet živahnjšega povpraševanja.

Blagovna tržišča

Novosadska blagovna borza (26. t. m.). Tendence neizpremenjene. Promet 35 vagonov. Pšenica: slavonska, 78 kg, 24% 215 zaključek. Vse ostalo neizpremenjeno. — Budimpeštanska termalska borza (26. t. m.). Tendence prilajna, za turšico mirna. Promet miren. Pšenica: za december 10,27—10,29, za marec 11,52—10,58. Rž: za december 10,56—10,60, za marec 11,56—11,58. Turščica: za maj 12,87 do 12,88.

Mariborski trg (26. t. m.) je bil izredno založen. Govedina s kostmi se je prodajala po 6 do 14, teletina s kostmi po 10 do 16, svinjina pa po 10 do 16 Din kg. Bučno olje je bilo po 13 do 16 Din liter, jajca po 1 do 1,50 Din, koštanji po 2,50 do 3 Din kg, orehi 18 do 22 za 1 Din. Kokoši so se prodajale po 30 do 35 Din, par piščancev po 30 do 50 Din, goske po 40 do 60 Din, race po 50 Din par, purani po 50 do 60 Din, domači zajci po 8 do 35 Din. Na trgu je bil tudi en voz suhe robe. Dalje je bilo 16 vovoz sadja po dosežanih cenah. Na Votnikovem trgu je bilo 10 vovoz krompirja (kg po 1 do 1,50 Din, 5 vovoz čebule (kg po 3—5 Din), 8 vovoz zelja (po 0,75 do 1 Din glava). Dalje so pripeljali na trg 6 vovoz sena (po 75 do 85 Din metricki stot), 7 vovoz olave (70 do 80 Din), 1 voz ržene slame (60 Din). Na Vojakniški trgu je 28 članov špeharske Vnovčevalnice pripeljalo 68 svinj. Cene kakor zadnje soboto. Kot napredek smo zabeležili, da ima zadruga edeja lastni tovorni avto za prevažanje svinj v mestne klavnice, zaradi česar se živali ne množijo in ne izmučijo več kakor poprej na vovozih.

OBLAČILNICA

Da smo postavili most

med nizko ceno in visoko kvaliteto, v tem tiči skrivnost našega uspeha. V Vašo korist bo, če posvetite pozornost temu našemu oglašju in se prepričate, zakaj sledi damski in moški svet našemu klicu:

11805

OBIŠČITE „ILIRIJO“!

„ILIRIJA“

NA OBROKE I LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni svet

Javljamo žalostno vest, da je umrl v petek, dne 25. t. m. ob 11. uri zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajoče, po daljši mučni bolezni naš nad vse ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

JOSIP PRIMC

nadrevident drž. žel. v p. in posestnik

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 27. septembra 1931 ob 4. popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

11823

V Ljubljani, dne 26. septembra 1931.

Žalujoči rodbini:

Primc in Sever ter ostali sorodniki

Iz življenja in sveta

Harbin in Mukden

Znani nemški pisatelj Hans Jacob je postal našemu uredništvu še pred izbruhom spora med Kitajsko in Japonsko serijo zanimivih člankov s svojega potovanja po Daljnem vzhodu. Danes priložujemo prvi članek, ki bo nedvomno zanimal naše čitatelje.

Mukden, v začetku septembra.

Če utegnem v Harbinu ostaviti ekspresni vlak za nekoliko ur, skočim pred postajo v enega številnih ameriških avtomobilov in se popelem na ogledovanje. Harbin je središče velikih podjetij, a vsem nedostaja stanovitne podlage — tega so krive spremenljive in negotove okoliščine. Harbin je kakor mesto kopalcev zlata. Sem prihajajo od blizu in od daleč lovci in trgovci s kožuhovino, veliki posredovalci in pustolovci. Mesto spekulantov.

Japonski general Hajashi, ki je na lastno odgovornost ukazal na Koreji stacioniranim četam pohod v kirinsko pokrajino

Zabavišče za vse, ki jim je bilo razkošje in udobje skopo odmerjeno, pa hočejo sedaj uživati »dobrote civilizacije«, med katere spada v prvi vrsti gotovo igralnica. Samo ob sebi umevno je, da ne moreš po bežnem posetu izreči sodbe o gradnji in temelju ali celo o gospodarskem pomenu kakšnega mesta. A potovalcu niti ni do tega: gre mu za vtis »na prvi pogled«, za ozračje, ki naj vpliva neposredno nanj...

Tu je poslopje Yacht kluba ob Tsungarifu in v daljavi se bočijo loki železniškega mostu, enega najvažnejših na Daljnem vzhodu, ki sta ga med rusko-japonsko vojno dva japonska majorja hotela pognati v zrak. Atentat so pravočasno preprečili, a most kakor sploh mandžurska železnica proga, glavna žila Mandžurije, sta ostala cilj mnogih aspiracij z nemirojubilnimi, pa tudi miroljubnimi sredstvi...

V Harbinu je veliko ruskih emigrantov: v Harbinu je kitajska četrt, o kateri ne vedo, šteje li sto tisoč ali dve sto tisoč prebivalcev. (Takšne razlike nimajo pri številkah, ki se bavijo s Kitajsko, nobene

vloge. Ameriški profesor Willcox je cenil prebivalstvo Kitajske na 300 milijonov — toda pomota za okroglo sto milijonov je po njegovih lastnih navedbah povsem možna. Če pomislimo, da štejeta Francija in Nemčija skupaj okrog sto milijonov prebivalcev, lahko izmerimo enega izmed problemov Daljnega vzhoda!) Cela vrsta cest ima evropski značaj. Poslušaj in vprašaj: Harbin je eldorado pustolovcev in oporišče Rusov, ki sede v upravi železnice. (Vse se spominja še spora, ko so ruske funkcije odstavili. Rusija je poslala svojo vojsko, Kitajci so morali popustiti.) Na peronu pred postajo kadi pipo Kitajec z nepredirnimi, stoletnim obrazom. Morda je opij...

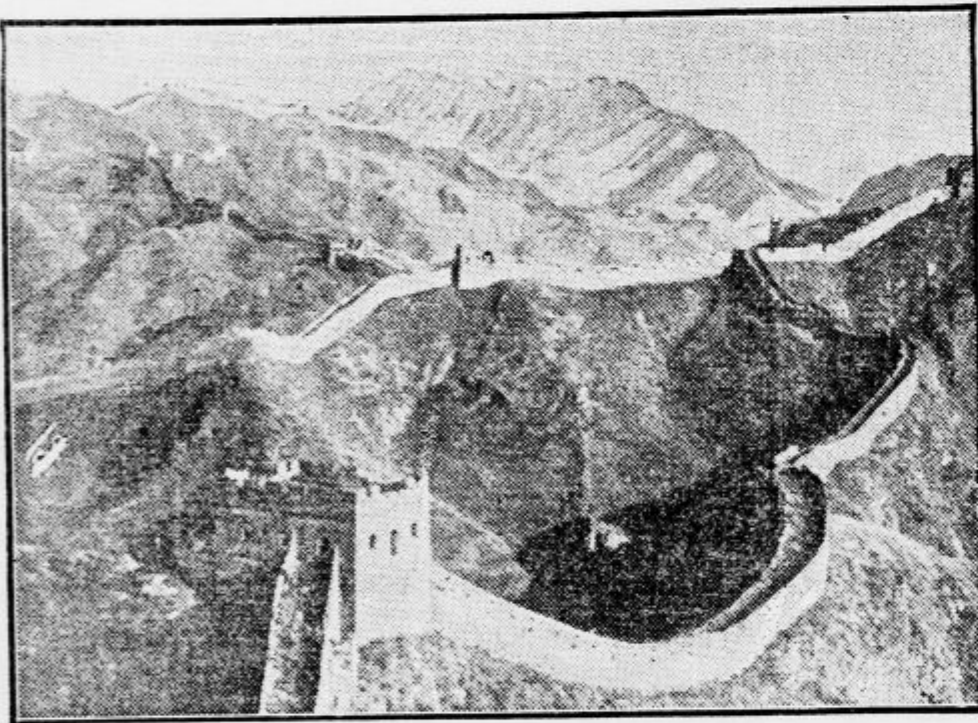
V Mukden se uveljavlja že japonski vpliv. Hotel Yamato bi lahko stal v Londonu, Berlinu ali Parizu. Okopljem se in obrišem, vzameš rikoš ali avto, da si ogleš cesarske grobove. Greš mimo modernih poslopij, ki te presenečajo. Tu je policijska palača, iz rumenega peščenca, prekomoderna, čista, stvarna, krasna. Nje nasproti neko upravno poslopje itd. Že tu začneš uvidevati, da bi morali na Daljnem vzhodu govoriti manj o evropskem nego o ameriškem vplivu, kadar gre za zadeve »civilizacije«.

Cesarski grobovi vplivajo v osamelosti parka s stoletnimi drevesi predvsem z zaključnostjo arhitektonske koncepcije. Svetišča in vrata so silna v svoji zgradbi. Pred njimi kameniti sloni, osli, konji, nepopisno živi. Na strehah svetlišč živalski ornamenti, ki so groteskno naturalistični. Zapreš oči — čas je tu obstal.

Nekoliko sto metrov dalje se zdi, da je čisto nasprotno. Ogromna mreža iz bodeče žice s izolatorji: to pomeni, da se da v mrežo pognati smrtonosni tok visoke napetosti. Kdo stanuje v tej hiši, katere streha se sveti med visokimi drevesi? To je poletna rezidenca »mladega maršala«, sina maršala Čangsolina. »The Young War Lord«, Čangsuellian, je gospodar treh rodovitnih mandžurskih provinc. Pravijo, da je mladi maršal, ki nastopa na dinejih v čast odličnim gostom v smokingu in s trakom častne legije, orodje v rokah svetovalec svojega očeta, ki je, kakor znano, poginil pri dinamičnem atentatu na njegov vlak. Če se hoče baviti s tem problemom, moraš pričeti z razjasnjevanjem političnih prilik na Kitajskem. In to ni povsem preprosto... Niso zaman napeli bodeče žice s smrtonosnim tokom okoli njegove poletne rezidence.

Se pogled v kitajsko četrt. Ne glede na vse drugo imaš vtis, ki ga pretreša povsed na Kitajskem: ljudi mrgoli, mrgoli otrok, mož, žena... Utopiš se v vrtincu človeške množice. Nazorneje ne moreš živeti, kaj je »preobilica prebivalstva«.

Potem stopiš spet na postajo in dalje proti vzhodu. Zvečer se boči že v srenjinjajočih se barvah blesteče korejsko nebo nad vlakom.

Kitajski zid pri Kupejku v bližini Mukdena

Lastnega otroka umorila z gladom

Dunajsko porotno sodišče obravnava ta čas prav tako grozovit kakor nektrav primer detomora.

Obtoženka, 27-letna služkinja pri županu v nekem kraju blizu Dunaja, Marija Pubeč je imela že dva otroka s kočijama Kindlom in se je čutila v tretji mater. Za prva dva otroka je skrbela njena svakinja na Dunaju, ker pa ni bilo pričakovati, da bo prevzela še tretjega in ker ji kočijaž, ki je bil sam reven kakor cerkvena miš, ni mogel nuditi nobene podpore, se je služkinja v svoji stiski odločila, da novega otroka spravi s sveta. Svojo nosečnost je skrivala, kolikor je mogla, in je porodila zdravega dečka, ne da bi kdo kaj opazil.

Novorojenca je zavila v vrečo, nato je šla opravljati svoje običajno delo, kakor

da se ni nič zgodilo. Šele naslednjega dne je stopila k otroku, ki je še živel, potem ga je ostavila, ne da bi mu dala jesti. Tretji dan se je svojega početja menda ustrašila in ga je hotela dojeti — pa ni imela mleka. Zvečer je bilo dete mrtvo. Pripravila je kartonasto škatlo in ga položila s podobami svetnikov, ogrlico s križem in rožnim vencem vanjo, ker ga je hotela ponoči sama pokopati. Ko je za hip odšla, pa so truplo odkrili in seveda obvestili orožnike, ki so služkinjo aretirali. Porota še ni izrekla sodbe nad nečloveško materjo.

Krasno perilo

za gospode in sploh vse modne potrebščine kupite znano najcenejše pri

Drago Schwab, Ljubljana

Zora Voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak zašč. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez pošt. nine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radičeva (Duga) ul. 32.

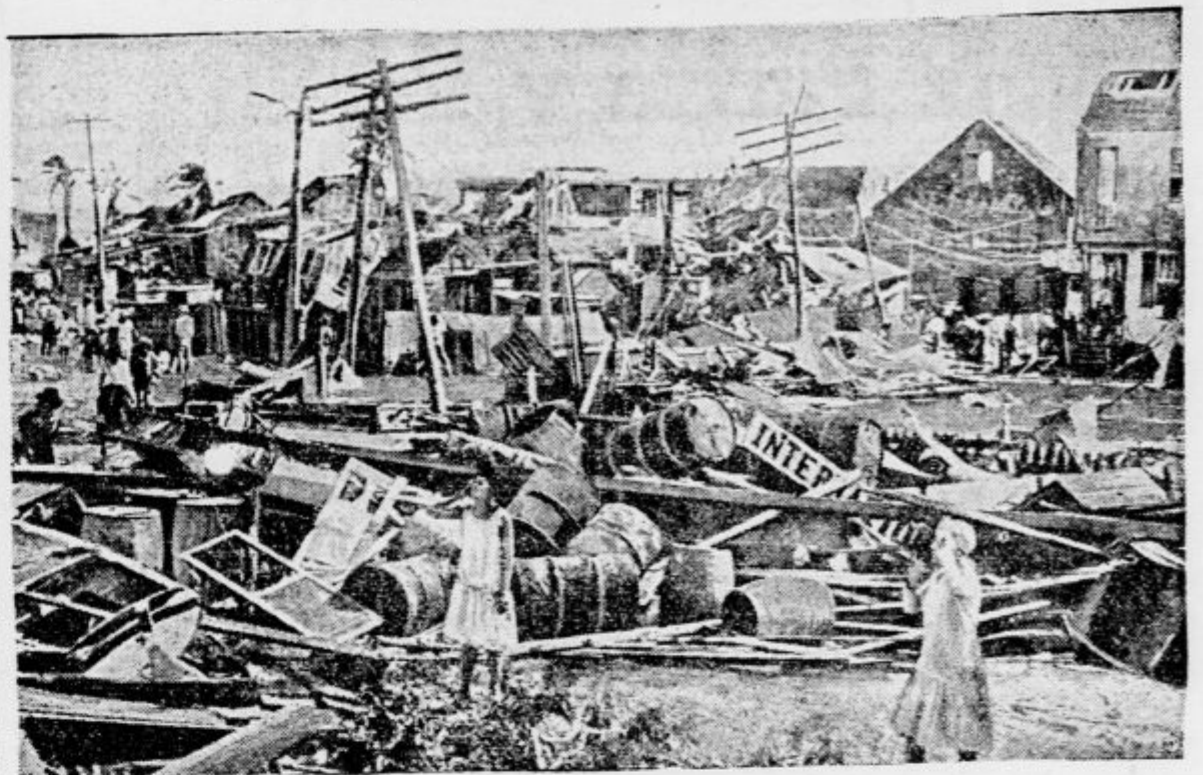
Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Nedelja na pariški kolonijalni razstavi

Nedelja je dan najvišjega obiska na pariški kolonijalni razstavi. Pol milijona in več posetnikov je ta dan običaj. Slika na levi nam kaže naskok obiskovalcev na postajo Saint-Lazare, odkoder se popeljejo do razstave; slika desno nepregledne vrste avtomobilov pred vzhodom na razstavo. Od zgoraj navzdol prizori z razstave: Parižan je prišel po svojo družino na postajo; obiskovalca provokujeta načrt razstave, preden vstopita; prodajalec kolonijalnih pokrival; malo prigrizka in počitka pri mizi; isto na improviziranih sedežih pred paviljonom, ker so vsi drugi sedeži zasedeni.

Strašne posledice nevarne katastrofe

Prva slika, ki kaže ruševine mesta Bilize v Britskem Hondurasu

Peklo v ameriških ječah

Bičanje in mučenje na dnevnem redu — Vzganjanje jetnikov od slabega k slabšemu

(Od našega newyorškega poročevalca)

Amerika je divja dežela. Tu se dogaja toliko umorov, napadov in zločinov vseh vrst in zločince pride tako poredkoma za zamrežena okna, da brez dvoma zasluži kazn, ki mu jo odmerijo.

A istočasno vemo, da so moški v ječah izpostavljeni tako zvanemu »vodnemu mučenju«, dekleta in mlade fante pretepajo. Nekaj govore o reformah v tem pogledu. Bil bi že čas.

Prisostvoval sem v provincialnih ječah, v državnih in zveznih kaznilnicah ter pri silnih delavnicah prizorom, ki bi jih smatrali Evropec za »neverjetne«. In ko sem te dni posetil g. Sanforda Batesa, ravatelja jetniških uradov Zedinjenih držav, sem prejel nadaljnje dragoceno gradivo.

Kdor je imel priliko videti realistične filmske drame, ki nam kažejo življenje po ameriških jetnišnicah in v katerih napadajo jetniki paznike z noži in železnimi drogi, pazniki pa se branijo s strojnimi, si bo lahko napravil približno sliko o tem, kaj se po teh jetnišnicah dogaja.

Velike kaznilnice so prenapolnjene. Po trije jetniki čene v majhni, umazani, nezračni celici. Gladovne racije so običaj, jedi so nečedne in pokvarjene. In čisto ni nobene prilike za zaposlitev jetnikov.

Pred nekoliko tedni sem prebil pri nekem jetniškem guvernerju, s katerim sva si znanca. Načeljuje državni kaznilnici, ki jo zločinci v svojem jeziku imenujejo »pone«, po naše »okle«.

Celice so iz cementa in železa, tla iz betona, vrata iz železnih drog, okna majhna, visoko pod stropom in zamrežena. Zrak je bil pokvarjen, veliko število jetnikov se je udajalo strupenim mamilom in je bilo jetničnih!

Brezdelje je bilo nad kaznilnico kakor prokletstvo, brezdelje brez konca, ki je uničevalo telo in dušo. Ure in dneve, tedne in mesece, leta in leta čepijo ali ležijo moške v mali, temni celici kakor živali v klečkah, ali pa se družijo brez vsakega smotra, kvečjemu če pripravljajo upore.

Nekoliko dni pred mojim prihodom so pazniki strahovito pretenli ujetnike. Skupina teh — večinoma nepopravljivi zločinci, pa tudi nekateri, ki so se prvič seznanili z ječo — je sklenila, da umori dva paznika in pobegne. Ali eden iz skupine je vse izdal in pazniki so si privoščili vsakega posebeje...

Guverner se mora zanesti na paznike in pazniki so bili pred pretečo nevarnostjo kakor moške, ki so zašli v levo jamo. In bili so v manjšini. Dokler se je neki dobro vedejo, jim dajo pazniki mir, toda gorje jim, če se kaj pregrešijo!

»Ta kaznilnica je podobna izsušeni pretriji, ki je rekel guverner. Če pade nanjo tleča žveplenka, se lahko vsak hip užge. Ne vprašujem, kaj se zgodi z možem, ki poskusi tu spustiti tlečo žveplenko.«

Bil je priča jetniške revolte, ki so jo morale potlačiti čete. Videl je, kako so skušali zblazniti jetniške zažgati neko kaznilnico. Videl je, kako so pobili stražo in jo raztrgali na kose. Vedel je tudi, da zgubi svoje mesto, če nastane v njegovi kaznilnici upor. In zato je paznikom dovoljeval, da so nad jetniki »statuirali eksemple«.

Z gumijevkami so pretepali kazničence, kolovodje so vrhu tega postavili na »sramotni prostor«. Na dvorišču so potegnili črno črto in tam so morali stati kazničenci cele ure. Dva paznika, ki so ju izmenjavali, sta stalno stražila. In vsakokrat, kadar je kakšen kazničenec prišel klecati od utrujenosti in je hotel s svojega mesta, sta ga z gumijevkami napadla nazaj.

V takšnih ječah se vzgoje kazničenci v zločince in morilce. V svobodi bodo rašili streljali na policijo, nego da bi se vdali; samo da ubežijo »peklu«.

Kaj je pričakovati od takšnega sistema? Tu tipičen primer:

Mlad mož, ki ima slabotne strani, a je v bistvu spodoben človek, se je zadržal v igri. Da bi te dolgove poplačal, si je v banki, v kateri je bil nameščen, majhen

znesek »izposodil«. Poneverba. A v resnici je le slabotnež, ne zločinec po navadi. Strog ukor s strani sodnika in nikoli več ne bi zšel v skušnjavo.

In potem neki morfinist, ki poleg tega trguje z mamili; neki zamorec, ki je napravil zločin iz strasti; mlad mož, ki je ukradel avto, da je mogel na zabavno potovanje skozi več držav; star lopov, ki je prebil večino življenja v kaznilnici in se bo tja zopet vrnil radi ropa; končno neki žepar.

Teh šest obsojencev pride v isto kaznilnico v dve celici, po vsej verjetnosti takozamorec, morfinist in avtomobilski tat skupaj; stari lopov, bančni uradnik in žepar skupaj. Dva mlada človeka bosta zaradi nedostatega brezdušnega sistema pokvarjena za zmerom.

Pazniki v velikih ameriških kaznilnicah niso po naravi surovi, temveč postanejo to pri svojem poklicu. Malokdaj je mogoče govoriti o sistematičnem mučenju jetnikov — guverner vedno pazi in tisoč ali še več jetnikov je prenevarna stvar, da bi jo bilo dobro dražiti v ekscenzi paznikov.

Drugače je v provincialnih jetnišnicah. Določene so jetnikom, ki so obsojeni le za kratko dobo. Zgradili so jih, preden je izšel prohibicijski zakon. Niso bile določene za tisoče oseb, ki so se pregrešile zoper ta zakon in ki morajo prebiti v njih leto ali manj.

Nekaterih teh zavodov niso očistili že dvajset let.

Da so bičali mlade ujetnike, celo dečke, je resnica. Mlade zločince predado tako zvanemu vzgojnemu zavodu.

Enega teh dečkov je raztoženi paznik zaradi malenkosti pretepel s pulico. Sučajno je istega dne posetil zavod uradnik skrbstvenega urada, ki se mu je deček pozožil. Paznika so takoj odpustili, vodja zavoda pa je dobil dopust, s katerega se ni več vrnil.

Deček je bil žrtev slabih staršev. Zbežal je v doma in živel na newyorški ulici kakor žival. S šestim letom je že kradel. Bilo mu je petnajst let, ko je proti omenjenemu pazniku potegnil nož in mu pijunil v obraz, za kar ga je ta pretepel. Ko so ga izpustili iz zavoda, se je rivil v revolverskega junaka in s šestnajstim letom je izvršil umor...

Iz uredniškega koša

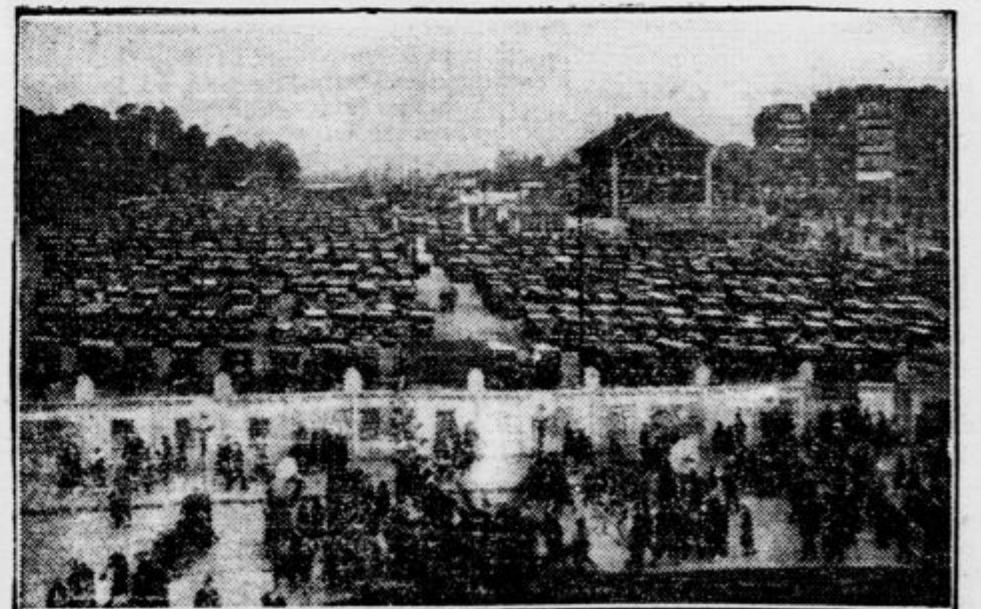
Dolga vas. V nekem časniku je izšel članek, ki je med drugim vseboval naslednji stavek: »Gadje se letos dozdevno še posebej kažejo. Povsod čuješ o njihovem nastopanju in deloma celo o njihovem nameru, ugrizniti kakšnega človeka.«

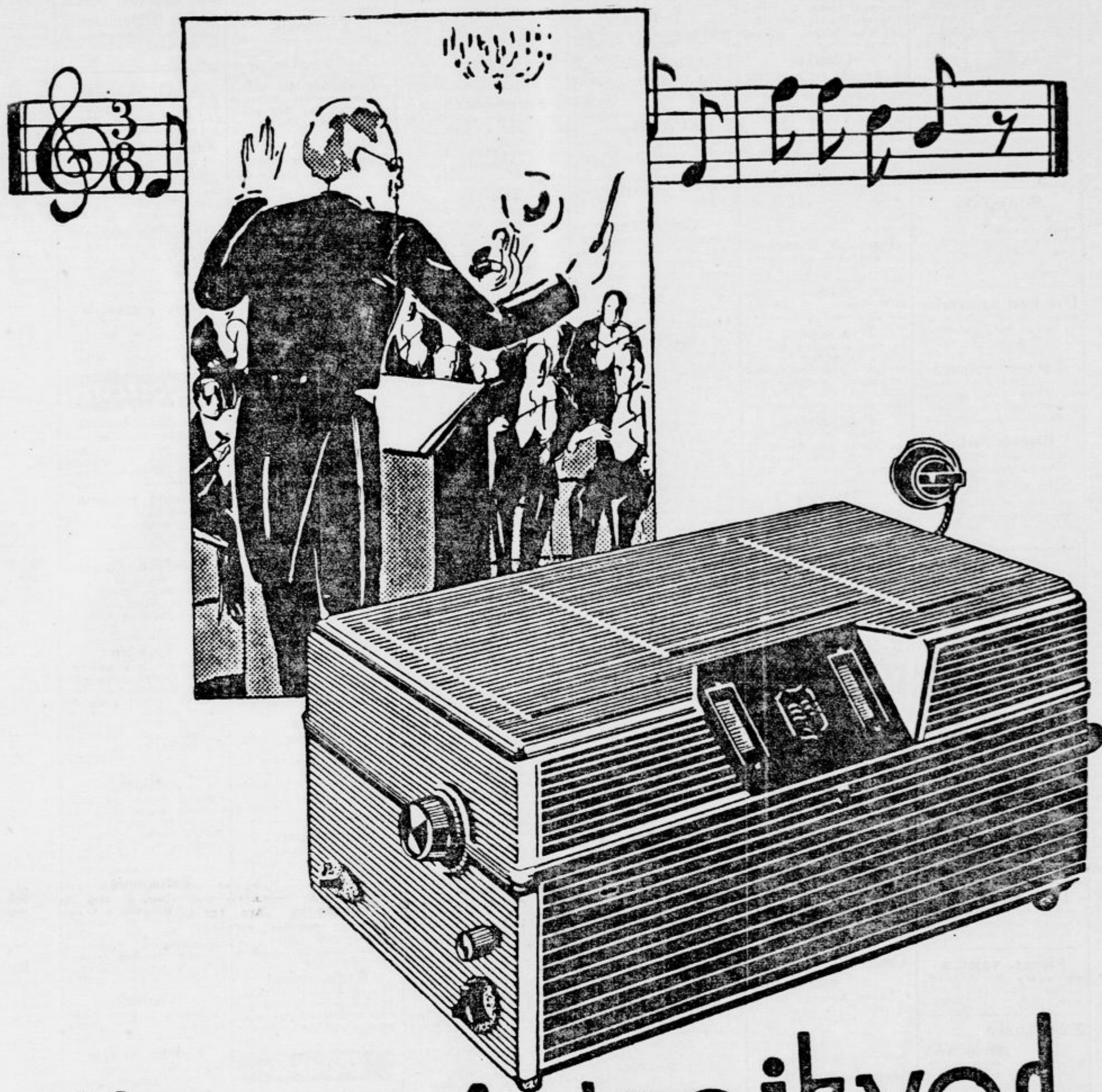
Vsak dan ena

Zdravnik: »Lahko vas razveselim z novico, da bo vaš mož v štirinajstih dneh popolnoma okrevel. Toda zdi se mi, da se ne veselite, milostiva.«

Gospa: »To je vaša krivda, gospod doktor! Pred dobrim tednom ste rekli, da ne bo živel in mi smo prodali vso njegovo obleko!«

Naš novi proizvod
prekošen!

PHILIPS

RADIO

Din. 4.500.-

2531

Cene malim oglašom:

Zenitve, dopisovanja, naznanila ter oglašitve trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina: vsaka beseda 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglašitvi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za št. 3.— Din. Če naj pove naslov oglašitve, je vpisati ob enem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hišnici v Ljubljani 11842. — Telefon številka 2492, 3492

Malim oglašom

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Lužbe dobi

Nekoliko pletilj in šivilj

Iščem za takoj prosto dobi plači. Ponudbe pošlji na tovarno pletenit Zlatno Janje, Zagreb, Sernaševa ul. 4, 41963-1

2 čevljar. pomočnika in 1 vajenca

sprejem takoj za mesto. Stan in hrana v hiši. Ivan Ban, čevljar, Dežne soto pri Brezicah. 41960-1

Čevljar. pomočnika

dobro izvečenega tudi v šivnem delu in goljeterij sprejem na stalno s hišo in v stanovanju v hiši takoj ali pozneje. Travnik Franc, Trebnje. 41963-1

Hlapca

zanesljivega, treznega h konjem, in kravarja išče Družba Jolijgrad, Smač, je pri Jelšah. 41963-1

Natakarica

dobi službo takoj. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41973-1

Vajenko

iščem za trgovino s špeceriskim in mešanim blagom. Ponudbe na oglašni oddelček lista pod št. 41981-1

Kravarja

(Mejer), dobrega, večšega moške, sprejem. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41993-1

Prodajalko

kot prvo moč sprejem v svoje trgovino na delu. Iščem mora biti v manufakturi, galanteriji, špeceriskem, deloma tudi v izdelni, steklu in percelan. Biti mora dobra izobila, zanesljiva, znanje nemškega, če ne polno, vsaj najpotrebnejše. Istotako lepo ravnanje s strankami. Res provizorne moči naj pošlje ponudbe v zahtevni plači na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41951-1

Gospo ali gđ.

staro in inteligentno — reneza in poverljivega značaja, želimo kot propagandistko za dobro vreden predmet. Zaposelite stalno. Samostojne trgovke, če obvladajo razen slovenskega še nemški in hrvaški jezik, imajo prednost. Ponudbe morajo vsebovati popis doseganja zaposlenja in zahtevne plače ter je potrebno navesti, kje se lahko po potrebi srečajo. P. K. L. 1931 na podružnico „Jutra“ v Mariboru. 41924-1

Resna oseba

katera samostojno, dobro kuha in oskrbuje celo gospodinjstvo, se vemo in hrvaški jezik, imajo prednost. Ponudbe morajo vsebovati popis doseganja zaposlenja in zahtevne plače ter je potrebno navesti, kje se lahko po potrebi srečajo. P. K. L. 1931 na podružnico „Jutra“ v Mariboru. 41924-1

Dobro kuharico

z dolgoletnimi spretnostmi, ki je znanja in izkušnje, išče večja družina v Splitu. Pisane ponudbe s fotografijo, pripravi in zahtevni plači pošlji na gospo Illich, Split, Wilsonova ul. 41739-1

Postrežnico

sprejem. Pleterskova ul. 26. Sv. Krištof. 41726-1

V trgovino

v Ljubljani sprejem učenke, ki ima oskrbo pri starših. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41847-1

80 Din zaslužka

dam onem, kdor kupi pletilni stroj. Znamko za odgovor. Bel K., Ljubljana na VII. Kavčeva 16, doročišče. 41908-1

Čevljar. pomočnika

sprejme Ignac Pakj, Viteška gora. 41974-1

Mizar. vajenca

dobro izvečenega v pohištvenem delu sprejme mizarstvo „Sava“ v Kolodvorski ulici št. 18. 41962-1

Izurnjeno pletiljo

šila Parcer, Trnovski pri- stan 14. 41922-1

Pošteno služkinjo

vajeno kuharja in vseh hišnih del, sprejem. Večna pot 37. 41904-1

Izurnjene delavke

z dokazano prakso, za sortiranje in pakiranje ameriki, zabojer jabolk sprejememo. Dobra plača, povrnitev potnih stroškov. Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Mariboru pod št. 41907-1

Učenci

iz boljše hiše, ki je do- vrši z uspehom vsaj dva razreda srednje šole in ima veselje do trgovine, takoj sprejem v trgovino z mešanim blagom in železnico. Franc Picek, Ribnica, Dolensko. 41903-1

Mizar. vajenca

sprejme Jurij Poljak, stroj- no mizarstvo v Kranju. 41910-1

Sodar

mlajša moč, dobi takoj mesto. Pisane ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 42051-1

Iščem dekleta

iz pošteno kmetiče hiše, kavelje zmogljivega od 3 do 10.000 Din za dobro in stalno službo. Naslov v oči. odd. „Jutra“. 42014-1

Knjigovodjo-injo

z znanjem slovenskega in vseh pisarniških del, iščem za takojšnjo nastop. Reflektanti z prakso v lesni industriji imajo prednost. Ponudbe z navedbo prakse in plačilnih zahtevki je nasloviti na podružnico „Jutra“ v Celju pod št. 41973-1

Šivilja. pomočnika

dobro izvečenega, z izobila plaščev sprejme modni ateljeo Pavi Jager, Kolodvorska ulica št. 28/1. 41947-1

Šivilj. pomočnika

dobro izvečenega, z izobila plaščev sprejme modni ateljeo Pavi Jager, Kolodvorska ulica št. 28/1. 41947-1

Vajenca

proti takojšnji plači sprejme Gustav Puc, klesarstvo in vodovodna instalacija, Ljubljana, Tržaška cesta 41938-1

Pletiljo

dobro izurnjeno, pošteno, z lepim nastopom rabim za takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41932-1

Pekovskega vajenca

močnega, iz pošteno kmetiče hiše, z dobriimi šolskimi spretnostmi, od 15-17 let starega, sprejem v svojo obrt. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41982-1

Žensko ali moško

moč popolnoma samostojno, z večletno prakso, popolnoma večje nemške in srbohrvaške, iščem. One z prakso pri lesni industriji imajo prednost. Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Celju pod št. 41979-1

Več krojaških

pomočnikov samo prvotnega za velike komade, sprejme takoj v stalno službo tovarna perila in oblik Stiermeier v Celju. 41940-1

Prekajevalski in

mesarski pomočnik išče službo pri večjem podjetju. Naslov v oglašnem oddelčku „Jutra“. 41937-1

Vzgojiteljico

perfektno v slov. in francoski, po možnosti klavir, iščem k 2 otrokoma za poučevanje v slovenski in hrvaški jezik, imajo prednost. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41634-1

Prodajalko

zmožno kavelje, iščem za stasličnost. Ponudbe pod „Kavelje zmožna“ na podružnico „Jutra“ v Mariboru. 41919-1

Učiteljico

umetniško vzgojila in pri- tojevalca sprejem takoj. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41834-1

Učenkam pletiljam

brezplačno pouk, če si na- bavi pri nas pletilni stroj „Tehna“ družba, Ljubljana, Metni trg 25/1. 41900-1

Gospodinja

samostojna, mlajša, ne- čez 30 let stara, ki je natačena in prime za vsako delo, dobi mesto pri samskem gospodu na deželi. Ponudbe pod „Gorenske“ na oglašni oddelček „Jutra“. 42069-1

Razpis stavbnih del

Stanovanjske in kredit- ne zadruge v Ljubljani, v četrtke objavljene razpise stavbnih del, se po- daljša tako, da je pisane ponudbe pošlji na omenjeni naslov do 2. oktobra 1931. 42076-1

Strokovnjaka

popolnoma izvečenega, ki razume modele, iščem za takoj za izdelavo kopit (Schuhleisten). Če je popolnoma sposoben, plačamo potne stroške. Služba stalna in dobra. Mihić Proka, tvornica kopit, Knjaževac, Srbija. 42058-1

Gđ. prodajalko

ki poseduje kaveljo do 15.000, iščem za parafumierjo. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41901-1

Več dobrih tesarjev

sprejem v Jersnovi ulici št. 19. 41903-1

Trg. vajenca (ko)

sprejme boljša delatstva in špeceriske trgovine v Ljubljani. Vsa oskrba pri- tojevalca. Naslov v oglašnem oddelčku „Jutra“. 41905-1

Gospodinjico

perfektno kuharico, večšo francoske kuhinje, išče od- lina rodbina. Ponudbe s fotografijo na naslov: De- retič, Beograd, Biloška 20. 41906-1

5 čevljar. pomočnikov

za navedeno zbito delo sprejem takoj v trgovino mešanega blaga, s hišo in stanovanjem v hiši. Prednost imajo deklice iz Stajerskega. Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Celju pod št. 41913-1

Snažilca pribora

kreplega fanta išče re- stavratorja hotel Struželj. 41903-1

Vajenko

potrebno predobro iz- večenega, z izobila plaščev sprejme modni ateljeo Pavi Jager, Kolodvorska ulica št. 28/1. 41947-1

Strojepiska

po možnosti z prakso v notarski pisarni, dobi takoj službo v notarski pi- sarni. Naslov in informa- cije v podružnici „Jutra“ v Mariboru. 41915-1

Dve lepe natarke

potrebujemo. Ponudbe s si- lo pošlji na Hotel Srpski Kralj, Zemun. 41631-1

Čevljar. vajenca

z vsjo oskrbo v hiši sprej- me Viktor Vovk, Dvor pri Zalemurcu. 41656-1

Blagajničarko

samo, dobro računarsko, popolnoma samostojno, slo- vensko in nemško kore- spondentko, strojepisko sprejem takoj. Ponudbe pod „Blagajničarka“ na oglašni oddelček „Jutra“. 41673-1

Navijalko

volne in svilu (apartirno) in pletilke za nogavice sprejme takoj firma: J. Kušan, Kranj (Sloveni- ja). 41683-1

Mizarskega vajenca

proti takojšnemu plačilu sprejem. Vidmar, Zg. Si- ska. 41657-1

Kroj. pomočnika

boljšega, za stalno veliko delo, z vsjo oskrbo v hiši sprejme takoj Ivan Stupica krojaški mojster, Dob pri Domalah. 41936-1

Deklico

začetnico za lahka hišna dela sprejem takoj. Po- nudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41930-1

Kroj. pomočnika

sprejme takoj Ivan Remš, Trnovec, Vogelnja ulica 5. 41951-1

Klepar. vajenca

sprejme M. Jančič, spo- lno klesarstvo, Rimska cesta 19. 41953-1

2 čevljar. pomočnika

katerih eden mora biti iz- večen v štepanju, z vsjo oskrbo v stalno delo sprej- me A. Carter, čevljar v Brezicah št. 11. 41939-1

Mizar. pomočnik

z daljšo prakso proti takojšnemu nastopu in plačilu sprejme Okorn, mizarstvo, Škofja Loka. 41960-1

Učenko

v trgovino mešanega bla- ga na delu sprejme M. Dren, Podlehnik pri Ptuj. Nastop takoj. 41780-1

Gospodinja

inteligentna, zdrava in za- nešljiva, ne preko 40 let stara, dobi službo pri sa- mostojnem drž. uradniku na delu. Naslov v oglaš- ni oddelček „Jutra“. 41783-1

Gostiln. kuharico

zmožno, srednjih let, z do- briimi spretnostmi, sprejem takoj v boljšo gospod- injo na oglašni oddelček „Jutra“. 41961-1

Kuharico

ki opravlja tudi ostale hiš- ne posle, sprejem k dve- ma osebam v Ljubljani. Naslov v oglašnem oddelčku „Jutra“. 41961-1

Mi iščemo vas!

in vi zopet nas! Vi iščete stalno zaposlitev, mi pa zmo- žemo zagotoviti, da boste mogli za domača dela, za pot, za vodstvo podruž- nice itd. Marilijem osebam se nudi prilika za prosti- ranje bodočnosti. Proti vrtilni znamki za odvezo- vanje, ki vsebuje informacijo Berenly. Ojstak. 38444-1

Pomočnika

mlajšega, agilnega, poljet- nega, dobrega prodajalca, vajenskega prostega, s kav- cijo, za vodstvo trgovine na delu sprejem. Po- nudbe s sliko na podruž- nico „Jutra“ v Mariboru pod št. 41968-1

Kolarski mojster

mlad, ne nad 30 let star, kateri bi znal izvesti de- latil vozilke zapravljive v tovarne vozove, dobi mesto. Hrana in stanova- nje v hiši. Delovna 6 mesecev, zastoj. Delo pre- skrbjeno, potrebno je ne- kaj ročnega orodja in de- nar za nabavo lesa. Josip Gorupčič, sedlar in likar. Novo mesto. 41930-1

Pokrajinskega

fotografa-potnika sprejem. — Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41911-1

Kuharico

sprejem takoj k dvema osebam. Naslov pove oglašni oddelček „Jutra“. 41916-1

Učenko

za trgovino perila sprejme takoj Hed. Sar, Ljubljana, Selenburgova ulica 5. 41915-1

2 čevljar. pomočnika

enega za šivana in enega za šibila dela sprejme Frane Bohine, čevljarstvo, Škofja Loka, Novo pred- mestje 16. 41918-1

Damsko frizerko

prvoznodno silo in za- vodno odnaložilo s do- bro plačo sprejem takoj. Zalmovčič, Kos- Mitrovica. 41918-1

Dva učenca

ki imata veselje do ri- sanja in strojev s pri- mereno šolsko izobrazbo, sprejem. Lajovic, Kam- niška ul. 20. 41913-1

Postrežnico

za nekaj ur dopolnilno sprejem na Dunajski cesti 31, II. nadst. desno. 42330-1

Zakonca

brez otrok z znanjem slovenskega in nemške- ga jezika želita priti v kakršnokoli stalno me- sto. Gresta tudi na ro- vato ali v Srbijo. Event. bi prevzela tudi kako malo posestvo ali kaj sličenega. Cenj. po- nudbe nasloviti na po- družnico „Jutra“ v Celju pod št. 41930-1

Prodajalka

mešane stroke išče služ- bo kjerkoli. Pomagala bi tudi pri gospodinj- stvu in večja je tudi šivna. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41943-1

Službo inkasanta

služi ali kaj sličenega išče mladenič, zmožen kavelje. Ponudbe pod „Vojasine“ na oglašni oddelček „Jutra“. 41983-1

Mladenč

z deželo, star 17 let, z malo maturo, več sloven- skega, srbohrvaškega, madjarskega, nekoliko tu- di nemškega jezika, stroj- episka, stenografija ter knjigovodstva, želja kakrš- nokoli namestitve ali kot učenec v veliko trgovino. Naslov v oglašnem oddelčku „Jutra“. 41934-2

Absolvent

kmēt. šole v Novem mestu z večlet- no prakso kot upravnik v Švici in Nemčiji išče služ- bo. Naslov v oglašnem oddelčku „Jutra“. 41936-2

Učence umetniške

obrtne šole iz Grada, ki vstedi po- manjkanja denarnih sred- stev na more nadaljevati šole. Išče mesto za re- klamnega risarja ali si- čeno. Vešč nemške steno- grafije. Ponudbe pod „Umetniška obrt“ na oglašni oddelček „Jutra“. 41938-2

Kmetijski fant

iz Savinjske doline bi rad nakupoval za kakšno trd- ko poljske pridelke: krompir ali slično. Ponud- be na oglašni oddelček „Jutra“ pod „Dober ku- pec“. 41975-2

Sobarica

zmožna vsakega hišnega dela, išče službo v dopol- danih urah. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod „Postrežnica“. 41994-2

500 Din nagrade

dobi, kdor mi preskrbi službo poslovalnice, bla- gajničarke ali kot pi- sniško moč. Imam dva let- nika, št. 1. in 2. letnika, sprave- la kot samostojna poslo- vodilna. Zmožna 5000 Din kavelje. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod „Za- nešljiva 28“. 41928-2

Trgovski pomočnik

34 leten, verziran v ma- nufakturi in špeceriske stroki, z dobriimi referen- cami, išče zaposlitev. Ce- nene ponudbe pošlji na oglašni oddelček „Jutra“ Maribor pod št. 41927-2

Službo skladiščnika

vratarja ali paznika išče zelo vesten doletni obrtni- kovec slovenskega, nemškega in srbohrva- škega v govoru in pisanju. Poročen brez otrok, ima prvotnega spretnega. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41928-2

Iščem stalno mesto

Lovskega čuvaja. Zmožen poljenja divjadi in perutnine. Posebno dober v zasledovanju lovskih tatov. Dopise na oglašni oddelček „Jutra“ pod „Energični lovec“. 41917-2

Absolvent

drž. četrstredne slovenske trgovske šole, želja nasto- piti takoj mesto prakti- čarke v špeceriske trgo- vini. Ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod št. 41933-2

Pisarniška uradnica

z prakso, išče službo. Cenj. ponudbe na oglašni oddelček „Jutra“ pod „Točnost“. 41933-2

Dekle

O. Hanstein:

Ali je kriva?

Roman

»Sodišče je smatralo, da sta tista dva mornarja malomarno opravila svoj posel, zlasti še, ker tisti, ki so ga pokopali, ni imel nobenih listin, med tem, ko jih ima ta vse.«

»A kje je bil potem toliko časa?«

»Sodni zapisnik pravi, da je nekaj let delal kot Alfred Wellhorn pri zgradbi neke železnice v Indiji in je šel pred malo tedni, ko je prišel v Singapore, zvedel, da so ga proglasili za mrtvega. Vsekako ga je sodišče priznalo, mrtvaški list je preklehan in — to je neustojljivo — mrtvi sin je zdaj tu!«

»A odkod se je vzel ravno v tem trenutku?«

»Hotel se je vrniti domov, da bi se spravi z očetom, a v Hamburgu je zvedel, da je pravkar umrl.«

»Zelo čudno!«

»Ali ga hočete videti? Pri meni je.«

»Kako je z njegovimi listinami? Ali ste jih vse natanko pregledali?«

»Prosim bi vas, da jih pregledate še vi.«

»Podal je sodniku nekaj listin, ki jih je ta pazljivo prebral.«

»Po vsem tem ne more biti dvoma, zlasti če je tudi potni list pravilen.«

»Na desni roki mu manjka en prst — to je tudi v potnem listu omenjeno.«

»Kateri prst?«

»Sredinec.«

»Zelo čudno; a to pojasnjuje pomoto v Melbourneu. Mrtvemu je namreč tudi manjkal prst.«

»Da, potem ne bo ostalo našemu sodišču nič drugega, kakor da se pridruži sodbi angleškega in ga takisto prizna.«

»Seveda, a to bo imelo za tako imenovano Gudulo Wellhornovo velike posledice.«

»Zakaj tako imenovano?«

»Če Alfred Wellhorn še živi, potem njegov oče sploh ni imel pravice, da jo je pohčeril.«

»Vraga, v tem imate prav!«

»Za kazensko dejanje, ki bi bilo po njegovi smrti itak brez pomena, sicer ne gre, ker je imel mrtvaški list. A pohčerenje se je izvršilo na osnovi krivih podmen in je zaradi tega neveljavno. Alfred Wellhorn je seveda takoj vložil predlog, da se ta neveljavnost sodno proglasi.«

»Naravno! In Gudula Wellhornova bo po tem takem spet postala Gudula Pieseckova!«

»Res vredno je bilo, da je šla sežigat oporoko.«

»Če bi bila vsaj nakit srečno odnesla; nekaj bi vendarle imela.«

»Sicer pa Alfred Wellhorn trdi, da je iz Singapore pisal očetu.«

»Morda je spravila Gudula tisto pismo v kraj.«

»Ali pa je oče vedel, kako in kaj, ter izpremenil oporoko, in Gudula je bila s svoje strani poučena o tem.«

»Vse je mogoče. Vsekako je upravičeni dedič tu in zahteva, da se mu dedščina izroči.«

»To se bo moralo tudi zgoditi.«

»Ne vem, gospod deželni sodni svetnik — tak čuden občutek imam — mož mi se ugaja in ne ugaja.«

»Saj ga menda tudi res ni bilo dosti pridra.«

»Škoda — boljša dedščina bi bila gotovo Gudula.«

»Ali ima kaj denarja?«

»Narobe, rekel je, da premore komaj nekaj sto mark; zato se mu tako mudi.«

»Kaj pa pravi o vsem tem gospod justični svetnik Mamert?«

»On je včeraj odpotoval in mi je pisal, da ne bi hotel sprejeti oskrbnitva, ker je z Gudulo družabno občeval in mu gre vsa reč preveč do živga. Upira se mu, da bi moral zdaj tako rekoč nastopiti zoper žensko, nasproti kateri se je vedno čutil očetovskega prijatelja.«

»Moj Bog, kako črvestveni so vsi ti ljudje! Najprej Soden in zdaj še Mamert.«

»Pokličite moža, naj pride semkaj.«

Sluga se je kmalu vrnil s moškim okoli trideset let, ki mu je bilo na prvi pogled videti, da se je mnogo let klatil po vročih deželah. Nastopal je zelo samozavestno in ponovil svojo zahtevo.

»Počakajte nekoliko, da se posvetujem.«

Alfreda Wellhorna so zopet odvedli iz sobe.

»Ne vem, ta človek mi ne ugaja, a kaj nam je to mar. Njegovi papirji so v redu. Veste kaj? Upravičenega dediča petnajstih milijonov seveda ne moremo pustiti, da bi se brez beliča klatil po mestu; a z druge strani sem tudi jaz za to, da najprej povprašamo v Singaporeu in Melbourneu. Proglasitev ničnosti pohčerenja, s katero bo vprašanje dedščine šele veljavno rešeno, je itak mogoča samo z rokom. To nam bodi izgovor, da mu pred potekom roka ne damo Wellhornove hiše v roke. Moj predlog bi bil, da dovolimo Nemški banki, pri kateri je imetje naloženo, da mu do nadaljnjega izplača dve sto tisoč mark. Na osnovi listin bomo to zmerom lahko zagovarjali, in med tem bomo imeli dovolj časa za svoje potvedbe.«

»Prav, gospod kolega, če dovolite, bi mi v vaši prisotnosti —«

»Prosim.«

Alfred Wellhorn je spet vstopil in zapuščinski sodnik Diederich mu je povedal sklep. Alfred Wellhorn je vzrožil.

»Gospoda, to je očitno nezaupanje! Moje listine so, mislim, dovolj jasne. To je odkrita žalitev angleških sodišč —«

»Nikakor ne.«

»Vztrajam na tem, da vzamem hišo svojega pokojnega očeta takoj v posest. Kakor veste, je jutri njegov pogreb.«

»Ničče nam ne bo branil, da se ga udeležite.«

»Kot kdo? Kot nepriznan tudec? Njegov zakoniti sin sem in o moji pravici do dedščine ne more biti dvoma.«

»Pohčerenje, kakor veste —«

»Pohčerenje je neveljavno.«

»A najprej je treba s sodnim naročkom proglasiti to neveljavnost.«

»Toda določite ta naroč za jutrišnji dan.«

»Nemogoče. Tu so formalnosti —«

Alfred Wellhorn se je razjezil.

»Potem si vzemite angleška sodišča za zgled, če ste tako nezadniaski —«

»Prosim, brzdajte se. Sodišče vam da na razpolago prodajem dve sto tisoč mark. Ali jih vzamete ali ne?«

Alfred Wellhorn se je nekaj trenutkov obotavljal, nato je kratko dejal:

»Dajte mi jih! A če je tako, me tudi k pogrebu ne bo.«

»To ureditte s svojo vestjo. Kje stanujete, da vas vemo kod iskati s svojimi obvestili? K naroču morate priti.«

»V hotelu „Esplanade“.«

Vzel je nakazilo, ki ga je bil podpisal zapuščinski sodnik, ga preletel z očmi in odšel skoraj brez pozdrava.

Deželni sodni svetnik Schellmeier je zmajal z glavo.

»Veste kaj, dragi kolega, stari Wellhorn je za časa umrl. Sin surov pustolovec, hči pa pohčerjenka in tatila! Fej!«

Sodni svetnik Diederich se je nezadovoljen vrnil v svojo pisarno.

Četrto poglavje

Deželni sodni svetnik Schellmeier je sedel s komisarjem dr. Schluterjem v svoji pisarni.

»Veste, dragi doktor, res me je veselilo, da ste pravzeli ta slučaj.«

»Nu, nu!«

»Vem, vem! Časih sem vam delal celo nepriroke in se posmehoval vaši manji, da zmerom govorite o nedolžnosti, kadar smo mi prepričani, da imamo krivca v pesteh. Na žalost ste imeli največkrat prav. In to pot, sam Bog mi je priča, bi tudi jaz želel, da bi se zgodil čudež.«

»Gudula Wellhornova je kriva! Po indicijah je to več kot gotovo, in če vam še povzam, da je celo priznala —«

Schluter je prislusnil.

»Priznala?«

»Da! Seveda je neko podrobnost zastran sina, ki se je vrnil.«

»Kaj pa, za Boga?«

»Ta človek trdi, da je iz Singapore pisal Wellhornu pismo — tedaj stvar, ki ni brez vsakega pomena. Nato sem Gudulo Wellhornovo včeraj še enkrat vprašal. Veste — človeka kar srce boli. Če je to res tatila! To vedenje! Prav nič bahata ni, prav nič izživljena, ampak čisto tiha in mirna; a v njenem vedenju je nekaj gospodskega, nekaj — kako naj se izrazim: „čistega“ — ne vem, drugače me menda nimate za obotavljavca, ali —«

»Hoteli ste povedati tisto zastran pisma.«

»Oh, res. Nu, vprašal sem jo — in tedaj je malce pomislila, nato mi je pa jasno pogledala v oči in rekla:

„Da, neko pismo je prišlo, menda iz Singapore. Uničila sem ga.“«

»Kaj?«

»Pravi, da ga je uničila, ker je pisec v njem beračil za denar. Prebrala ga je samo površno. O tem, da bi bil pisec Wellhornov sin, pravi ona, ni bilo v pismu nič omenjenega. O mrtvem sinu je res ta nekaj govoril — sicer je bilo pa pismo skoraj nečitljivo. Skratka, ker se je bala, da ne bi razburila svojega krušnega očeta, je pismo kratkoma uničila. In to priznava tako mirno in nedolžno, kakor da bi se razumelo samo po sebi.«

»Potem je nemara res tako gledala na stvar. Ali zdaj ve, da je Wellhornov sin vstal od mrtvih?«

»Da.«

»In kaj pravi?«

»Neverjetna reč! Skočila je pokoncu, prevrnila v vseh teh dneh je bilo videti, da se je zbudilo v njej kakšno zanimanje — in vzdiknila:

„Ali je resnica? Ali ima res dokaze?“

»Seveda, sem rekel jaz — in tedaj je postala kar žalostna in je tiho dejala:

Poceni in dobro

kupite ure, slatnice in srebrnine pri svetovno znani tržnici

H. Suttner
Ljubljana, Prešernova
ulica 4

Razprodaja se na vse kraje: Evropa, Amerika, Afrika, Avstralija in Azija. Velika zaloga ur, smuk, Glasbena, J. W. G. Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omika, Iko, Axi, itd. Lastna protokollirana tovarna ur v švic. Zahtevajte veliki katalozi in cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastojni in poštne prosto.

Edina slovenska tedenska revija
»Življenje in sveto«. — Posamezna številka 2.— Din.

Centenim damam
»Priporočam in modernizirane klobuker po najnovjših modelih. Prebili kovanje 28 Din. Saloni »La femme Chica, Ljubljana — Seienburgova ulica št. 6/1 290

ženske ne togujte

»Ali vam niso že povedali? Ne imejte strahu! Pijte nam samo in mi vam poslušamo od dnu dam stalno in veseljem in sigurnostjo uporabljati

Periodofin
in tekoni ene ure bo ste rešeni vseh skrbi in strahu! Nikakor razmrazje — kot mnogi drugi ženski im. bo ste tudi vi zadovoljne! Overovljeno in sajim čisto neškodljivo nikdar »povračajoče« sredstvo, da 30. dan, za močnejšo naravo in v zastarelih slučajih motenj pe rodoliti na 100 in 180. Dan. Izkličevo raspo. Milajev pe laboratoriji
W. H. OLKVIDT,
Praga-Vrbovka XIII.
Ruska št. V.
Pošt. pred. št.

PERJE

kokešje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 00

Rajonske zastopnike iščemo!

Doseženo je

Največja izraba kuriva s popolno izrabo celotne kurilne plošče.

Peč za velike in največje prostore

RAPID

je patentirana

DO 50% prihranka na katerekoli kuriva

TEHNIČNI BIRO LJUBLJANA, GRADISČE 13

Telef. 2796

VATA

za odeje in v tablah najboljša in najcenejša. Zahtevajte vzorce in cenik.

TOVARNA VATE Maribor, Dravska 15

Zastopnika

Slovenca, na Slovenijo, na lasten račun ali proti fiksnim plačil in proviziji ISCEMO.

Ponudbe s sliko in referenčnimi poslati na Generalni zastopstvo Remington pisarni strojeva »MATADOR«, Zagreb, Illica 5.

11775

Motorji na sirovo olje.

Tovarniško novi, s polnim jamstvom za izdelavo, po izredno nizkih cenah na prodaj. — Dobava nadomestnih delov za leta naprej zagotovljena. — Iščemo zastopnika.

Ponudbe pod: »Günstiger Gelegenheitskauf W. A. 5890« naslovite na Jugosl. Rudolf Mosse, A. G., Zagreb, Jeladčev trg 5.

11718

VELEMESARIJA SLAMIČ

sporoča cenjenemu občinstvu, da se zopet dobe v njenih prodajalnah:

Gospodstva cesta 6, telef. 29-73 in Prešernova ulica 5, telef. 22-56

vsako sredo in soboto prvovrstne KRAVICE in PEČENICE.

Nadalje redno sveža štajerska perutnina in raznovrstna divjačina po jako znižanih cenah.

Cene mojim priznajo najboljšim mesnim izdelkom, delikatesam in konzervam bom

Z 28. AVGUSTOM

zopet znatno ZNIZAL.

Se priporočam

FRANC SLAMIČ

Po poslovnem času telefon 29-72.

11788

Elegantne

modne tkanine vseh vrst si lahko nabavite po zelo nizki ceni v

TRGOVSKEM DOMU STERMECKI
Celje št. 20

Zahtevajte vzorce vseh vrst in plaša za damske plašče, svilu, baršuna, popelina, flanel in barhenta za obleke ter drugega manufakturnega blaga! Cene globoko znižane!

Cenik in vzorec na stonji!

LOKAL

s skladiščem in stanovanjem, ob glavni cesti, na zelo prometnem kraju, ODDAM.
Naslov in oglasnem oddelku »Jutra«.

11748

Lesene predalčne zgradbe heraklitne hiše cenejše kot masivne hiše

Padanje lesnih cen nam prav posebno potrjuje rentabilnost predalčnih zgradb pred zidanimi. Tehnične napake pri starih čisto lesenih stavbah glede nezadostne ogrevalne možnosti, se dajo povsem odpraviti, ako stene objemo s

heraklitnimi izolirnimi ploščami za lahke stavbe

ki so popolnoma ognjvarne in so že nad 10 let preizkušene kot neupogibne in nezlomljive.

DESI TOPLOTO, 10 cm debel zid iz heraklita je v toplotno-tehničnem oziru enak 100 cm zidu iz opeke.

PRIHRANER PRI KURILNIH NAPRAVAH spričo 10 krat večje toplotne zaščite, kot pri enako močnem opečnem zidu.

POČENITEV GRADBE vnel kratke gradbene dobe so manjši stroški, prevoz, montaža itd.

PRIHRANER NA KURJAVI: po debelosti heraklitnih sten do 30 %.

PRIHRANER NA TEŽI: manjši dovozni stroški, manjše dimenzije opor, podlog, nosilcev in tramov.

PRIHRANER NA PROSTORU, ki je valed male konstrukcijske debeline heraklitnih plošč neprimerno večji, kakor pri opečnem zidovju, ter jamči za večjo uporabno prostorninsko ploščev.

PRIHRANER NA GRADNENEM ČASU IN OBREBTEH: Ker so heraklitne plošče velikih dimenzij, je delo jako pospešeno.

Tudi že obstoječe lesene hiše se dajo zboljšati s malimi stroški, ako se naknadno znotraj in zunaj izolirajo s heraklitnimi ploščami. Prosimo, vprašajte nas, dali vam bomo radevolje vsa pojasnila. Zahtevajte naše zanimive tiskovine.

Pooblaščen heraklit-zastopniki:

„Material,“ trgovska družba z o. o.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 36/2

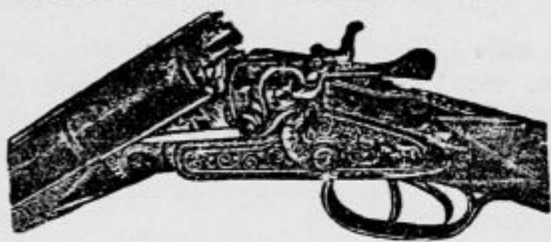
Telefon 27-16

Brasov: Material.

SKLADISKA: Tone Vovk, Bled; Fr. Berjak, Kranj; Fr. Hladnik, Rakek; Josip Klemenčič, Novo mesto; Stajersko, Prekmurje in Koroško: D. Rakusich, Celje, in njegova podružnica Kühr & Zemljč v Mariboru; A. Cufar, Jesenica.

Hočemo! SANA čokolado Hočemo!

Fr. Ševčik

 ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 8
 LJUBLJANA. — Telefon 33—78.

Orožje, municija za lov, šport in obrambo. Smodnik in vse lovske potreščine. Največja izbira. Najnižje cene.

 Automatske pištole kal. 6.35 od Din 250.— naprej
 Lovske puške dvocevke od Din 950.— naprej
 Lovske stročnice 100 kom od Din 50.— naprej

Strašilne pištole vseh vrst, najceneje.

Novost: Browning puška kal. 20.

F. Čuden

 Ljubljana
 Prešernova ul. 1

 Žepne ure
 budilke
 kuhinjske ure
 zlatnina
 srebrnina

Ludvik Rižnik
Pepca Rižnik roj. Hetzl

poročena

Maribor, dne 27. septembra 1931

11793

KSILOLITNI TLAK

za kuhinje, kopalnice, veže, trgovske lokale, hotele, urade, industrijo

ni mrzel, se s lahkoto čisti, je trajen in ne drag, polaga

„MATERIAL“

trg. dr. z o. z.

 LJUBLJANA. Dunajska c. 36/2
 TELEFON 27—16. — BRZOJAV: MATERIAL

161

STROJI NAPRODAJ

V sled preuredbe naše strojne naprave so sledeče opekarniške tiskalnice in drugi stroji itd. po zelo nizkih cenah na prodaj: 1 dynamo za istomerni tok, 6,5 KW, 4 tiskalnice za izdelavo zidne in strešne opeke, 2 odrezalni napravi, 1 valjar za predelavo ilovice, 19 vozilov za opeko in ilovico, 1 dvigalo za vozilke z materijalom, 2 elevatorja za opeko, 1 žerjav, 1 strugalnica za železo za zapetino 3500 mm, 2 veliki spojki (Frikionskupplungen), 70 netilnih obročev s pokrovi za krožno peč, razni transmisijski deli, ustniki ter različni drobni materijal.

11763

Pojasnila daje »Opekarna Lafertšberge« v Košakih pri Mariboru.

ALBIN ŠIFRER

10755

puškar

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12, poleg restavracije »Novi svet«

Potreščine za lovski in ribarski sport.

Delavnica za popravila, montiranje daljnogledov.

CENE NAJNIZJE. POSTREŽBA TOČNA.

Nabavljajte svoje potrebe samo v tuzemstvu!

Mi izdelujemo:

vse tehnično gumijasto blago, nadalje vse vrste gumijastih valjev, gumijastih obročev za otroške vozičke, gumijaste plinske cevi in frigatorje, gumijasta tesnila (Dichtungen) za okna, gume za kočnice in pedale za dvokolesa, v prvovrstni kakovosti po najnižjih cenah kot najbolj sposobna tovarna gumijastih izdelkov

„SEMPERIT“

jugoslovenske tvornice gumijastih izdelkov družba z o. z.

Tvornica: KRANJ — Prodajni oddelek: Zagreb, Nikolićeva ulica 6—8.

Dražba posestva.

Dne 5. oktobra t. l. se vrši na ZGORNJI LOZNICI pri Žalcu na licu mesta ob 9. uri dopoldne dražba lepega posestva, in sicer:

1. opekarnice v polnem obratu s letno kapaciteto 800.000 opek. Cenilna vrednost Din 779.478.—, vadij Din 77.947.80 in najmanjši ponudek Din 451.925.—,
2. Lepo arondiranega kmetskega posestva s velikimi stavbami itd. Cenilna vrednost Din 598.822.55, vadij Din 59.882.25 in najmanjši ponudek Din 339.900.
3. Vile v Žalcu. Cenilna vrednost Din 195.320.—, vadij Din 19.532.— in najmanjši ponudek Din 98.280.—.

11762

Cenjenim odjemalcem naznanjam, da izdelujem

pristine kranjske klobase

 iz prvovrstnega domačega mesa in jih razpošiljam od 5 kg naprej po povzetju. Se priporočam **Franc Fister**, Ljubljana, Zaloška cesta 10.

11773

Grozdje

prvovrstno, iz lastnih ljubljanskih goric, bo razpošiljal čim dozor, po Din 3.50 za kg franko postaja Središče, bruto za neto, vinogradnik R. KOŠAR, Sv. Bolfenk pri Središču. Naročite takoj!

267

PRESELITEV!

Pisarna

FRANCO KE LINIJE (FRENCH LINE)

HAVRE - NEW YORK

zastopnik

IVAN KRAKER

se preseli DNE 1. OKTOBA t. l. iz Kolodvorske ulice št. 35 na

MASARYKOVO CESTO št. 14

nasproti izhoda glavnega kolodvora

11423

SIMMERINGER

Maschinen und Waggonbau-Fabriks Aktien Gesellschaft, Wien XI. Oesterreich

Parni kotli

za vsakovrstne naprave

Premikajoče rešetke Ekonomizerji
Kurišča za
premogovni prah

Zastopstvo: Inžinerski biro Julio Breitwieser. Zagreb, Vodnikova 11. — Telefon 26—89

112

Kako doseže prava lepota?

Da povrnemo polni sijaj izgubljene lepote, je potrebna vsaka leto temeljito obnoviti iz zate je naš sedaj najbolj prikladen čas. Predvsem mora biti stanje kože, ki je s uporabo raznih krem, pudrov, mil, šminke itd. jako trpele, na novo izgrajeno in ojačeno. To pa dosežete samo s uporabo mojega

Sredstva za luščenje

po dr. med. Lachmannu. Gornji sloj kože (epidermis), v katerem se nahajajo vse nečistoče, odstranjuje moje sredstvo za luščenje na popolnoma neškodljiv način in brez vsakih ovir v poklicu: to je da s tem nič ne vpliva na vašo okolico. Vse nečistoče kot: mozolji, sojedci, gubasti, ocveteli, mlahava, blede, hrupava, razpokana, rujava koža in zastojali sledovi koz. itd. izginejo za vedno. Takoj — že po prvem dnevu — nastopi takojšnje polepšanje telesa. Nova koža se pojavi v sijajni lepoti, mehka kakor baršna in čista kakor pri detetu in daleko bolj napeta in elastična od prejšnje.

Cena Din 180.—

Neprijetne dlačice Z mojim preparatom »Rapident« odstranite takoj vse neprijetne dlačice na obrazu s korenino. Pri tem ne srazite kože. Uspeh s tudi neškodljivostjo sajmenjena. Z uporabo tega preparata odmrjo papilje lask take, da se dlačice več ne vrnejo. To postopanje je mnogo boljše od elektrolyze, a sam preparat ni nikakr kreme za odstranjevanje dlačic ali kak kemikalij preparat, ki deluje samo kot nož za britje in po katerih preparatih zopet srazite dlačice še bolj goste in trše. Zdravniki priporočajo »Rapident« kot najbolj pripraven sredstvo za odstranjevanje dlačic.

Cena Din 50.—

Rdečica nosu in obrazu, ki čisto izrova samostojno in jeno, izgleda po kratki uporabi moje kreme za poblavit »A«. Pomaga tudi tam, kjer se drugi preparati odpovedali. Lice postaja daleko mikavnejše in lepše, uspeh in tudi neškodljivost sajmenjena.

Cena Din 80.—

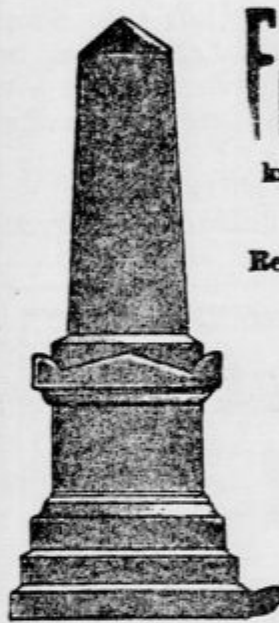
SCHRÖDER-SCHENKE razpošilja po povzetju in proti plačilu v naprej samo Depot za Jugoslavijo s o. m. a. s., oddelek I-11, ZAGREB, Draškovića 27.

11406

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Naj-nizje cene. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Elektro
 instalacije
 naprave in
 aparate
 izvršuje in
 popravila
 dipl. teh.
Tone Poljšak
 Ljubljana
 Aleksandrova 5

Felix Toman

kamnoseški mojster

Ljubljana

Besiljeva cesta št. 59

priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmornja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po naj-nizjih cenah

2571

Hiša v Kamniku

z gostilno, mizarstvo delavnice in korporacijskimi pravnicami na prodajo na javni dražbi dne 19. oktobra 1931 ob 9. uri 2. minut. Hiša ima velik vrt ter leži ob glavni cesti v Kamniku. — Natančnejše informacije daje dr. Zvonkelj, advokat v Kamniku.

11699

Nemški dekličji dom

(Deutsches Mädchenheim), GRAZ, Klosterwiesgasse Nr. 34

Dom za učeče se dekleta. Izborjen pouk v jezikih in glasil. Zelo dobri učni uspehi. — Cene za srednje stanove.

11747

Lepota očesa in las

SEVE ASIATIQUE. I uporabo tega preparata dobimo levanje očesa, glave in dolge obrvi in lasne, a tem dobijo odličen pikantni, dramestni in privlačni pogled. Dia 45. **NOIR D'ORIENT** ima isto svojstvo kakor »Seve Asiatique«, samo da istočasno barva v temni barvi. Dia 55. **KOPEL ZA OČI** daje očem oni zamamljivi, lep in blestivi pogled. Oči postanejo bledje, svetle, zdrave, a rdečilo trdnost in močni pogled. Dia 58. **ORISOLDE** nam daje po preteku ene noči naravno kodrate lasne. Kodri so dolgotrajni in daje vsakemu obrato drage in samostojne. — Dia 46.

Sivi lasje

 so v resnici najbolj sovražni mladosti, a gotovo kvari lepoto vsake dame — »EXCELSIOR-HENNE« od dr. Doraire & Cie., Paris, barva lasne perfektno in enako v vseh nianсах. — Samo barvanje je tako lahke in »ne-glave niti perila. Popolnoma neškodljivo za lasne in za sešep vsakemu ljubimemu Garnituru stane 30 Din. **CENTIFOLIA**, kozmetički zavod, Zagreb, Jurčičeva 8. Zahtevajte brezplačne ilustrirane sličke!

251

ZANATSKA BANKA

Telefon št. 30—20.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kreditne v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje.

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta št. 31 (Hiša Zidarjevih dedičev)

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

234

Podružnica: Sarajevo

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Urejuje Dayorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutras« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.